

DIAGNOZA

LOKALNYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA TARNOWA

ZADANIE W CAŁOŚCI FINANSOWANE Z BUDŻETU MIASTA TARNOWA
I REALIZOWANE W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI,
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII DLA MIASTA TARNOWA NA 2018ROK

Tarnów 2018

CENTRUM PROFILAKTYKI
I REEDUKACJI „ATELIER”

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW	2
WPROWADZENIE	3
Cele i ogólne założenia badania	4
Problematyka badania	5
METODOLOGIA BADANIA	7
Uzasadnienie i wybór techniki badawczej	7
Dobór próby	7
Narzędzia badawcze	8
Struktura raportu	8
BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	9
Problem alkoholowy	13
Problem narkotykowy	25
Problem przemocowy z perspektywy mieszkańców	47
BADANIE UCZNIÓW W WIEKU 12-13, 14-15 ORAZ 16-18 LAT	60
Problem alkoholowy wśród uczniów	61
Wiek 12-13	61
Wiek 14-15 oraz 16-18	68
Problem narkotykowy	83
Wiek 12-13	83
Wiek 14-15 oraz 16-18	93
Problem przemocy	108
Wiek 12-13	108
Wiek 14-15 oraz 16-18	119
Uzależnienia od komputera i Internetu	132
Wiek 12-13	132
Wiek 14-15 oraz 16-18	138
KONTROLA PUNKTÓW SPRZEDAŻY ALKOHOLU	146
WNIOSKI	147
Dorośli mieszkańcy	147
Dzieci i młodzież	149
Kontrola Punktów Sprzedaży alkoholu	150
PORÓWNANIE DO BADAŃ Z LAT UBIEGŁYCH	151
PODSUMOWANIE	157
BIBLIOGRAFIA	158

WYKAZ SKRÓTÓW

Wyk. – wykres

Tab. – tabela

pp. – punkt procentowy

WPROWADZENIE

Gwałtowne przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, jakie dokonały się w XX wieku, doprowadziły do przeobrażeń w niemal każdej sferze życia społecznego. Dostrzegalne jest to w skali całego kraju jak i poszczególnych miast, grup społecznych oraz jednostek. Przemiany te oprócz wielu pozytywnych zmian, przyniosły ze sobą również szereg negatywnych skutków, przyczyniając się do przeobrażenia starych i powstawania nowych problemów społecznych.

Problem społeczny: w definicji Paula B. Hortona i Geralda R. Lesliego¹:

a) zjawisko, które jest niepożądane społecznie i kłopotliwe ze względu na natężenie, częstotliwość występowania, zasięg, charakter następstw,

b) porusza znaczną część społeczeństwa - kłopotliwa kwestia musi zaistnieć w świadomości społecznej i uzyskać krytyczną opinię; w ten sposób obiektywnie istniejące zjawisko przeobraża się w subiektywnie odbierany problem społeczny,

c) wydaje się możliwe do przewyciężenia - musi istnieć przekonanie, że problem można rozwiązać; zwiększa to szanse na autentyczne zaangażowanie członków zbiorowości i wypracowanie praktycznych dyrektyw służących jego eliminacji lub minimalizowaniu negatywnych skutków

d) przewyciężenie go jest możliwe poprzez działania zbiorowe - konieczna jest nie tylko aktywność „profesjonalistów od danych problemów”, ale masowe wsparcie społeczne — uzyskane dzięki zbliżonym sposobom interpretacji zjawiska.

Niezwykle istotna, ze względu na rozwój społeczności lokalnej, jest znajomość problemów i zjawisk powodujących zjawisko dezintegracji społecznej. Do problemów społecznych, które w ostatnich dekadach dają najwyraźniej znać o sobie w polskiej rzeczywistości należy zaliczyć: alkoholizm, narkomanię, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawczą oraz wykluczenie społeczne. Każdy z tych problemów wymaga odmiennego podejścia i działań specjalistów. Priorytetem w polityce społecznej staje się zatem przeciwdziałanie tego typu zagrożeniom oraz podjęcie działań prowadzących do

¹ P. B. Hortona i G. R. Lesliego, „ The Sociology Of Social Problems”,

ograniczenia izolacji społecznej oraz zwiększenie integracji społecznej grup i osób zagrożonych występowaniem wyżej wymienionych problemów.

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Diagnoza społeczna jest niezbędna z punktu widzenia zespołu planującego budżet miasta oraz całego systemu służb społecznych i administracji miasta.

Głównymi celami diagnozy społecznej jest:

1. Identyfikacja przyczyn wywołujących sytuacje problemowe.
2. Identyfikacja wzajemnych związków pomiędzy problemami i kwestiami społecznymi.
3. Identyfikacja skali problemów społecznych w danym układzie administracyjnym.
4. Identyfikacja regionalnych, lokalnych uwarunkowań problemów społecznych.
5. Analiza podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania sytuacji problemowej lub jej złagodzenia.
6. Analiza proponowanych rozwiązań przez politykę społeczną regionu.

Cele i ogólne założenia badania

Niniejsza diagnoza społeczna realizowana na zlecenie miasta Tarnowa ma na celu ukazanie skali problemów uzależnień społecznych na terenie miasta. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- zidentyfikowania problemów uzależnień wśród różnych grup mieszkańców (dzieci, młodzieży, osób dorosłych),
- zidentyfikowania problemu przemocowego wśród różnych grup mieszkańców (dzieci, młodzieży, osób dorosłych),
- zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- określenia skali oraz zakresu problemów uzależnień i przemocy,
- zidentyfikowania skutków występujących problemów,

- pokazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków,
- ocena dostępności alkoholu dla osób nieletnich.

Problematyka badania

Zakres prac badawczych odnosił się do zdiagnozowania następujących problemów:

Problemu alkoholowego (alkoholizmu) – według WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą”². Problem alkoholowy jest jednym z najpoważniejszych i najpowszechniejszych problemów społeczeństwa polskiego, w związku z tym tej kwestii poświęcono najwięcej miejsca w niniejszej diagnozie.

Problemu narkotykowego (narkomania) – według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, narkomania to: „stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”³. W niniejszym raporcie zwrócono uwagę przede wszystkim na następujące kwestie związane z owym zjawiskiem: rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej na terenie miasta.

Problemu nikotynowego (nikotynizm) – jest zjawiskiem, które polega na regularnym zażywaniu tytoniu, w skład którego wchodzi nikotyna – silna trucizna oraz szereg innych substancji, które wykazują negatywny wpływ na nasz organizm. Niniejsza diagnoza ma na celu ukazanie skali uzależnienia oraz dostępności dla dzieci i młodzieży szkolnej na terenie miasta, a także skali problemu wśród dorosłych mieszkańców Tarnowa.

² T. Pilch, *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, str. 92.

³ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r. poz. 224).

Zjawiska przemocy w rodzinie - ten rodzaj przemocy często określany jest także mianem „przemocy domowej”. W polskim porządku prawnym charakterystykę i definicję zjawiska przemocy w rodzinie zawiera ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. „O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”⁴. Wskazano w niej, iż za „przemoc w rodzinie” uważa się jednorazowe lub powtarzające się wielokrotnie „umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste” członków danej rodziny lub osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących ze sprawcą tego rodzaju zachowań. Podobną charakterystykę tego zjawiska zawarto w Kodeksie Karnym (art. 207 K.K.), w którym istnieje pojęcie „znęcania się” fizycznego lub psychicznego nad osobą najbliższą lub „inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny”⁵. Charakterystyczną cechą przemocy w rodzinie jest wykorzystanie przez sprawców tego rodzaju zachowań, posiadanej siły i dominacji nad innymi członkami rodziny, w celu podporządkowania ich i zmuszenia do określonych zachowań. Z tego powodu osobami doznającymi przemocy są najczęściej osoby, które w strukturze danej rodziny są zależne od swych opiekunów lub bliskich.

Zjawiska przemocy rówieśniczej - „wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą jednostek lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji”⁶. Coraz powszechniejszym rodzajem agresji rówieśniczej jest dręczenie jednych uczniów przez drugich, które często ma miejsce także w środowisku wirtualnym (cyberprzemoc). Przemoc rówieśnicza może przybierać formę przemocy bezpośredniej oraz pośredniej. Sprawcą przemocy rówieśniczej może być pojedyncza osoba lub grupa.

⁴ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390).

⁵ J. Polanowski, *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Prawo i praktyka.*, Wydawnictwo Edukacyjne „Parpamedia”, Warszawa 1999, s. 21.

⁶ I. Pospiszyl, *Patologie społeczne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.

METODOLOGIA BADANIA

Uzasadnienie i wybór techniki badawczej

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz zjawiska przemocy. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie badań wśród czterech grup społecznych, mieszkańców miasta Tarnowa: osób dorosłych, uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej i ponadpodstawowej. Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie problemów.

W badaniach zastosowano triangulację technik badawczych. Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na pozyskaniu informacji z różnych środowisk.

Zostały one wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody PAPI (wywiad bezpośredni realizowany przy użyciu papierowej ankiety). Wykorzystana technika badawcza opierała się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera z respondentami, przy wykorzystaniu ustrukturyzowanego narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankiety. W ten sposób przebadano dorosłych mieszkańców. Uczniowie zostali przebadani za pomocą metody CAWI (wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW).

Przed przystąpieniem do ankietowania dzieci i młodzieży szkolnej, za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko występowania braków danych.

Dobór próby

Badania były prowadzone od czerwca do września 2018 roku. W badaniu łącznie wzięło udział 1144 mieszkańców. 450 osób dorosłych w trzech równie licznych grupach wiekowych: 150 osób w wieku od 19 do 25 lat, 150 osób w wieku od 26 do 45 lat oraz 150 osób w wieku od 46 do 65 lat.

Ankietowaniu poddani zostali także uczniowie, których liczebność wyniosła 694 osoby. Uczniów w wieku 12-13 lat reprezentowało 239 osób, uczniów w wieku 14-15 lat reprezentowało 200 uczniów, a uczniów w wieku 16-18 lat było 255 osób.

Zróznicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie miasta oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Narzędzia badawcze

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta. Ankieta wypełniana była samodzielnie, co ma niebagatelną rolę w badaniu postaw i opinii względem delikatnych kwestii. Za każdym razem przed przystąpieniem do badania, uczestnicy zostali poinformowani o pełnej anonimowości, został wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania kwestionariusza.

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy. **Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 1%). W przypadku pytań wielokrotnego wyboru odpowiedzi nie sumują się do 100%. Z uwagi na zastosowanie filtrów w części pytań, 100% stanowi liczba osób odpowiadających na pytanie.**

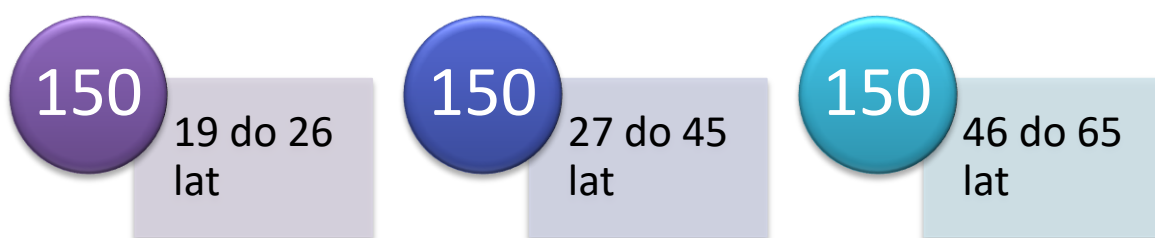
Struktura raportu

Niniejszy raport dzieli się na 4 integralne części:

1. Wprowadzenie teoretyczne i metodologia.
2. Wyniki badań ankietowych i kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
3. Wnioski z badań sformułowane na podstawie otrzymanych wyników badań i porównanie wyników i wniosków diagnoz z lat 2012, 2014, 2016 i 2018.
4. Podsumowanie.

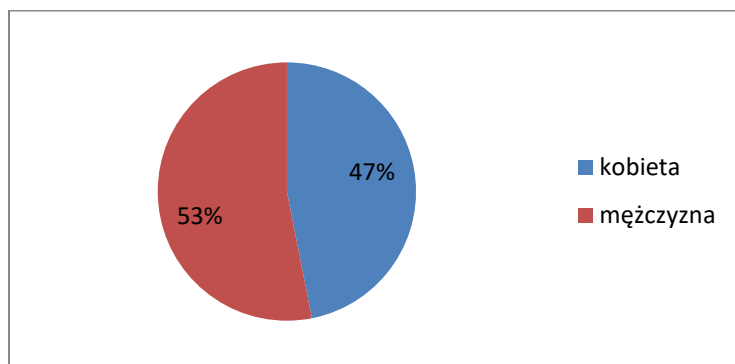
BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie Tarnowa wzięło udział 450 dorosłych mieszkańców miasta w trzech grupach wiekowych. Poniższa grafika prezentuje szczegółowy udział poszczególnych grup wiekowych w badaniu.

Większość badanej społeczności stanowili mężczyźni (53%), a 47% badanej społeczności to osoby płci żeńskiej.

Wyk. 1. Płeć:

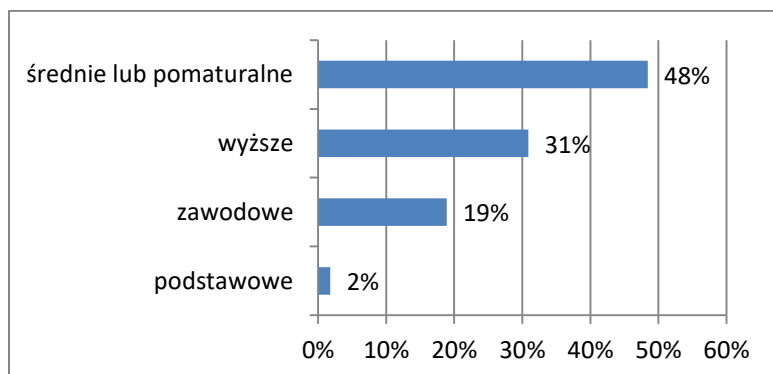
Tab. 1. Płeć:

Płeć:	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
kobieta	46%	69	43%	65	51%	77
mężczyzna	54%	81	57%	85	49%	73

Jak wynika z analizy struktury wykształcenia badanej społeczności, zauważyć można, iż największa część badanej próby ma wykształcenie średnie lub pomaturalne (48%).

31% legitymuje się wykształceniem wyższym, 19% ma wykształcenie zawodowe, a 2% podstawowe.

Wyk. 2. Wykształcenie:

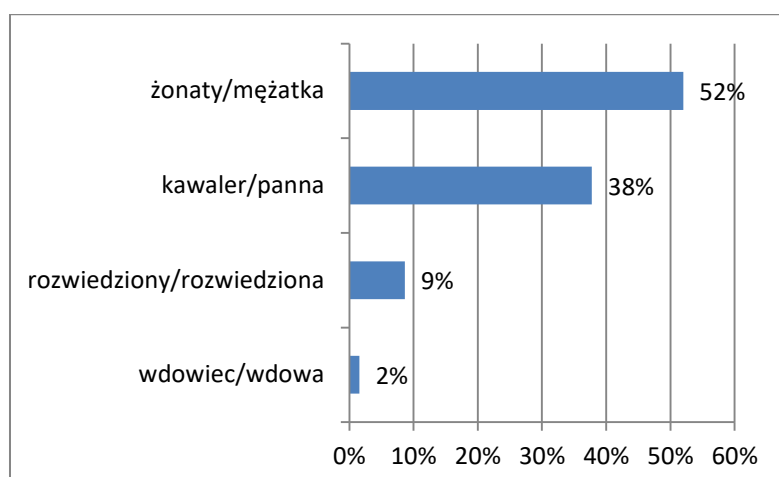

Tab. 2. Wykształcenie:

Wykształcenie	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
podstawowe	2%	3	2%	3	1%	2
średnie lub pomaturalne	57%	86	41%	62	47%	70
zawodowe	23%	34	19%	29	15%	22
wyższe	18%	27	37%	56	37%	56

Największą część badanej próby - 52%, stanowiły osoby zamężne lub żonate. 38% to panny lub kawalerowie. 9% ankietowanych to rozwodnicy, a 2% wdowy i wdowcy.

Wyk. 3. Stan cywilny:

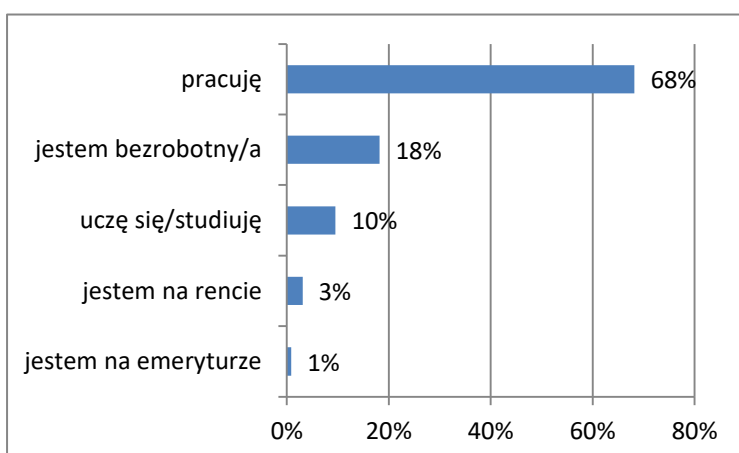

Tab. 3. Stan cywilny:

Stan cywilny:	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
kawaler/panna	76%	114	31%	47	6%	9
żonaty/mężatka	24%	36	60%	90	72%	108
wdowiec/wdowa	0%	0	0%	0	5%	7
rozwiedziony/rozwiedziona	0%	0	9%	13	17%	26

68% wszystkich respondentów pracuje, 18% to osoby bezrobotne, co 10 respondent uczy się lub studiuje. 3% badanej próby jest na rencie, a 1% na emeryturze.

Wyk. 4. Zatrudnienie:

Tab. 4. Zatrudnienie:

Obecnie:	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
pracuję	51%	77	73%	109	81%	121
jestem bezrobotny/a	25%	37	20%	30	10%	15
uczę się/studiuję	23%	35	5%	8	0%	0
jestem na rencie	1%	1	1%	2	7%	11
jestem na emeryturze	0%	0	1%	1	2%	3

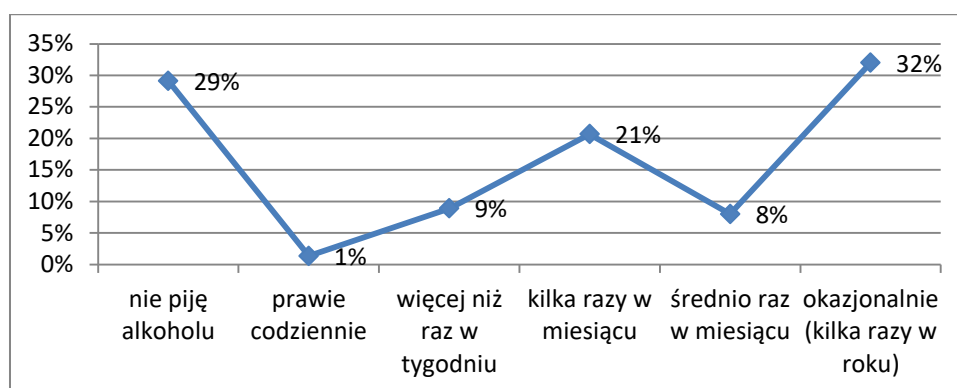
Analiza wyników badań dorosłych mieszkańców posiada następującą strukturę: opis i interpretacja wykresu + tabela + korelacje ze względu na wiek, jeśli zachodzi metodologiczna istotność. W przypadku jeśli liczba odpowiedzi na pytanie jest zbyt mała, dane prezentowane są jedynie w formie tabeli.

Problem alkoholowy

Pierwszy blok pytań do dorosłych mieszkańców miał na celu scharakteryzowanie problemu alkoholowego w Tarnowie. Ankietowani mieli tutaj za zadanie odpowiedzieć na szereg pytań związanych z ich doświadczeniami oraz poglądami związanymi ze spożywaniem alkoholu.

Analizę problemu alkoholowego rozpoczęto od oszacowania skali problemu uzależnień alkoholowych wśród dorosłych mieszkańców. W tym celu respondentów zapytano, czy spożywają alkohol, a jeśli tak to jak często. 29% ankietowanych przyznało, iż nie pije w ogóle alkoholu. 32% badanych sięga po wysokoprocentowe trunki kilka razy w roku, 8% pije średnio raz w miesiącu, 21% pije kilka razy w miesiącu. Na uwagę zasługuje fakt, że 9% mieszkańców pije więcej niż raz w tygodniu a 1% mieszkańców pije każdego dnia.

Wyk. 5. Jak często spożywa Pan/i alkohol?

Tab. 5. Jak często spożywa Pan/i alkohol?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
okazjonalnie (kilka razy w roku)	32%	144
nie piję alkoholu	29%	131
kilka razy w miesiącu	21%	93
więcej niż raz w tygodniu	9%	40
średnio raz w miesiącu	8%	36
prawie codziennie	1%	6

Rozpatrując tę kwestię w podziale na wiek możemy zauważyć, że największy jest odsetek osób pijących alkohol w grupie wiekowej od 27 do 45 lat – 73% pije alkohol. Wśród osób w wieku od 46 do 65 lat pije 71% ankietowanych. Najmniej osób pijących jest w grupie wiekowej od 19 do 26 lat (68%). Odsetki te są jednak względnie porównywalne.

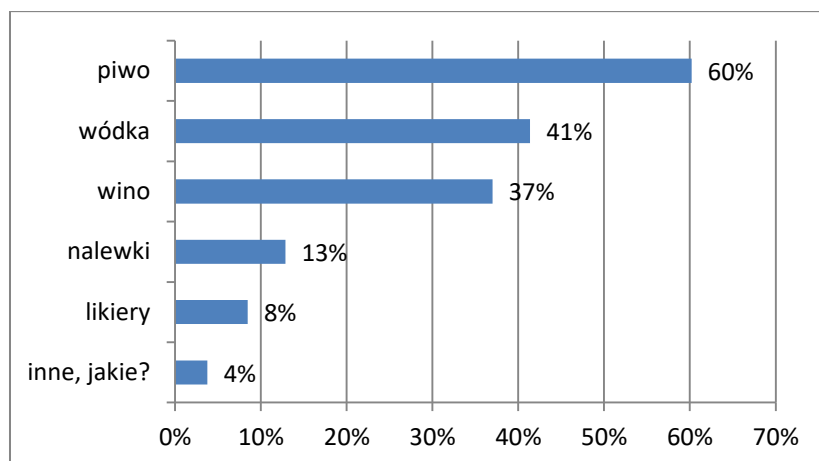
Wśród osób pijących często – kilka razy w tygodniu lub codziennie – występują istotne różnice pomiędzy grupami wiekowymi – najczęściej piją reprezentanci grupy najmłodszej i średniej (11% kilka razy w tygodniu). W najstarszej grupie wiekowej więcej niż raz w tygodniu pije tylko 5% ankietowanych. We wszystkich grupach wiekowych dominuje styl picia okazjonalny (kilka razy w roku).

Tab. 6. Jak często spożywa Pan/Pani alkohol w podziale na wiek? W podziale na wiek.

Jak często spożywa Pan/i alkohol?	Wiek: od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
nie piję alkoholu	32%	48	27%	40	29%	43
prawie codziennie	2%	3	1%	1	1%	2
więcej niż raz w tygodniu	11%	16	11%	17	5%	7
kilka razy w miesiącu	21%	32	19%	28	22%	33
średnio raz w miesiącu	9%	13	3%	4	13%	19
okazjonalnie (kilka razy w roku)	25%	38	40%	60	31%	46

Najchętniej spożywanym przez mieszkańców trunkiem jest piwo wybierane przez 60% pijących mieszkańców. Sporą popularnością cieszy się także wódka wskazana przez 41% próby. Wino cieszy się zainteresowaniem pijących w stopniu umiarkowanym (37%). 13% respondentów wskazało na nalewki, a 8% na likiery. 4% badanych udzieliło odpowiedzi „inne”, wskazując na whisky.

Wyk. 6. Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/Pani najczęściej? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Tab. 7. Wyk. Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/Pani najczęściej? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
piwo	60%	192
wódka	41%	132
wino	37%	118
nalewki	13%	41
likieri	8%	27
inne, jakie?.	4%	12

Wśród reprezentantów wszystkich grup wiekowych napojem spożywanym z największą częstotliwością jest piwo – 34% wskazań w grupie 19-26 lat, 36% w grupie 27-45 lat oraz 40% w grupie 46-65 lat. Najmniej rozpowszechnione są wśród respondentów likieri oraz nalewki.

Tab. 8. Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/ Pani najczęściej? Można wybrać kilka odpowiedzi.

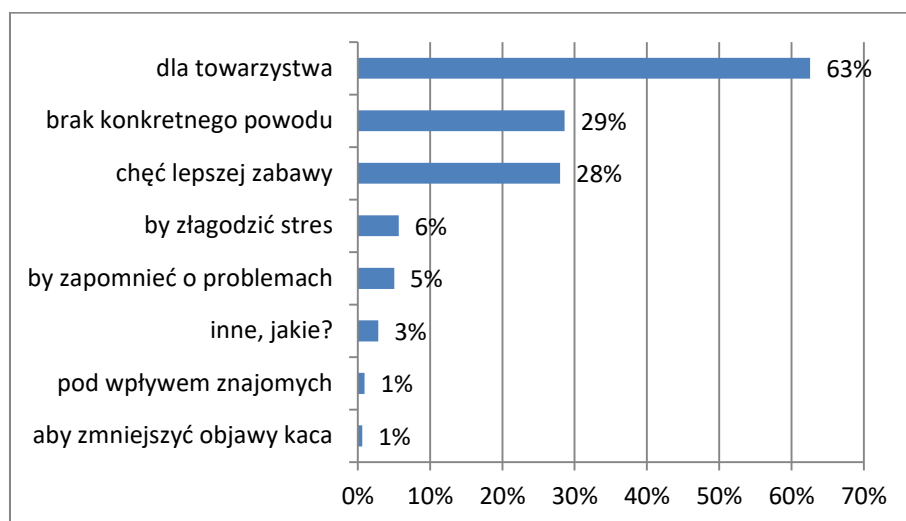
W podziale na wiek.

Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
piwo	34%	61	36%	62	40%	69
wódka	32%	58	23%	39	20%	35
wino	19%	35	27%	46	22%	37
likieri	5%	9	5%	9	5%	9
nalewki	5%	9	7%	12	12%	20
inne, jakie?	4%	8	1%	2	1%	2

Istotną informacją z punktu widzenia profilaktyki są powody, dla których sięga się po alkohol. Mieszkańcy Tarnowa piją głównie dla towarzystwa (63%) oraz dla lepszej zabawy (28%). Niepokojącym wskaźnikiem jest fakt, że 29% mieszkańców miasta odpowiedziało, że pije bez konkretnego powodu. 6% pije aby złagodzić objawy stresu, a 5% by zapomnieć o problemach. Po 1% respondentów spożywa alkohol pod wpływem znajomych oraz by

zmniejszyć objawy kaca. 3% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „inne”, nie precyzując przy tym konkretnych powodów.

Wyk. 7. Z jakich powodów sięga Pan/ Pani po alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi

Tab. 9. Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi

Odpowiedź	%	liczba
dla towarzystwa	63%	199
brak konkretnego powodu	29%	91
chęć lepszej zabawy	28%	89
by złagodzić stres	6%	18
by zapomnieć o problemach	5%	16
inne, jakie?	3%	9
pod wpływem znajomych	1%	3
aby zmniejszyć objawy kaca	1%	2

Jak wynika z analizy materiału badawczego, występują różnice w motywacjach dotyczących sięgania po alkohol wśród różnych grup wiekowych respondentów. Mieszkańcy Tarnowa piją głównie dla towarzystwa. Można jednak zauważyć, że w najmłodszej grupie wiekowej mniej pije się z uwagi na czynniki negatywne, tj. chęć zapomnienia o problemach i złagodzenia stresu (po 1%). W grupie wiekowej od 27 do 45 lat 7% pije by zapomnieć o problemach, a 2% by złagodzić stres. W przypadku osób w wieku od 46 do 65 lat 3% pije by zapomnieć o problemach, a 9% robi to by złagodzić stres.

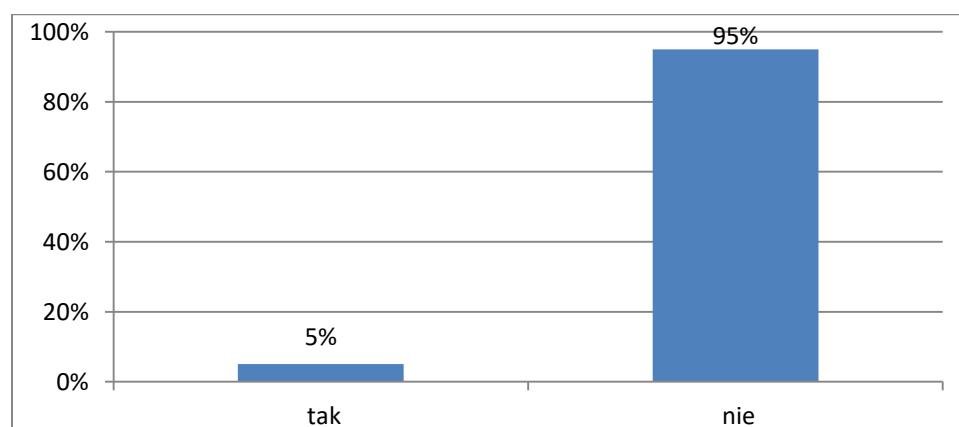
W kontekście przytoczonych danych należy wysunąć wniosek, że wśród młodszych mieszkańców miasta pije się z pobudek towarzyskich. Wraz z wiekiem wzrasta ilość osób pijących z pobudek tzw. „negatywnych”, jak chęć zapomnienia o problemach oraz stres.

Tab. 10. Z jakich powodów sięga Pan/Pani po alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi . W podziale na wiek.

Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi,	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
dla towarzystwa	53%	71	47%	68	40%	60
chęć lepszej zabawy	22%	29	19%	28	21%	32
brak konkretnego powodu	22%	29	18%	26	24%	36
by zapomnieć o problemach	1%	1	7%	10	3%	5
by złagodzić stres	1%	1	2%	3	9%	14
pod wpływem znajomych	0%	0	2%	3	0%	0
aby zmniejszyć objawy kaca	0%	0	1%	2	0%	0

Kolejnym, istotnym problemem związanym z sięganiem po alkohol jest prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości, będące jednym ze wskaźników picia ryzykownego a nawet szkodliwego. Jak wynika z zebranego materiału badawczego taka sytuacja zdarzyła się 5% respondentów.

Wyk. 8. Czy zdarzyło się Panu/Pani prowadzić samochód pod wpływem alkoholu?

Tab. 11. Czy zdarzyło się Panu/Pani prowadzić samochód pod wpływem alkoholu?

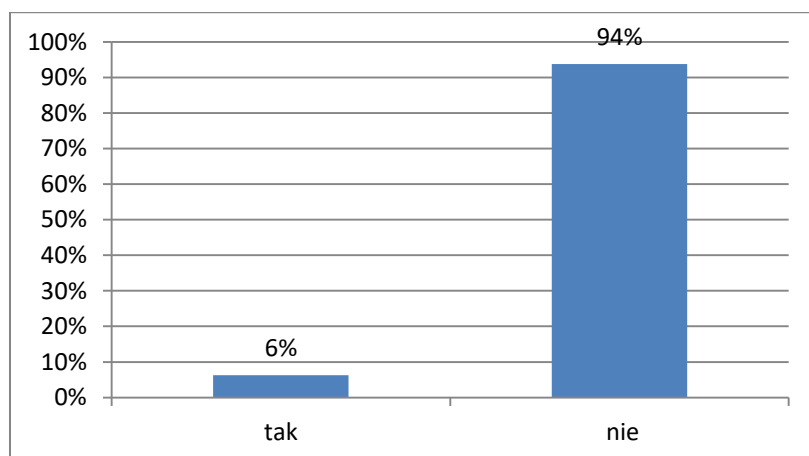
Odpowiedź	%	liczba
tak	5%	16
nie	95%	301

W kwestii prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu istotnym czynnikiem jest wiek. Na podstawie poniższej tabeli można zauważyć, że wraz z wiekiem spada odsetek pijanych kierowców. W grupie wiekowej od 19 do 26 lat 8% przyznaje się do tego wykroczenia, w grupie środkowej odpowiedzi twierdzącej udzieliło już 5% ankietowanych. W gronie najstarszych respondentów pojazd pod wpływem alkoholu prowadziło 3% badanych.

Tab. 12. Czy zdarzyło się Panu/Pani prowadzić samochód pod wpływem alkoholu? W podziale na wiek.

Czy zdarzyło się Panu/Pani prowadzić samochód pod wpływem alkoholu?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
tak	8%	8	5%	5	3%	3
nie	92%	93	95%	104	97%	104

Istotna część badanych mieszkańców Tarnowa pije alkohol w pracy. Wskaźnik ten wyniósł w 2018 roku 6%.

Wyk. 9. Czy zdarzyło się Panu/Pani przebywać pod wpływem alkoholu w pracy?

Tab. 13. Czy zdarzyło się Panu/Pani przebywać pod wpływem alkoholu w pracy?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	6%	20
nie	94%	298

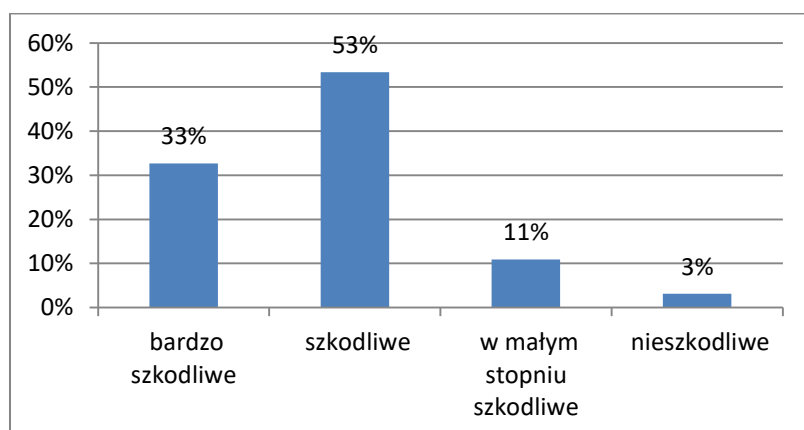
Podobnie jak w przypadku nietrzeźwych kierowców, tak i w kwestii wykonywania obowiązków zawodowych wiek zdaje się być istotnym czynnikiem, determinującym chęć podejmowania zachowań ryzykownych. W najmłodszej grupie 12% pracowało pod wpływem alkoholu, w grupie środkowej współczynnik ten wynosił 6%, a w grupie najstarszej 1% badanych przebywało w pracy w stanie nietrzeźwości.

Tab. 14. Czy zdarzyło się Panu/Pani przebywać pod wpływem alkoholu w pracy? W podziale na wiek.

Czy zdarzyło się Panu/Pani przebywać pod wpływem alkoholu w pracy?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
tak	12%	12	6%	7	1%	1
nie	88%	90	94%	102	99%	106

W profilaktyce uzależnień pomocne może okazać się poznanie stanu wiedzy mieszkańców na temat picia alkoholu oraz osób go spożywających. Istotną część badanych mieszkańców nie jest świadoma szkodliwego wpływu alkoholu na zdrowie. Choć 86% mieszkańców uznało, że alkohol jest szkodliwy (z czego 33% uznało, że jest on bardzo szkodliwy), to 11% respondentów stwierdziło, że napoje wysokoprocentowe są szkodliwe w małym stopniu, zaś 3% mieszkańców Tarnowa uważa, że alkohol jest nieszkodliwy.

Wyk. 10. Jak ocenia Pan/ Pani szkodliwość spożywania alkoholu dla zdrowia?

Tab. 15. Jak ocenia Pan/Pani szkodliwość spożywania alkoholu dla zdrowia?

Odpowiedź	%	liczba
bardzo szkodliwe	33%	147
szkodliwe	53%	240
w małym stopniu szkodliwe	11%	49
nieszkodliwe	3%	14

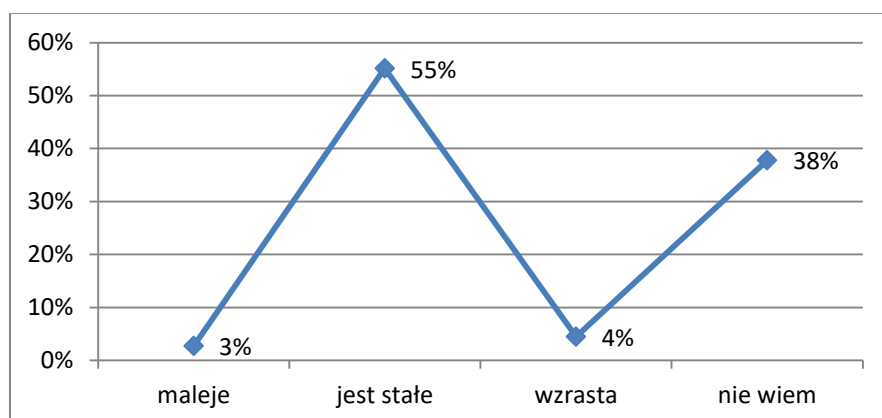
Wiedza o szkodliwości spożywania alkoholu dla zdrowia jest względnie porównywalna wśród różnych grup wiekowych. Największy odsetek osób uznających alkohol za substancję nieszkodliwą jest w środkowej grupie wiekowej.

Tab. 16. Jak ocenia Pan/Pani szkodliwość spożywania alkoholu dla zdrowia? W podziale na wiek.

Jak ocenia Pan/i szkodliwość spożywania alkoholu dla zdrowia?	wiek od 19 do 26 lat		wiek od 27 do 45 lat		wiek od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
bardzo szkodliwe	24%	36	33%	50	41%	61
szkodliwe	59%	89	55%	83	45%	68
w małym stopniu szkodliwe	13%	20	7%	10	13%	19
nieszkodliwe	3%	5	5%	7	1%	2

W dalszej kolejności poproszono mieszkańców Tarnowa o ocenę jak zmieniło się spożycie alkoholu w mieście na przestrzeni ostatnich 5 lat. Według większości mieszkańców nadużywanie alkoholu w mieście w ostatnim czasie jest stałe – takiej odpowiedzi udzieliło aż 55% ankietowanych. 3% ankietowanych uznało, że wskaźnik ten zmalał, a 4% mieszkańców uznało, że nadużywanie alkoholu w mieście wzrasta. 38% mieszkańców udzieliło odpowiedzi „nie wiem”.

Wyk. 11. Proszę ocenić czy nadużywanie alkoholu na przestrzeni ostatnich 5 lat w Pana/Pani miejscowości:

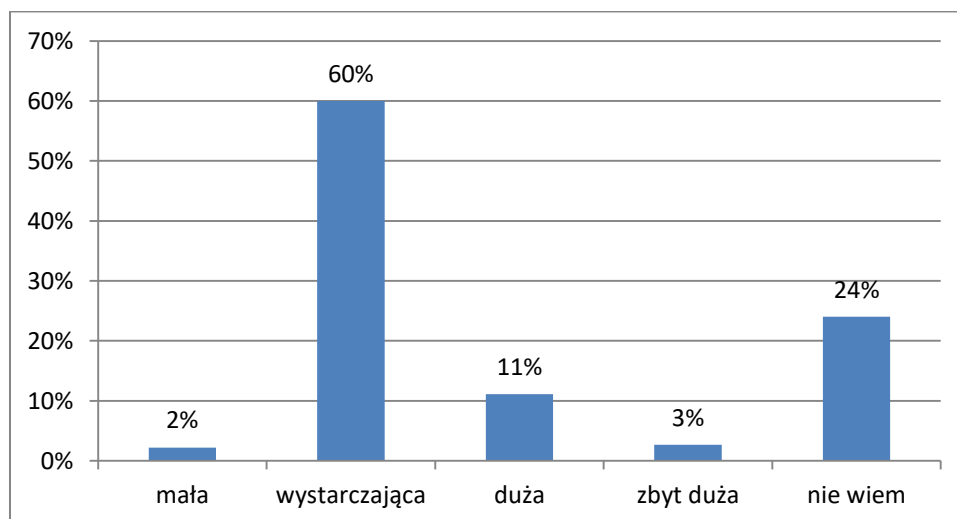

Tab. 17. Proszę ocenić czy nadużywanie alkoholu na przestrzeni ostatnich 5 lat w Pana/Pani miejscowości:

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
maleje	3%	12
jest stałe	55%	248
wzrasta	4%	20
nie wiem	38%	170

Zdaniem przeważającej większości mieszkańców liczba punktów sprzedaży alkoholu jest wystarczająca (60%). 11% uznało, że liczba tych punktów jest duża, a 3%, że zbyt duża. 24% badanych nie umiało udzielić odpowiedzi na postawione pytanie.

Wyk. 12. Czy według Pana/i liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Pana/ Pani miejscowości jest:

Tab. 18. Czy według Pana/i liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Pana/ Pani miejscowości jest:

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
mała	2%	10
wystarczająca	60%	270
duża	11%	50
zbyt duża	3%	12
nie wiem	24%	108

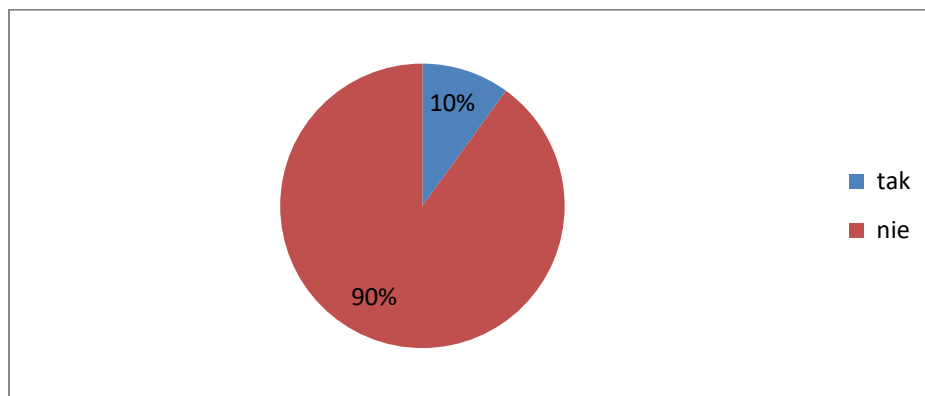
Opinie mieszkańców odnośnie ilości punktów sprzedaży alkoholu w mieście są podobne niezależnie od wieku. Największa ilość osób w wieku od 19 do 26 lat uważa, że liczba tych punktów jest wystarczająca (69%).

Tab. 19. Czy według Pana/i liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Pana/Pani miejscowości jest: W podziale na wiek.

Czy według Pana/i liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Pana/i miejscowości jest:	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
mała	1%	1	5%	7	1%	10
wystarczająca	69%	104	52%	78	59%	270
duża	13%	19	6%	9	15%	50
zbyt duża	1%	1	5%	7	3%	12
nie wiem	17%	25	33%	49	23%	108

Celem określenia skali problemu alkoholowego, zapytano ankietowanych, czy przypadki nadużywania alkoholu zdarzają się w ich rodzinach. 10% dorosłych mieszkańców miasta przyznało, że w ich rodzinach zdarzają przypadki nadużywania alkoholu. W przypadku 90% badanych taki problem nie występuje.

Wyk. 13. Czy w Pana/Pani rodzinie zdarzają się przypadki nadużywania alkoholu?

Tab. 20. Czy w Pana/Pani rodzinie zdarzają się przypadki nadużywania alkoholu?

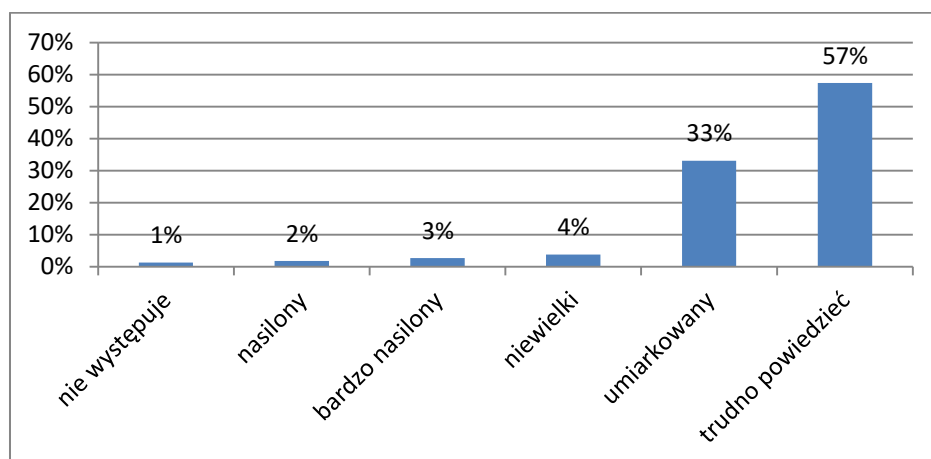
Odpowiedź	%	liczba
tak	10%	45
nie	90%	405

Problem narkotykowy

Kolejnym analizowanym zagadnieniem był problem uzależnień od substancji psychoaktywnych – narkotyków i dopalaczy. Jego celem było oszacowanie skali problemu w Tarnowie oraz sprawdzenie wiedzy mieszkańców na temat narkotyków i dopalaczy, a także sprawdzenie dostępności tych substancji w mieście.

Ponad połowa próby miała trudności z określeniem skali problemu narkomanii w mieście – 57% udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”. 33% ankietowanych stwierdziło, że problem ten jest umiarkowany, zaś 4% badanych uznało, że problem jest niewielki. Pojedyncze odsetki badanych wskazywały, że problem narkotykowy jest w mieście nasilony (2%), czy nawet bardzo nasilony (3%). 1% ankietowanych uznało, że problem nie występuje.

Wyk. 14. Jak ocenia Pan/Pani skalę problemu narkomanii w mieście?

Tab. 21. Jak ocenia Pan/Pani skalę problemu narkomanii w mieście?

Odpowiedź	%	liczba
trudno powiedzieć	57%	258
umiarkowany	33%	149
niewielki	4%	17
bardzo nasilony	3%	12
nasilony	2%	8
nie występuje	1%	6

Respondenci oceniając skalę poszczególnych problemów, swoją ocenę wydają przede wszystkim w odniesieniu do swojego najbliższego otoczenia. To na tej podstawie formułują swoje sądy. Z tego względu mogą występować różnice postrzeganiu problemów – w tym przypadku problemu rozpowszechnienia substancji psychoaktywnych. Na podstawie danych przytoczonych w poniższej tabeli możemy zauważyć, że to w starszych grupach wiekowych problem narkotykowy uznawany jest za „bardzo nasilony” – 4% w grupie 27- 45 lat, 3% w grupie 46-55 lat. Najwięcej przedstawicieli z najmłodszej grupy wiekowej uznało, że problem narkomanii w mieście jest niewielki (5%). We wszystkich grupach wiekowych dominuje przekonanie, że problem narkotykowy w Tarnowie jest umiarkowany.

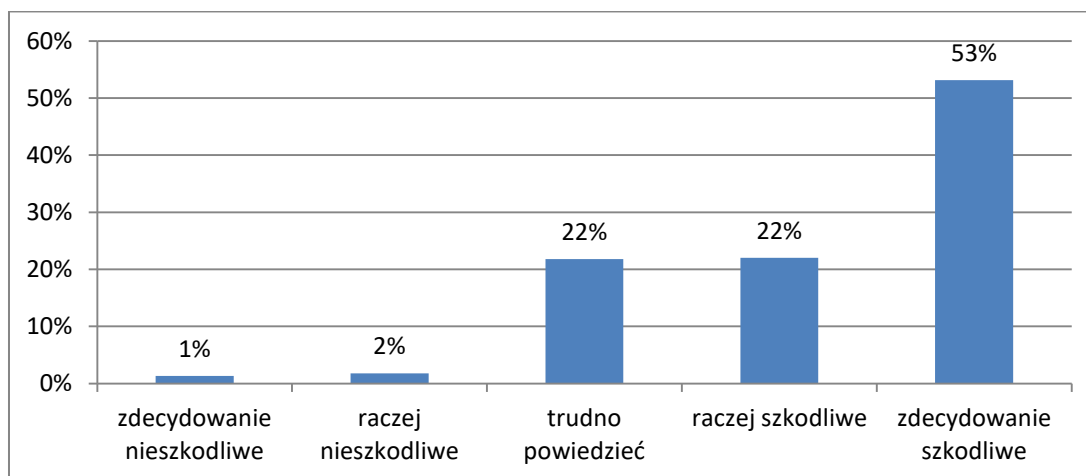
Tab. 22. Jak ocenia Pan/Pani skalę problemu narkomanii w mieście?

W podziale na wiek.

Jak ocenia Pan/Pani skalę problemu narkomanii w mieście?	Wiek:		od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba
	bardzo nasilony	1%	1	4%	6	3%	5	
nasilony	1%	1	2%	3	3%	4		
umiarkowany	37%	55	27%	40	36%	54		
niewielki	5%	7	3%	4	4%	6		
nie występuje	1%	1	2%	3	1%	2		
trudno powiedzieć	57%	85	63%	94	53%	79		

W dalszej kolejności postanowiono sprawdzić wiedzę mieszkańców na temat szkodliwości narkotyków dla zdrowia – zażytych nawet w niewielkiej ilości. Co ciekawe, aż 22% badanych nie znało odpowiedzi na pytanie wskazując odpowiedź „trudno powiedzieć”. 53% ankietowanych uznało, że narkotyki zdecydowanie są szkodliwe, a 22% uznało, że są one raczej szkodliwe. Mała część badanych stwierdziła, że narkotyki są raczej nieszkodliwe (2%) i zdecydowanie nieszkodliwe (1%).

Wyk. 15. Jaki wpływ na zdrowie ludzi, według Pana/Pani, wywiera zażywanie nawet niewielkiej ilości jakiegoś narkotyku?

Tab. 23. Jaki wpływ na zdrowie ludzi, według Pana/Pani, wywiera zażywanie nawet niewielkiej ilości jakiegoś narkotyku?

Odpowiedź	%	liczba
zdecydowanie szkodliwe	53%	239
raczej szkodliwe	22%	99
raczej nieszkodliwe	2%	8
zdecydowanie nieszkodliwe	1%	6
trudno powiedzieć	22%	98

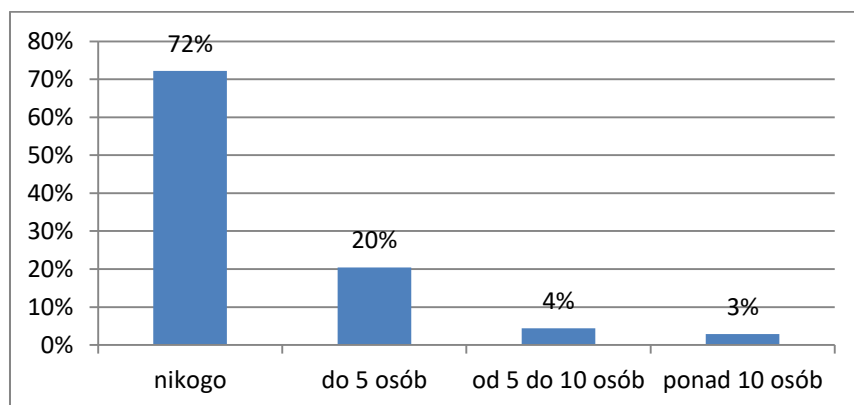
Najsilniejsze przekonanie o szkodliwości narkotyków funkcjonuje w najstarszej grupie wiekowej – 65% przedstawicieli tej grupy uznało, że narkotyki są zdecydowanie szkodliwe. W przypadku grupy młodszej tego zdania było zdecydowanie mniej osób (o 20pp.). Mała część ankietowanych w każdej grupie wiekowej uznała, że narkotyki są raczej nieszkodliwe bądź zdecydowanie nieszkodliwe.

Tab. 24. Jaki wpływ na zdrowie ludzi, według Pana/Pani, wywiera zażywanie nawet niewielkiej ilości jakiegoś narkotyku? W podziale na wiek.

Jaki wpływ na zdrowie ludzi, według Pana/Pani, wywiera zażywanie nawet niewielkiej ilości jakiegoś narkotyku?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
zdecydowanie szkodliwe	45%	68	49%	73	65%	98
raczej szkodliwe	38%	57	17%	26	11%	16
raczej nieszkodliwe	2%	3	2%	3	1%	2
zdecydowanie nieszkodliwe	1%	1	1%	2	2%	3
trudno powiedzieć	14%	21	31%	46	21%	31

Celem oszacowania skali problemu narkotykowego w mieście zapytano badanych, czy w ich otoczeniu jest ktoś, kto zażywa tego rodzaju substancje. Niewiele ponad połowa ankietowanych wskazała, że nie zna nikogo, kto zażywałby narkotyki (72%). 20% ankietowanych zna do 5 osób zażywających substancje, 4% ankietowanych zna od 5 do 10 takich osób. Szczególnie niepokoi fakt, że 3% ankietowanych mieszkańców Tarnowa zna więcej niż 10 osób zażywających narkotyki.

Wyk. 16. Ile zna Pan/Pani osób w swoim otoczeniu, które używają narkotyków?

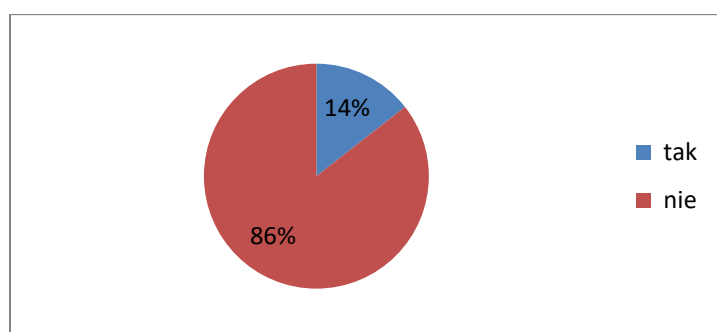

Tab. 25. Ile zna Pan/Pani osób w swoim otoczeniu, które używają narkotyków?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
nikogo	72%	325
do 5 osób	20%	92
od 5 do 10 osób	4%	20
ponad 10 osób	3%	13

Co istotne, aż 14% badanych mieszkańców Tarnowa wie gdzie i u kogo może kupić narkotyki.

Wyk. 17. Czy wie Pan/Pani, gdzie i u kogo można kupić narkotyki?

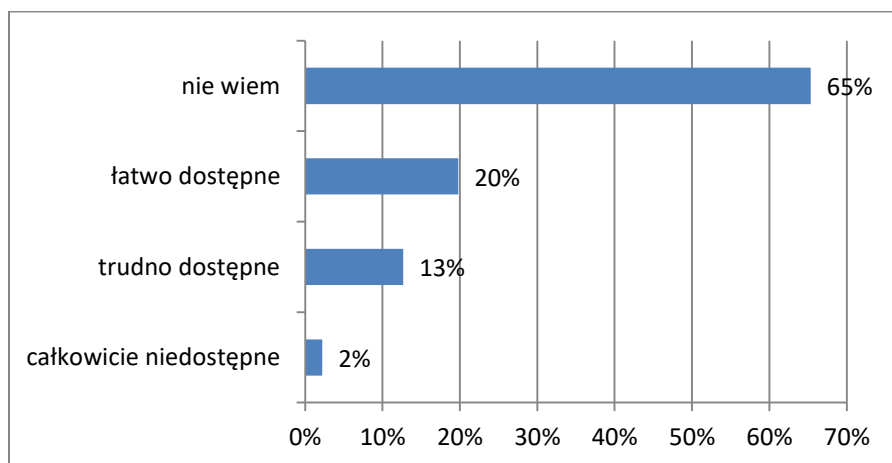

Tab. 26. Czy wie Pan/Pani, gdzie i u kogo można kupić narkotyki?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	14%	65
nie	86%	385

Kontynuując kwestię związaną z dostępnością narkotyków na terenie miasta należy zauważyć, że 20% uznało narkotyki za substancje łatwo dostępne. 13% uważa, że substancje te są trudno dostępne, a 2% uważa, że są one całkowicie niedostępne. 65% badanych nie potrafiło ocenić możliwości pozyskania narkotyków na terenie Tarnowa.

Wyk. 18. Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?

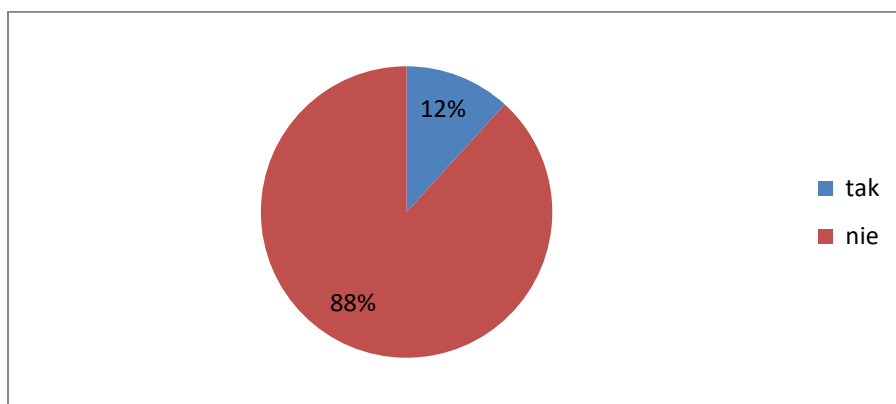

Tab. 27. Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
całkowicie niedostępne	2%	10
trudno dostępne	13%	57
łatwo dostępne	20%	89
nie wiem	65%	294

W niniejszym badaniu zapytano także mieszkańców o ich własne doświadczenia z zażywaniem narkotyków. 12% ankietowanych zażywało narkotyki. 88% badanych nie zażywało takich substancji.

Wyk. 19. Czy kiedykolwiek zażył/a Pan/Pani narkotyki?

Tab. 28. Czy kiedykolwiek zażył/a Pan/Pani narkotyki?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	12%	53
nie	88%	397

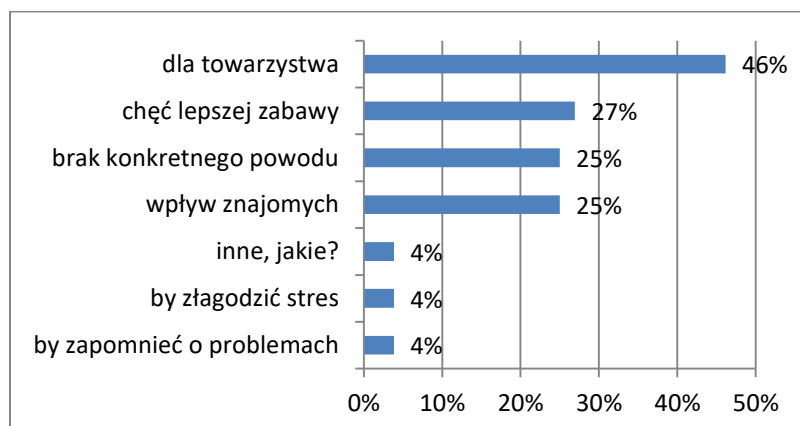
Jak wynika z poniższej tabeli największy jest odsetek osób zażywających narkotyki wśród osób w wieku 19-26 lat. W 2018 roku współczynnik ten wyniósł aż 24%. W środkowej grupie wiekowej 6% badanych zażywało kiedykolwiek w życiu narkotyki, a wśród najstarszych respondentów 5%. Wiek jest tu istotnym czynnikiem różnicującym.

Tab. 29. Czy kiedykolwiek zażył/a Pan/Pani narkotyki? W podziale na wiek.

Czy zażył/a Pan/Pani narkotyki?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	<i>%</i>	<i>liczba</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	24%	36	6%	9	5%	8
nie	76%	114	94%	141	95%	142

Największa część mieszkańców Tarnowa zażywających narkotyki sięgnęła po nie dla towarzystwa (46%) oraz by lepiej się bawić (27%). Istotnym czynnikiem jest także chęć wpływ znajomych (25%). Niepokoić może fakt, że 25% ankietowanych sięgnęło po narkotyki bez konkretnego powodu, a 4% zrobiło to by zapomnieć o problemach. Warto zauważyć, że 4% ankietowanych sięga po narkotyki by złagodzić stres. 4% udzieliło odpowiedzi „inne”, nie precyzując przy tym konkretnych powodów.

Wyk. 20. Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/Pani po narkotyki? Można wybrać kilka odpowiedzi.

*100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu narkotyki – 53 osoby

Tab. 30. Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/Pani po narkotyki? ? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Odpowiedź	%	liczba
dla towarzystwa	46%	24
chęć lepszej zabawy	27%	14
wpływ znajomych	25%	13
brak konkretnego powodu	25%	13
by zapomnieć o problemach	4%	2
by złagodzić stres	4%	2
inne, jakie?	4%	2
z ciekawości	2%	1

*100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu narkotyki – 53osoby

Niezależnie od wieku, motywacje badanych determinujące chęć sięgnięcia po narkotyki są podobne – towarzystwo. Dodatkowo najmłodsza grupa badanych deklaruje spory konformizm – 26% badanych w tej grupie zażyło narkotyki pod wpływem znajomych. W średniej grupie wiekowej 8% zażywało narkotyki by złagodzić stres, a w najmłodszej współczynnik ten wyniósł 2%.

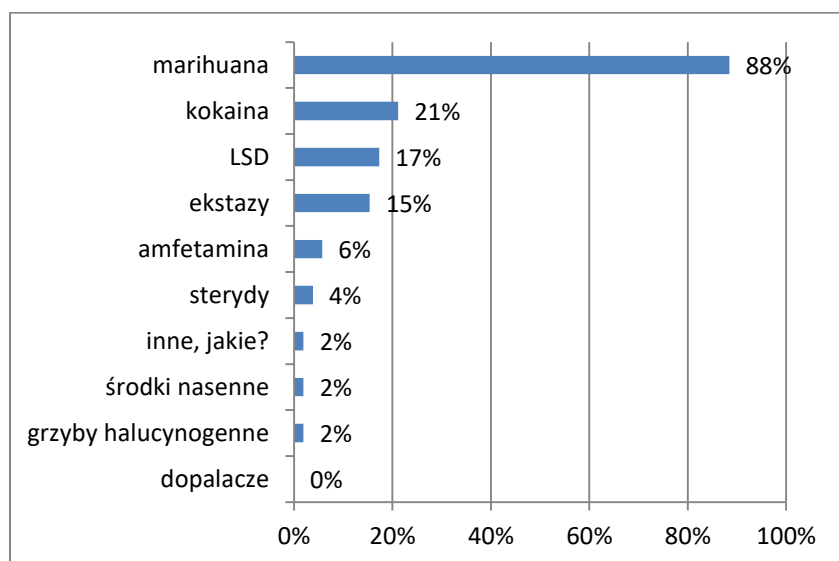
Tab. 31. Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/Pani po narkotyki? ? Można wybrać kilka odpowiedzi. W podziale na wiek.

Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po narkotyki?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
dla towarzystwa	36%	17	31%	4	30%	3
wpływ znajomych	26%	12	8%	1	0%	0
chęć lepszej zabawy	17%	8	23%	3	30%	3
brak konkretnego powodu	13%	6	31%	4	30%	3
by zapomnieć o problemach	4%	2	0%	0	0%	0
by złagodzić stres	2%	1	8%	1	0%	0
inne, jakie?	2%	1	0%	0	10%	1

**100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu narkotyki – 53osoby*

Najbardziej rozpowszechnionym narkotykiem jest wśród badanych marihuana, zażywana przez 88% badanych mających kiedykolwiek w życiu styczność z tym narkotykiem. 21% sięgnęło po kokainę, 17% LSD, 17% ekstazy. Mniejsza ilość osób zażywała kiedykolwiek w życiu amfetaminę (6%). Najmniejsza część badanych stosowała sterydy (4%), środki nasenne (2%) oraz grzyby halucynogenne (2%). W niniejszym pytaniu żaden z badanych nie zadeklarował zażywania dopalaczy. W dalszej części diagnozy pewna część ankietowanych zdecydowała się jednak zadeklarować zażywanie tego rodzaju substancji (1% - 4 osoby, szczegóły tab.40.). 2% udzieliło odpowiedzi „inne” nie wskazując rodzaju substancji.

Wyk. 21. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/Pani? ? Można wybrać kilka odpowiedzi. Można wybrać kilka odpowiedzi.

**100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu narkotyki – 53osoby*

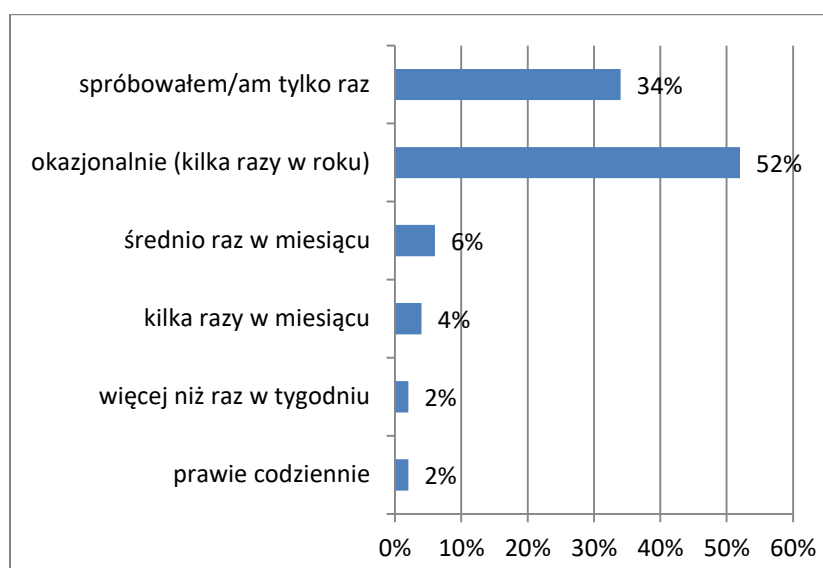
Tab. 32. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/ Pani? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Odpowiedź	%	liczba
marihuana	88%	46
kokaina	21%	11
LSD	17%	9
ekstazy	15%	8
amfetamina	6%	3
sterydy	4%	2
grzyby halucynogenne	2%	1
środki nasenne	2%	1
inne, jakie?	2%	1
dopalacze	0%	0

**100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu narkotyki – 53osoby*

Ponad połowa osób zażywających środki psychoaktywne sięga po nie okazjonalnie, kilka razy w roku (52%). 6% badanych narkotyzuje się średnio raz w miesiącu, 2% robi to więcej niż raz w tygodniu, również 2% robi to prawie codziennie. 34% ankietowanych przyznało, że tylko raz zdarzyło im się zażywać substancje psychoaktywne.

Wyk. 22. Jak często używał/a Pan/Pani narkotyki?

*100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu narkotyki – 53osoby

Tab.33. Jak często używał/a Pan/Pani narkotyki?

Odpowiedź	%	liczba
okazjonalnie (kilka razy w roku)	52%	26
spróbowałem/am tylko raz	34%	17
średnio raz w miesiącu	6%	3
kilka razy w miesiącu	4%	2
prawie codziennie	2%	1
więcej niż raz w tygodniu	2%	1

*100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu narkotyki – 53osoby

Na podstawie poniższej tabeli możemy zauważyć, że w najmłodszej grupie badanych zdarzają się odsetki osób narkotyzujących się regularnie – prawie codziennie (3%), czy więcej niż raz w tygodniu (3%). W starszych grupach takie przypadki się nie zdarzają. Największą część mieszkańców w każdej grupie wiekowej zażywa narkotyki okazjonalnie (kilka razy do roku) lub próbowali jednokrotnie.

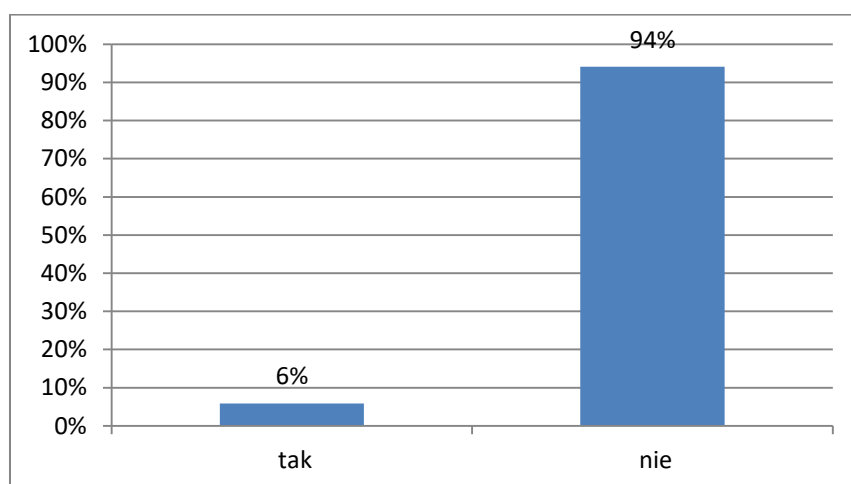
Tab. 34. Jak często używał/a Pan/Pani narkotyki? W podziale na wiek.

Jak często używał/a Pan/Pani narkotyki?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
prawie codziennie	3%	1	0%	0	0%	0
więcej niż raz w tygodniu	3%	1	0%	0	0%	0
kilka razy w miesiącu	0%	0	13%	1	13%	1
średnio raz w miesiącu	3%	1	13%	1	13%	1
okazjonalnie (kilka razy w roku)	53%	18	63%	5	38%	3
spróbowałem/am tylko raz	38%	13	13%	1	38%	3

*100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu narkotyki – 53osoby

Aż 6% ankietowanych przebywało pod wpływem narkotyków w pracy. Jest to wskaźnik niepokojący.

Wyk. 23. Czy zdarzyło się Panu/Pani przebywać pod wpływem narkotyków w pracy?

*100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu narkotyki – 53osoby

Tab.35. Czy zdarzyło się Panu/Pani przebywać pod wpływem narkotyków w pracy?

Odpowiedź	%	liczba
tak	6%	3
nie	94%	48

*100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu narkotyki – 53osoby

Zachowania ryzykowne związane z zażywaniem substancji psychoaktywnych podejmują tylko ankietowani z najmłodszej grupy wiekowej – 9% pracowało pod wpływem narkotyków. Takie sytuacje nie zdarzają się w przypadku starszych grup wiekowych.

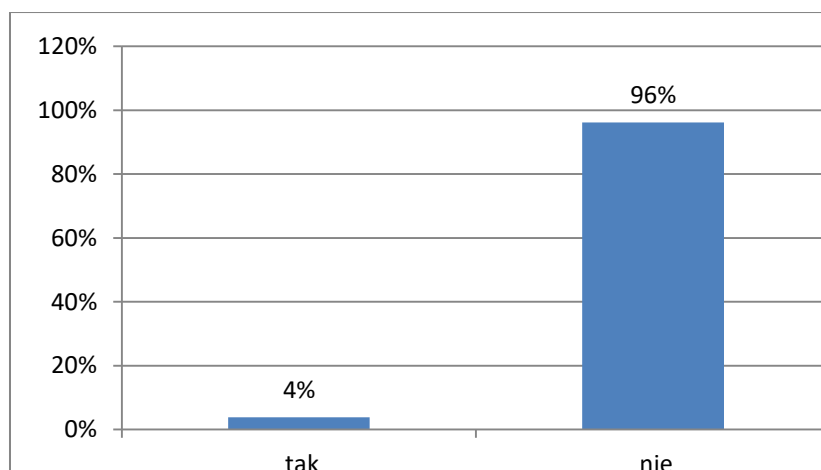
Tab.36. Czy zdarzyło się Panu/Pani przebywać pod wpływem narkotyków w pracy? W podziale na wiek.

Czy zdarzyło się Panu/Pani przebywać pod wpływem narkotyków w pracy?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
tak	9%	3	0%	0	0%	0
nie	91%	32	100%	8	100%	8

*100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu narkotyki – 53osoby

4% badanych mieszkańców Tarnowa prowadziło samochód pod wpływem narkotyków.

Wyk. 24. Czy zdarzyło się Panu/Pani prowadzić samochód pod wpływem narkotyków?

*100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu narkotyki – 53osoby

Tab.37. Czy zdarzyło się Panu/Pani prowadzić samochód pod wpływem narkotyków?

Odpowiedź	%	liczba
tak	4%	2
nie	96%	50

*100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu narkotyki – 53osoby

6% osób w wieku 19 do 26 lat prowadziło pojazd pod wpływem narkotyków. Brak jest takich przypadków w starszych grupach wiekowych.

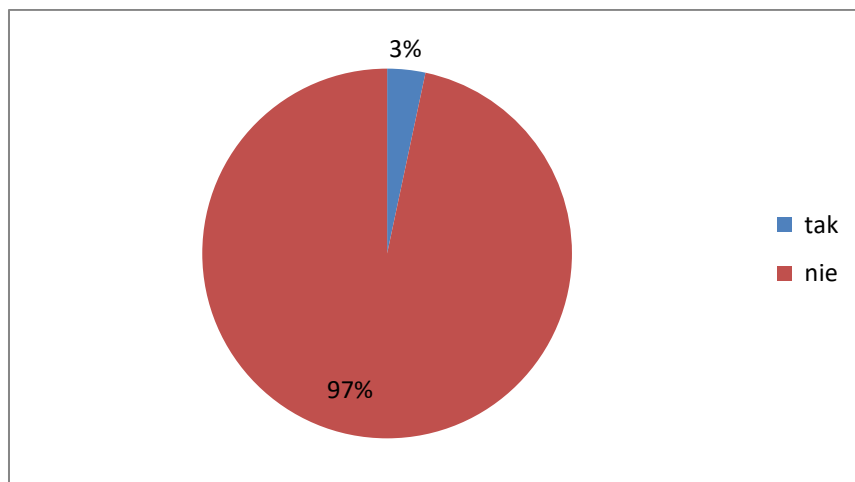
Tab.38. Czy zdarzyło się Panu/Pani prowadzić samochód pod wpływem narkotyków? W podziale na wiek.

Czy zdarzyło się Panu/Pani prowadzić samochód pod wpływem narkotyków?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
tak	6%	8	0%	5	0%	3
nie	94%	93	100%	104	100%	104

*100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu narkotyki – 53osoby

3% osób przyznało, że w ich rodzinach zdarzają się przypadki zażywania narkotyków.

Wyk. 25. Czy w Pana/Pani rodzinie zdarzają się przypadki zażywania narkotyków?

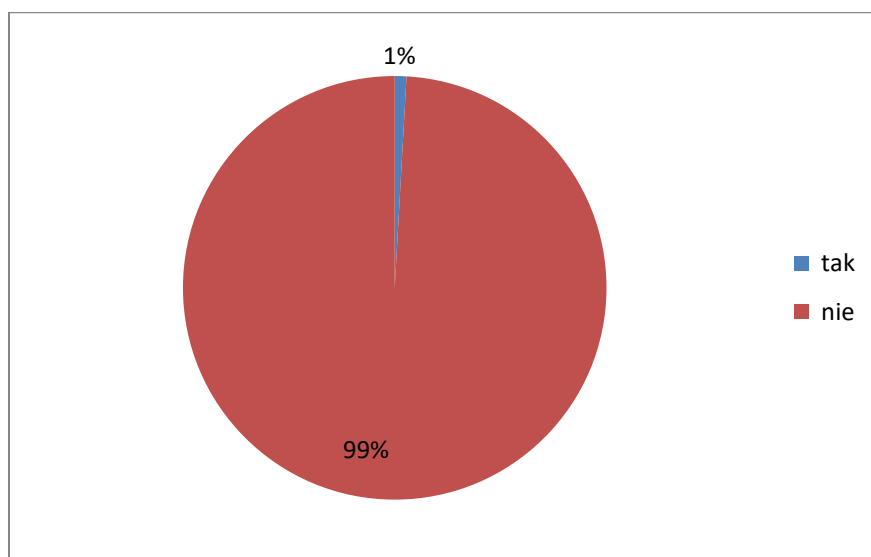

Tab.39. Czy w Pana/Pani rodzinie zdarzają się przypadki zażywania narkotyków?

Odpowiedź	%	liczba
tak	3%	15
nie	97%	435

Dopalacze to mniej rozpowszechnione substancje wśród mieszkańców Tarnowa. Do styczności z tymi środkami kiedykolwiek w życiu przyznało się 1% dorosłych Tarnowian.

Wyk. 26. Czy kiedykolwiek zażył/a Pan/Pani dopalacze?

Tab. 40. Czy kiedykolwiek zażył/a Pan/Pani dopalacze?

Odpowiedź	%	liczba
tak	1%	4
nie	99%	446

3 osoby zażywają dopalacze kilka razy w miesiącu, a 1 z respondentów spróbował dopalaczy tylko 1 raz.

Tab.41. Jak często sięgasz po dopalacze?

Odpowiedź	%	liczba
kilka razy w miesiącu	75%	3
spróbowałem/łam tylko raz	25%	1
prawie codziennie	0%	0
więcej niż raz w tygodniu	0%	0
średnio raz w miesiącu	0%	0
okazjonalnie (kilka razy w roku)	0%	0

**100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu dopalacze –4osoby*

Powodem dla którego badani sięgnęli po dopalacze były: chęć złagodzenia stresu (3 osoby), wpływ znajomych (2 osoby), a także wskazywane przez pojedyncze osoby: chęć lepszej zabawy, motywacje towarzyskie, chęć zapomnienia o problemach, czy brak konkretnego powodu.

Tab. 42. Z jakich powodów sięga Pan/i po dopalacze? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
by złagodzić stres	75%	3
pod wpływem znajomych	50%	2
chęć lepszej zabawy	25%	1
dla towarzystwa	25%	1
by zapomnieć o problemach	25%	1
brak konkretnego powodu	25%	1
inne, jakie?	0%	0

**100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu dopalacze –4osoby*

Jeden z respondentów prowadził pojazd pod wpływem dopalaczy

Tab. 43. Czy zdarzyło się Panu/Pani prowadzić samochód pod wpływem dopalaczy?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	33%	1
nie	67%	2

**100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu dopalacze –4osoby*

Dwóch respondentów pracowało pod wpływem dopalaczy.

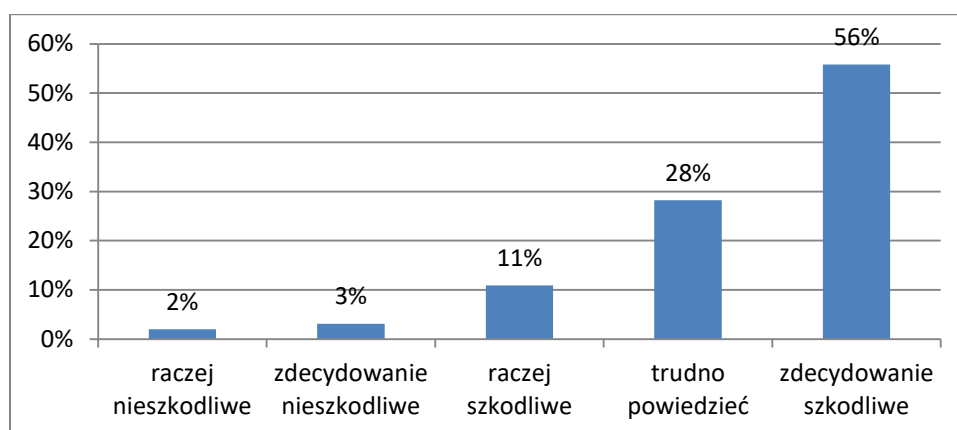
Tab.44. Czy zdarzyło się Panu/Pani przebywać pod wpływem dopalaczy w pracy?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	50%	2
nie	50%	2

**100% stanowi liczba osób zażywających kiedykolwiek w życiu dopalacze –4osoby*

56% społeczności Tarnowa uznało, że zażywanie dopalaczy jest zdecydowanie szkodliwe, a 11% uważa, że raczej szkodliwe. Co ciekawe, 3% uznało dopalacze za substancje zdecydowanie nieszkodliwe, a 2% za raczej nieszkodliwe. Zastanawiający jest fakt, że 28% mieszkańców nie ma świadomości o szkodliwym wpływie dopalaczy na zdrowie – wskazali odpowiedź „trudno powiedzieć”. Można wysunąć wniosek, że 33% nie ma wiedzy o negatywnym wpływie dopalaczy na zdrowie człowieka.

Wyk. 27. Jak ocenia Pan/i szkodliwość zażywania dopalaczy dla zdrowia?

Tab. 45. Jak ocenia Pan/i szkodliwość zażywania dopalaczy dla zdrowia?

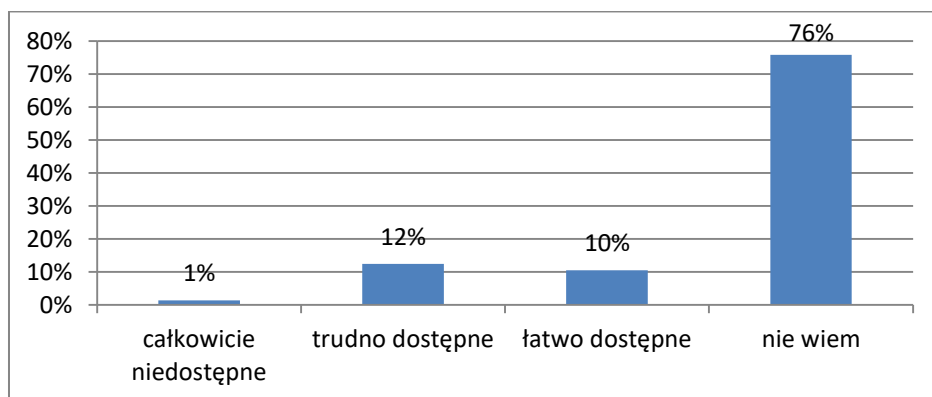
Odpowiedź	%	liczba
zdecydowanie szkodliwe	56%	251
raczej szkodliwe	11%	49
raczej nieszkodliwe	2%	9
zdecydowanie nieszkodliwe	3%	14
trudno powiedzieć	28%	127

Tab.46. Jak ocenia Pan/i szkodliwość zażywania dopalaczy dla zdrowia? W podziale na wiek.

Jak ocenia Pan/i szkodliwość zażywania dopalaczy dla zdrowia?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
zdecydowanie szkodliwe	49%	74	53%	80	65%	97
raczej szkodliwe	17%	26	13%	19	3%	4
raczej nieszkodliwe	1%	1	3%	4	3%	4
zdecydowanie nieszkodliwe	1%	1	1%	1	8%	12
trudno powiedzieć	32%	48	31%	46	22%	33

76% mieszkańców nie umiało udzielić odpowiedzi na pytanie dotyczące dostępności dopalaczy, bardzo prawdopodobne jest, że ta część mieszkańców nigdy nie interesowała się kwestią pozyskania dopalaczy. 12% dorosłych mieszkańców Tarnowa uznało, że dopalacze są trudno dostępne, a 1% uważa, że są całkowicie niedostępne. Warto zauważyć, że co 10 respondent uznał, że łatwo można zdobyć dopalacze na terenie Tarnowa.

Wyk. 28. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?

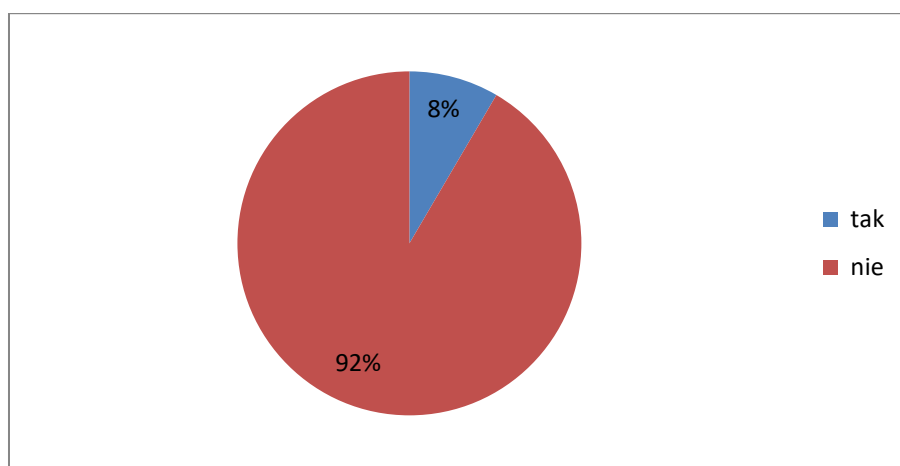

Tab.47. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
całkowicie niedostępne	1%	6
trudno dostępne	12%	56
łatwo dostępne	10%	47
nie wiem	76%	341

8% ankietowanych deklaruje, że wie gdzie można kupić dopalacze.

Wyk. 29. Czy wie Pan/Pani, gdzie i u kogo można kupić dopalacze?

Tab.48. Czy wie Pan/Pani, gdzie i u kogo można kupić dopalacze?

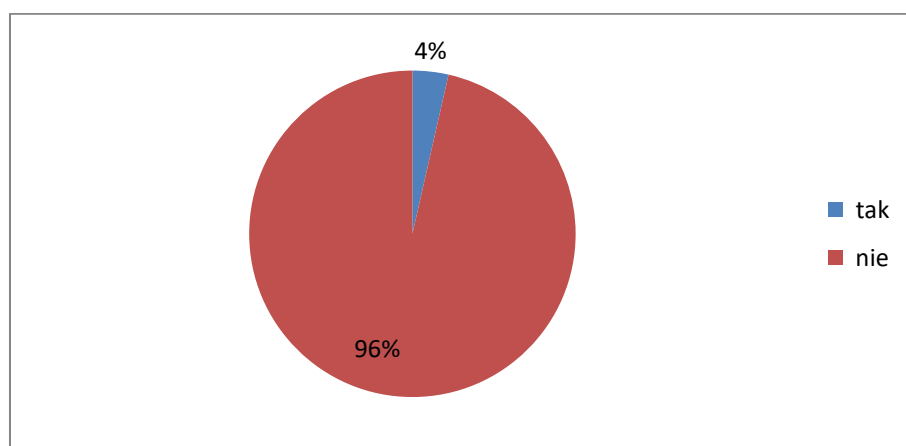
Odpowiedź	%	liczba
tak	8%	38
nie	92%	412

Zaskakujący może wydawać się fakt, że to grupy najstarsze deklarują większą wiedzę w zakresie możliwości kupna dopalaczy. Wiedzę, gdzie i u kogo można kupić te substancje posiada 3% mieszkańców w wieku 19-26 lat, 9% respondentów w wieku 27-45 lat oraz 13% w wieku 46-65 lat.

Tab. 49. Czy wie Pan/Pani, gdzie i u kogo można kupić dopalacze?

Czy wie Pan/Pani, gdzie i u kogo można kupić dopalacze?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
tak	3%	4	9%	14	13%	20
nie	97%	146	91%	136	87%	130

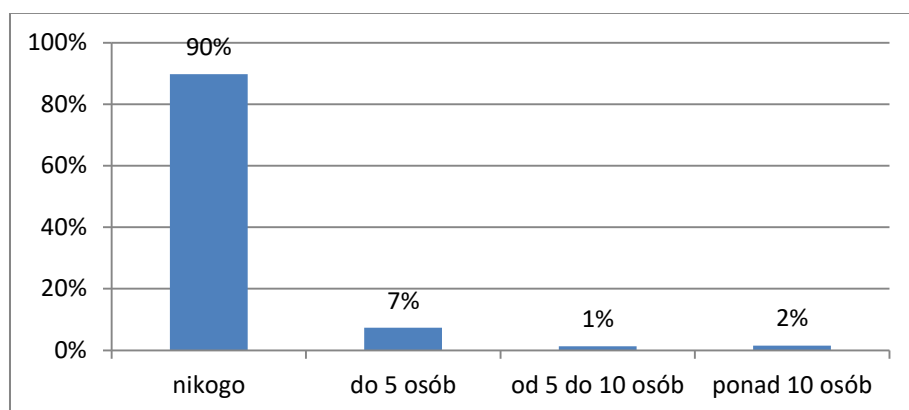
Celem oceny rozpowszechnienia problemu dopalaczowego wśród Tarnowian zapytano respondentów czy ktoś z ich rodziny używa dopalaczy. 4% ankietowanych odpowiedziało twierdząco.

Wyk. 30. Czy w Pana/Pani rodzinie zdarzają się przypadki używania dopalaczy?

Tab.50. Czy w Pana/Pani rodzinie zdarzają się przypadki używania dopalaczy?

Odpowiedź	%	liczba
tak	4%	16
nie	96%	434

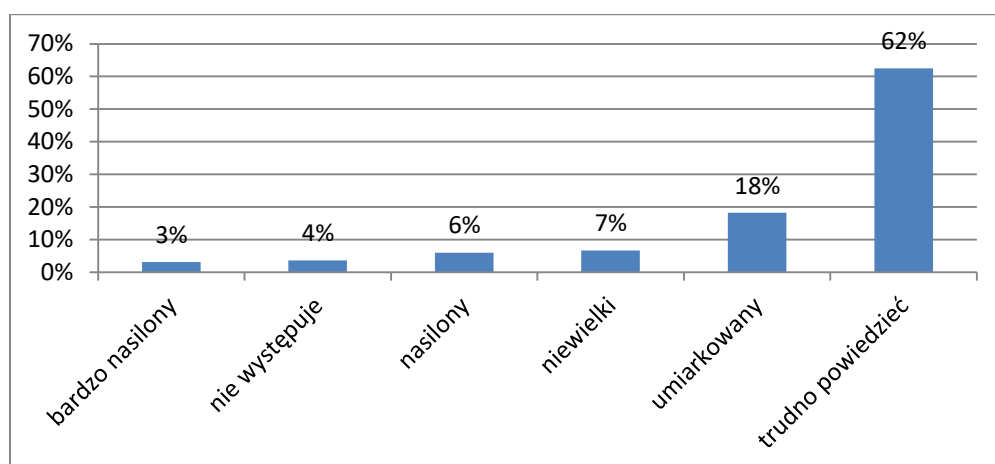
Za pozytywny można uznać fakt, że 90% osób nie zna nikogo, kto używałby dopalaczy. 7% ankietowanych zna do 5 takich osób, 1% zna ich od 5 do 10, a 2% zna ponad 10 osób zażywających dopalacze.

Wyk. 31. Ile zna Pan/Pani osób w swoim otoczeniu, które używają dopalaczy?**Tab.51. Ile zna Pan/Pani osób w swoim otoczeniu, które używają dopalaczy?**

Odpowiedź	%	liczba
nikogo	90%	404
do 5 osób	7%	33
od 5 do 10 osób	1%	6
ponad 10 osób	2%	7

Następnie badani mieli za zadanie określić skalę problemu dopalaczowego w mieście. 18% badanych uznało, że problem ten jest umiarkowany. 7% badanych uważa, że problem jest niewielki, a 4% uważa, że w ogóle nie występuje. Istnieje jednak pewna część respondentów, która uważa, że problem ten jest nasilony (6%), a nawet bardzo nasilony (3%). Największa część respondentów nie ma wiedzy na ten temat – 62% odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Wyk. 32. Jak ocenia Pan/Pani skalę problemu zażywania dopalaczy w mieście?

Tab. 52. Jak ocenia Pan/Pani skalę problemu zażywania dopalaczy w mieście?

Odpowiedź	%	liczba
trudno powiedzieć	62%	281
umiarkowany	18%	82
niewielki	7%	30
nasilony	6%	27
nie występuje	4%	16
bardzo nasilony	3%	14

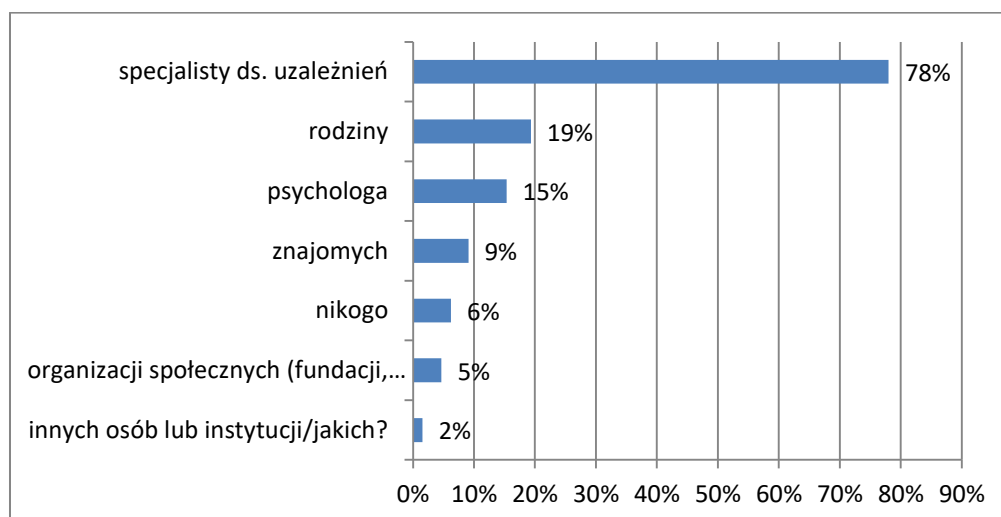
Nie występują istotne różnice w postrzeganiu problemu dopalaczowego w mieście pomiędzy różnymi grupami wiekowymi mieszkańców.

Tab. 53. Jak ocenia Pan/Pani skalę problemu zażywania dopalaczy w mieście? W podziale na wiek.

Jak ocenia Pan/Pani skalę problemu zażywania dopalaczy w mieście?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
bardzo nasilony	3%	5	4%	6	2%	3
nasilony	6%	9	5%	7	7%	11
umiarkowany	18%	27	28%	42	9%	13
niewielki	5%	8	1%	2	13%	20
nie występuje	3%	4	5%	8	3%	4
trudno powiedzieć	65%	97	57%	85	66%	99

Istotną dla profilaktyków informacją jest to, czy mieszkańcy miasta wiedzą gdzie zwrócić się w przypadku problemu uzależnienia od substancji psychoaktywnych. Przeważająca część badanych zgłosiłaby się do specjalisty ds. uzależnień (78%). Sporo osób szukałoby pomocy u rodziny (19%), psychologa (15%) i znajomych (9%). Mała część badanych szukałaby pomocy wśród różnego rodzaju organizacji społecznych – fundacji i stowarzyszeń (5%). Warty uwagi jest fakt, że 6% nie zgłosiłoby się do nikogo. 2% udzieliło odpowiedzi „inne”. Osoby te nie sprecyzowały swojej odpowiedzi.

Wyk. 33. Gdyby w Pana/ Pani rodzinie występował problem uzależnienia od alkoholu/narkotyków/ dopalaczy, do kogo zwróciłby/laby się Pan/Pani o pomoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Tab.54. Gdyby w Pana/ Pani rodzinie występował problem uzależnienia od alkoholu/narkotyków/ dopalaczy, do kogo zwróciłby/laby się Pan/Pani o pomoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
specjalisty ds. uzależnień	78%	351
rodziny	19%	87
psychologa	15%	69
znajomych	9%	41
nikogo	6%	28
organizacji społecznych (fundacji, stowarzyszeń)	5%	21
innych osób lub instytucji/jakich?	2%	7

Bez względu na wiek, mieszkańcy Tarnowa, w przypadku problemu z uzależnieniem zgłosiliby się do specjalisty w tej dziedzinie (45% w wieku 19-26 lat, 63% w wieku 27-45 lat, 70% w wieku 46-65 lat).

Tab.55. Gdyby w Pana/ Pani rodzinie występował problem uzależnienia od alkoholu/narkotyków/ dopalaczy, do kogo zwróciłby/laby się Pan/Pani o pomoc? W podziale na wiek.

Gdyby w Pana/ Pani rodzinie występował problem uzależnienia od alkoholu/narkotyków/ dopalaczy, do kogo zwróciłby/laby się Pan/Pani o pomoc?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
specjalisty ds, uzależnień	45%	102	63%	121	70%	128
rodziny	20%	45	15%	29	7%	13
znajomych	14%	31	4%	8	1%	2
psychologa	13%	29	8%	16	13%	24
nikogo	5%	12	5%	9	4%	7
organizacji społecznych (fundacji, stowarzyszeń)	4%	8	4%	7	3%	6
innych osób lub instytucji/jakich?	0%	1	2%	3	2%	3

Problem przemocowy z perspektywy mieszkańców

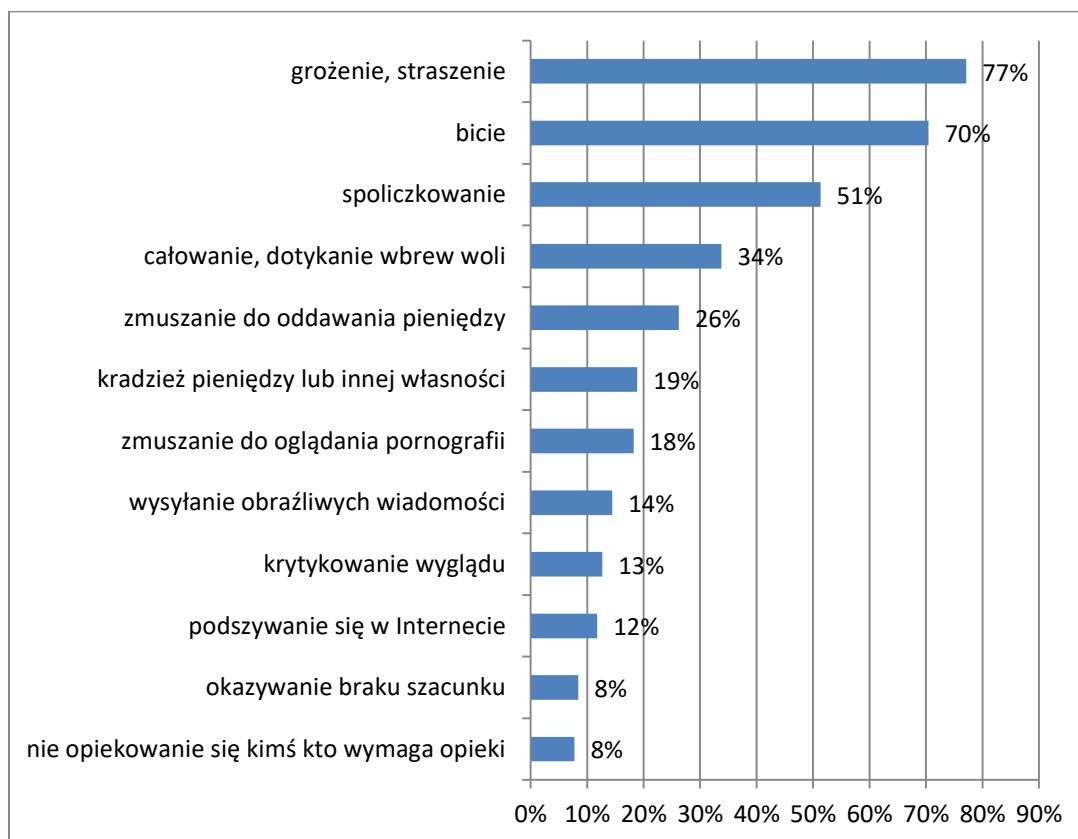
Problem przemocowy to kolejne zagadnienie poruszane w niniejszej diagnozie. Rozdział ten ma na celu nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą domową, ale także sprawdzenie czy mieszkańcy wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe.

Na początek ankietowani mieli za zadanie wskazać zachowania, które ich zdaniem można uznać za akt przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali na: grożenie zastraszanie (77%), bicie (70%), spoliczkowanie (51%).

Choć badani mieszkańcy w większości poprawnie klasyfikują zachowania związane z przemocą, to sporo zachowań przemocowych nie została przez nich za takie uznana. 86% respondentów nie uznałoby za przemoc wysyłania obraźliwych wiadomości,

87% krytykowania wyglądu, 88% podszywania się w Internecie. Warte uwagi jest, że 92% mieszkańców Tarnowa nie uważa, że okazywanie braku szacunku oraz zaniedbanie są przemocą.

**Wyk. 34. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Pana/i zdaniem aktem przemocy?
Można wybrać kilka odpowiedzi.**

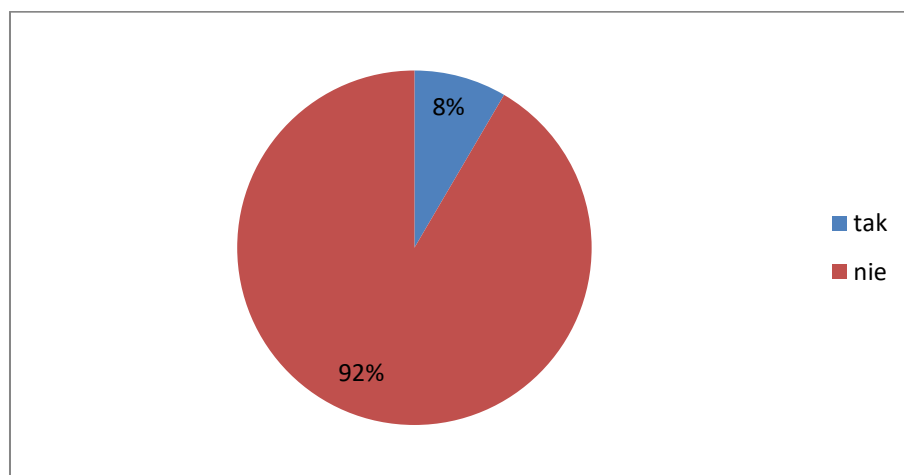

Tab.56. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Pana/i zdaniem aktem przemocy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
groźenie, straszenie	77%	347
bicie	70%	317
spoliczkowanie	51%	231
całowanie, dotykanie wbrew woli	34%	152
zmuszanie do oddawania pieniędzy	26%	118
kradzież pieniędzy lub innej własności	19%	85
zmuszanie do oglądania pornografii	18%	82
wysyłanie obraźliwych wiadomości	14%	65
krytykowanie wyglądu	13%	57
podszycanie się w Internecie	12%	53
okazywanie braku szacunku	8%	38
nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki	8%	35

W dalszej kolejności zapytano badanych, czy znają kogoś, kto w swoim życiu doświadczył przemocy. 8% badanych mieszkańców Tarnowa udzieliło twierdzącej odpowiedzi na to pytanie.

Wyk. 35. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w rodzinie?

Tab. 57. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w rodzinie?

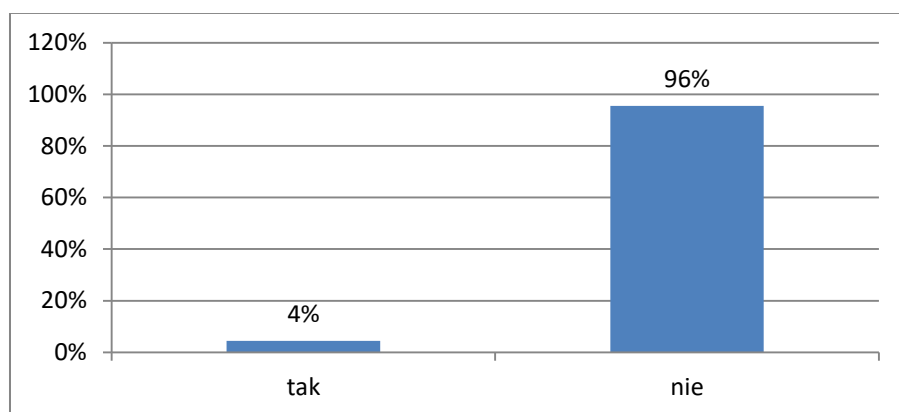
Odpowiedź	%	liczba
tak	8%	38
nie	92%	412

Co ciekawe, największa część mieszkańców młodych zna osobę doświadczającą przemocy w rodzinie (19%). Mała część osób w wieku od 27 do 45 lat zna kogoś, kto doświadcza przemocy (5%). 1% najstarszych ankietowanych zna kogoś kto jest ofiarą przemocy w rodzinie.

Tab.58. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu kto jest ofiarą przemocy w rodzinie?

Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu kto jest ofiarą przemocy w rodzinie?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
tak	19%	29	5%	8	1%	1
nie	81%	121	95%	142	99%	149

Niewielka część respondentów przyznała, że w ich rodzinach występuje problem przemocy (4%).

Wyk. 36. Czy w Pana/i rodzinie występuje problem przemocy?

Tab. 59. Czy w Pana/i rodzinie występuje problem przemocy?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	4%	20
nie	96%	430

Tą część respondentów, którzy przyznali, że w ich rodzinach występuje problem przemocy zapytano, z czym się on wiąże. Największy odsetek badanych jako główną przyczynę przemocy w swojej rodzinie wskazuje alkohol. Mniejsza część wskazała na zażywanie leków (28%), narkotyków (22%) oraz zażywanie dopalaczy (17%). 6% udzieliło odpowiedzi „inne”. Badani nie zdecydowali się na sprecyzowanie odpowiedzi.

Tab. 60. Czy problem przemocy w Pana/i rodzinie związany jest z: Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
piciem alkoholu	61%	11
zażywaniem leków	28%	5
zażywaniem narkotyków	22%	4
zażywaniem dopalaczy	17%	3
inne, jakie?	6%	1

**100% stanowi liczba osób, w których rodzinach występuje problem przemocy - 20 osób*

Osoby, które przyznały, że w ich rodzinach występuje przemoc zapytano, czy kiedykolwiek zdarzyło im się być jej ofiarą. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 47% z 20 osób. 1 osoba odmówiła odpowiedzi na pytanie. Stąd różnica w liczebności pomiędzy tabelą 59 a 61.

Tab. 61. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	47%	9
nie	53%	10

**100% stanowi liczba osób, w których rodzinach występuje problem przemocy - 20 osób*

Najwięcej jest osób doświadczających przemocy domowej w grupie wiekowej 27-45 lat (71%).

Tab.62. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu? W podziale na wiek.

Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
tak	29%	2	71%	5	40%	2
nie	71%	5	29%	2	60%	3

**100% stanowi liczba osób, w których rodzinach występuje problem przemocy - 20 osób*

Osoby doświadczające przemocy doznały jej przede wszystkim ze strony dziecka/dzieci (33%), partnera/partnerki (33%), rodziców (22%) oraz dziadków (22%) i rodzeństwa (11%).

Tab.63. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Odpowiedź	%	liczba
dziecko/dzieci	33%	3
partner/partnerka	33%	3
rodzice	22%	2
dziadkowie	22%	2
rodzeństwo	11%	1
inne osoby, jakie?	0%	0

**100% stanowi liczba osób, w których rodzinach występuje problem przemocy - 20 osób*

Najczęściej stosowana była przemoc psychiczna (56%). W dalszej kolejności respondenci wskazywali przemoc fizyczną (33%) i ekonomiczną (33%). Stosunkowo niewielka część badanych przyznała, że doświadczyła przemocy seksualnej.

Tab. 64. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
psychiczna	56%	5
fizyczna	33%	3
ekonomiczna	33%	3
seksualna	22%	2
zaniedbanie	0%	0
nie wiem	0%	0

**100% stanowi liczba osób, w których rodzinach występuje problem przemocy - 20 osób*

W gronie respondentów, w których rodzinie wystąpiła przemoc znajdują się także jej sprawcy. 21% członków rodzin, w których występuje przemoc przyznało się do jej stosowania.

Tab.65. Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek sprawcą przemocy w swoim domu?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	21%	4
nie	79%	15

**100% stanowi liczba osób, w których rodzinach występuje problem przemocy - 20 osób*

Przemoc ta była stosowana wobec różnych członków rodziny – rodziców, rodzeństwa, dziadków, dzieci i partnerów. Były to jednak pojedyncze przypadki.

Tab.66. Wobec kogo zdarzyło się Panu/i stosować przemoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
wobec rodziców	25%	1
wobec rodzeństwa	50%	2
wobec dziadków	50%	2
wobec dziecka/dzieci	25%	1
wobec partnera/partnerki	25%	1
innych osób, jakich?	0%	0

**100% stanowi liczba osób, w których rodzinach występuje problem przemocy - 20 osób*

Stosowany był przez respondentów każdy rodzaj przemocy, jednak największa ilość osób zastosowała przemoc fizyczną (2 osoby) oraz zaniedbanie (2 osoby).

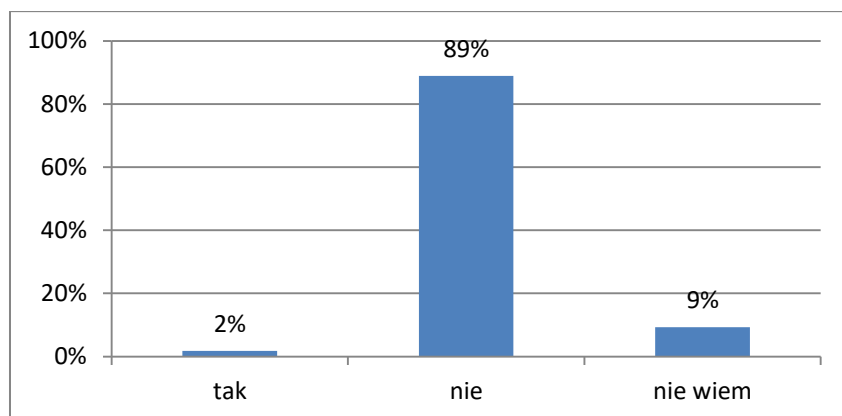
Tab.67. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i stosował/a? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
fizyczna	50%	2
zaniedbanie	50%	2
psychiczna	25%	1
seksualna	25%	1
ekonomiczna	25%	1
nie wiem	0%	0

**100% stanowi liczba osób, w których rodzinach występuje problem przemocy – 20osób*

Usprawiedliwianie przemocy stanowi przyzwolenie dla sprawców do jej stosowania i wykorzystywania nierównowagi sił. Przeważająca część mieszkańców uznała, że przemoc nie można usprawiedliwiać. Niepokój budzi fakt, że 9% ankietowanych nie wie, czy można usprawiedliwiać przemoc, a 2% by ją usprawiedliwiało.

Wyk. 37. Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec partnera/ki?

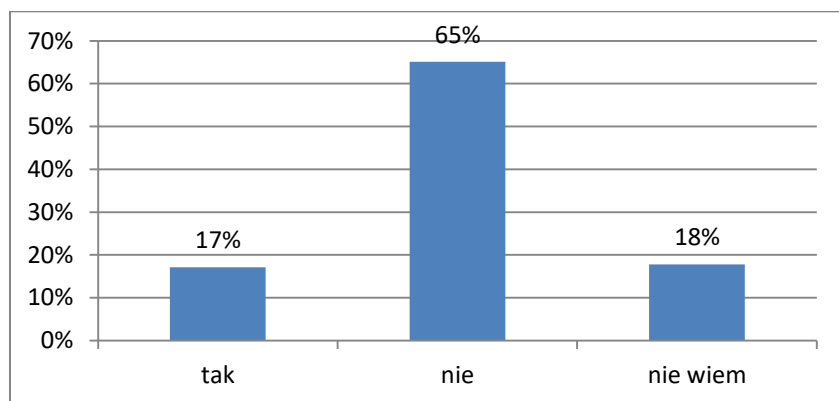

Tab. 68. Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec partnera/ki?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	2%	8
nie	89%	400
nie wiem	9%	42

17% ankietowanych uznało, że osoby z zewnątrz powinny wtrącać się w prywatne sprawy rodziny. 65% ankietowanych uznało, że nie powinno dochodzić do takiej sytuacji. 18% badanych udzieliło odpowiedzi „nie wiem”.

Wyk. 38. Czy uważa Pan/i, że osoby z zewnątrz powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny?

Tab.69. Czy uważa Pan/i, że osoby z zewnątrz powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	17%	77
nie	65%	293
nie wiem	18%	80

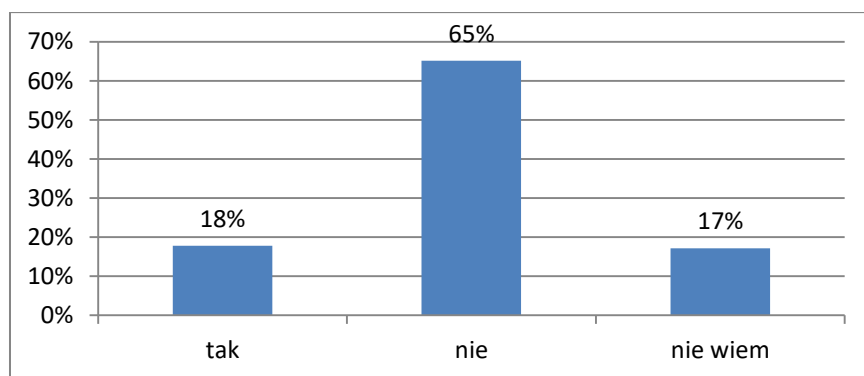
Interesujący może wydawać się fakt, wraz z wiekiem zmienia się perspektywa mieszkańców w kwestii wewnętrznych spraw rodziny. Największa część osób w wieku 46-65 lat (32%) uznała, że osoby z zewnątrz powinny wtrącać się w prywatne sprawy rodziny. Sporo mniejsza część osób w wieku od 27 do 45 lat udzieliło odpowiedzi twierdzącej (15%). Tylko 5% osób w wieku 19-26 uważa, że osoby postronne powinny wtrącać się w prywatne sprawy rodziny.

Tab.70. Czy uważa Pan/i, że osoby z zewnątrz powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny ?

Czy uważa Pan/i, że osoby z zewnątrz powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny ?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
tak	5%	7	15%	22	32%	48
nie	72%	108	71%	107	52%	78
nie wiem	23%	35	14%	21	16%	24

Jak wynika z literatury naukowej, stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą. Kary fizyczne przyczyniają się do obniżenia więzi emocjonalnej między dzieckiem a rodzicem. Szczególnie niepokojący jest fakt, że 18% mieszkańców uznaje za przemoc wobec najmłodszych za dobrą metodę wychowawczą, a 17% udzieliło odpowiedzi „nie wiem”.

Wyk. 39. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych typu „klaps” w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

Tab. 71. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych typu „klaps” w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

Odpowiedź	%	liczba
tak	18%	80
nie	65%	293
nie wiem	17%	77

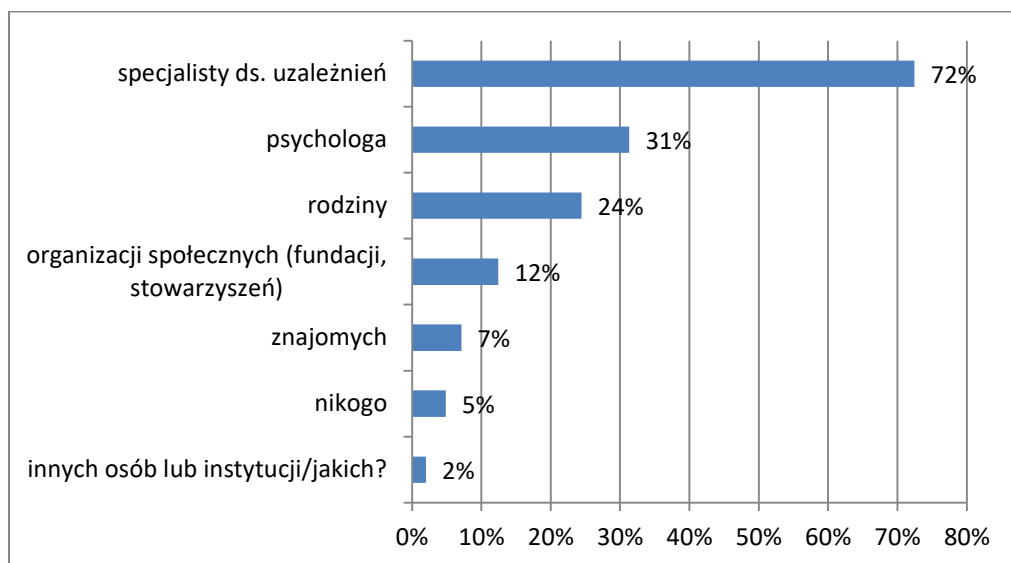
Podobnie jak w poprzednim pytaniu występuje istotna różnica między grupami wiekowymi. Większa część starszych respondentów uważa, że stosowanie kar fizycznych wobec dzieci jest dobrą metodą wychowawczą (26%). 19% respondentów średniej grupy wiekowej oraz 9% najmłodszej grupy wiekowej jest podobnego zdania. Można wysunąć wniosek, iż wśród młodszych respondentów istnieje mniejsze przyzwolenie na stosowanie kar fizycznych wobec dzieci. Fakt ten może wiązać się ze zmianami społeczno-kulturowymi zachodzącymi w społeczeństwie.

Tab. 72. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych typu „klaps” w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych typu „klaps” w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
tak	9%	13	19%	28	26%	39
nie	70%	105	70%	105	55%	83
nie wiem	21%	32	11%	17	19%	28

W przypadku doświadczania problemu przemocy, największa część badanych zgłosiłaby się do specjalisty ds. uzależnień (72%). 31% szukałoby pomocy u psychologa, 24% u rodziny. Mniejsza część ankietowanych zgłosiłaby się po pomoc do różnego rodzaju organizacji społecznych (fundacji i stowarzyszeń). Najmniejsza część ankietowanych zgłosiłaby się po pomoc do znajomych (7%), lub nie zgłosiłaby się do nikogo. 2% badanych udzieliło odpowiedzi „inne”, nie wskazując przy tym o jakie instytucje chodzi.

Wyk. 40. Gdyby w Pana/ Pani rodzinie występował problem przemocy do kogo zwróciłby/laby się Pan/Pani o pomoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Tab.73. Gdyby w Pana/ Pani rodzinie występował problem przemocy do kogo zwróciłby/zwróciłaby się Pan/Pani o pomoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Odpowiedź	%	liczba
specjalisty ds. uzależnień	72%	326
psychologa	31%	141
rodziny	24%	110
organizacji społecznych (fundacji, stowarzyszeń)	12%	56
znajomych	7%	32
nikogo	5%	22
innych osób lub instytucji/jakich?	2%	9

W przypadku doświadczania przemocy największa część respondentów w każdej grupie wiekowej zgłaszałyby się po pomoc do specjalisty ds. uzależnień. Warto zauważyć, że reprezentanci najmłodszej grupy wiekowej, chętniej niż pozostali respondenci szukaliby pomocy u rodziny.

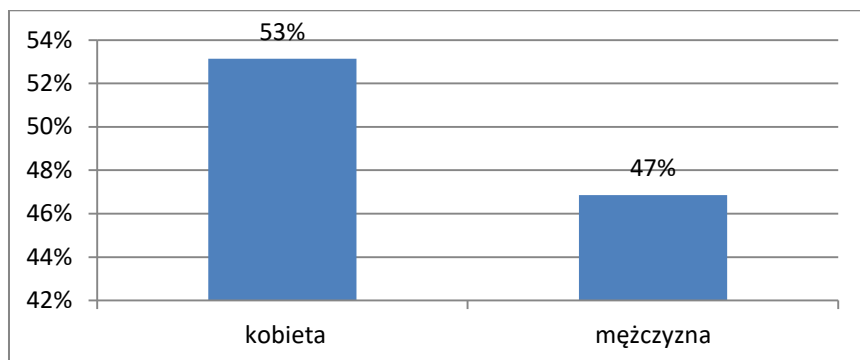
Tab.74. Gdyby w Pana/ Pani rodzinie występował problem przemocy do kogo zwróciłby/laby się Pan/Pani o pomoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Gdyby w Pana/ Pani rodzinie występował problem przemocy do kogo zwróciłby/laby się Pan/Pani o pomoc?	Wiek:					
	od 19 do 26 lat		od 27 do 45 lat		od 46 do 65 lat	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
rodziny	17%	47	13%	28	17%	35
specjalisty ds, uzależnień	43%	117	50%	105	49%	104
psychologa	19%	53	23%	48	19%	40
organizacji społecznych (fundacji, stowarzyszeń)	9%	25	8%	18	6%	13
znajomych	8%	23	1%	6	3%	6
nikogo	3%	7	3%	9	4%	9
innych osób lub instytucji/jakich?	0%	1	2%	4	2%	4

BADANIE UCZNIÓW W WIEKU 12-13, 14-15 ORAZ 16-18 LAT

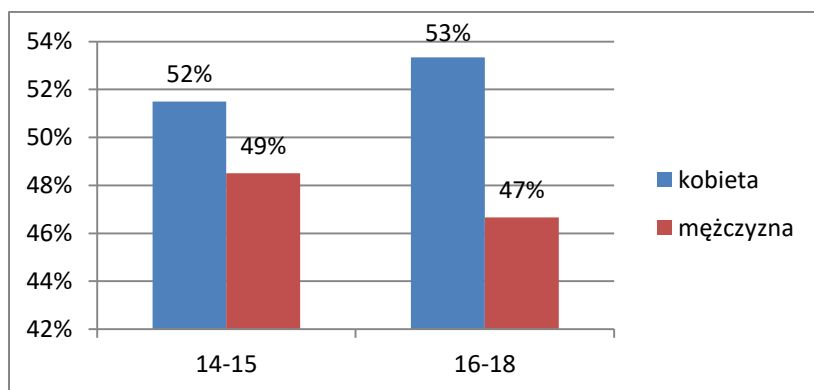
Ankietowaniu poddanych zostało 239 uczniów w wieku 12-13 lat. 53% z nich to kobiety, a 47% mężczyźni.

Wyk. 41. Płeć:

W grupie wiekowej 14-15 lat przeankietowano 200 uczniów, w tym 52% kobiet i 49% mężczyzn. W grupie starszej w badaniu wzięło udział 255 osób, z czego 53% stanowiły kobiety, a 47% mężczyźni.

Wyk. 42. Płeć:

Ze względu na różnice w budowie kwestionariusza ankiety dla uczniów w wieku 12-13 lat oraz uczniów starszych (14-15 oraz 16-18 lat), analiza wyników badań przebiega według następującej struktury: obszar tematyczny – opis i interpretacja wyników uczniów w wieku 12-13 lat w danym obszarze tematycznym, w dalszej kolejności opis i interpretacja wyników badań dla uczniów w wieku 14-15 lat oraz 16-18 lat w tymże obszarze tematycznym.

W dalszej kolejności następuje rozpoczęcie analizy kolejnego obszaru tematycznego w analogicznej kolejności.

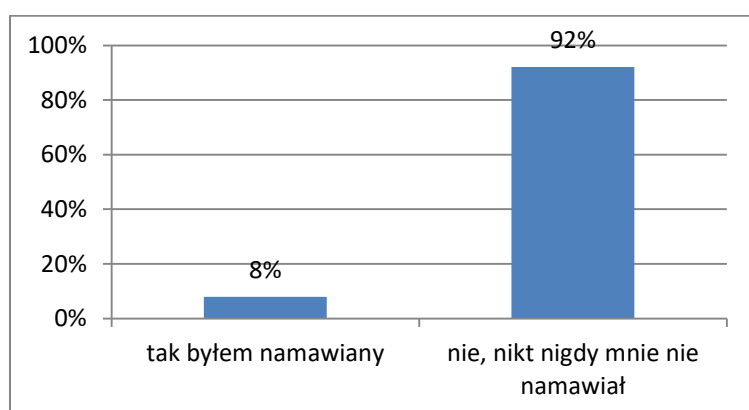
Problem alkoholowy wśród uczniów

Ankieta skierowana do dzieci i młodzieży szkolnej na terenie miasta Tarnów zawierała szereg pytań diagnozujących wybrane problemy społeczne, na które narażeni są młodzi mieszkańcy. Jednym z identyfikowanych problemów był alkoholizm, a szczególnie spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie. W tym celu uczniów pytano o doświadczenia związane z alkoholem.

Wiek 12-13

Zdecydowana większość uczniów szkoły podstawowej nie była nigdy namawiana do spożywania alkoholu (92%). 8% badanych przyznało, że byli namawiani do zażycia wysokoprocentowego trunku.

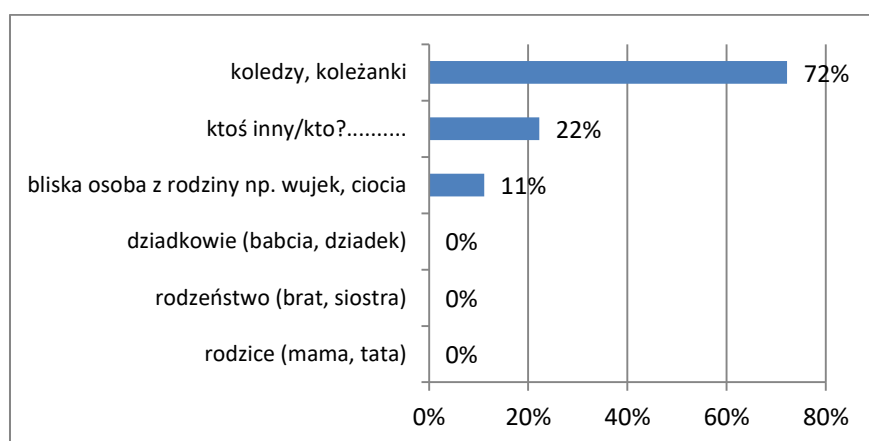
Wyk. 43. Czy ktoś namawiał Cię do wypicia alkoholu?

Tab. 75. Czy ktoś namawiał Cię do wypicia alkoholu?

Odpowiedź	%	liczba
nie, nikt nigdy mnie nie namawiał	92%	220
tak byłem namawiany	8%	19

Osobami namawiającymi najmłodszych badanych do konsumpcji byli koledzy (72%) lub bliska osoba z rodziny (11%). W odpowiedzi inne badani wskazali imię kolegi, który namawiał ich do spożycia alkoholu. 2 osoby wskazały na nieznanego.

Wyk. 44. Kto Cię namawiał do picia alkoholu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

*100% stanowi liczba osób, które były namawiane do spożycia alkoholu – 19 osób

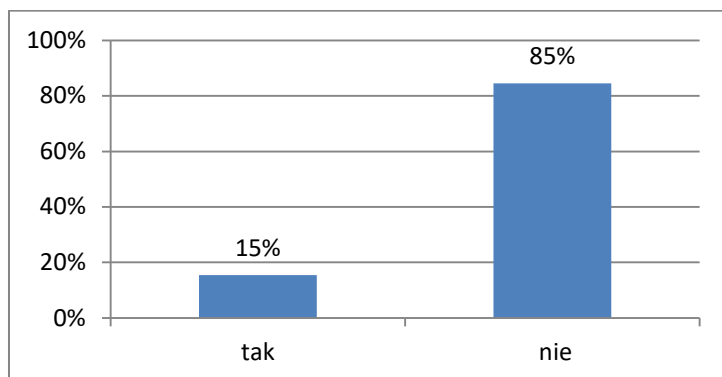
Tab. 76. Kto Cię namawiał do picia alkoholu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Odpowiedź	%	liczba
koledzy, koleżanki	72%	13
rodzice (mama, tata)	0%	0
rodzeństwo (brat, siostra)	0%	0
dziadkowie (babcia, dziadek)	0%	0
bliska osoba z rodziny np. wujek, ciocia	11%	2
ktoś inny/kto?	22%	4

*100% stanowi liczba osób, które były namawiane do spożycia alkoholu – 19 osób

15% uczniów w wieku 12-13 lat ma za sobą pierwsze doświadczenia związane z zażywaniem alkoholu.

Wyk. 45. Czy piłeś kiedykolwiek alkohol?

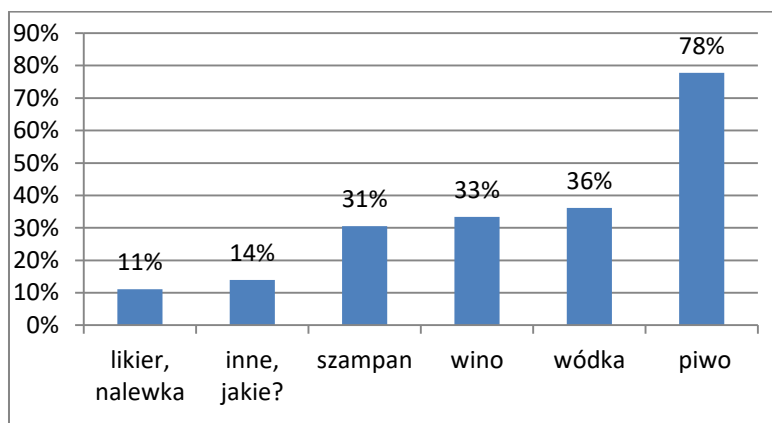

Tab.77. Czy piłeś kiedykolwiek alkohol?

Odpowiedź	%	liczba
tak	15%	37
nie	85%	202

Alkohol pity przez młodych ankietowanych to przede wszystkim piwo (78%). Zdecydowanie rzadziej uczniowie zdecydowali się na wódkę (36%), wino (33%), czy szampana (31%). 14% ankietowanych piło inny rodzaj alkoholu. W odpowiedzi „inne” 1 osoba wskazała bimber. Pozostali nie sprecyzowali swojej odpowiedzi.

Wyk. 46. Jaki rodzaj alkoholu piłeś? Można wybrać kilka odpowiedzi.

*100% stanowi liczba osób, które piły alkohol – 37 osób

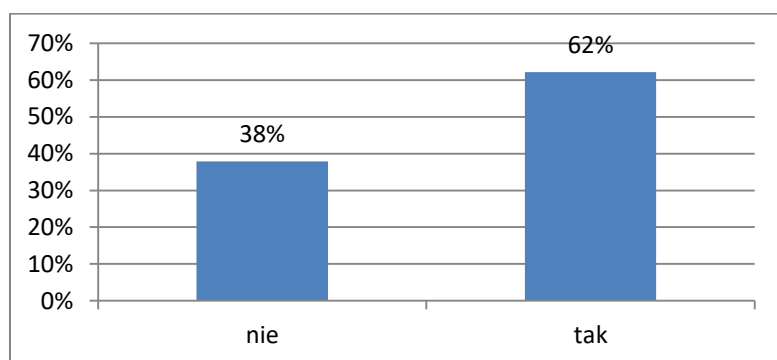
Tab. 78. Jaki rodzaj alkoholu piłeś? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Odpowiedź	%	liczba
piwo	78%	28
wódka	36%	13
likier, nalewka	11%	4
szampan	31%	11
wino	33%	12
inne, jakie?	14%	5

**100% stanowi liczba osób, które piły alkohol – 37 osób*

W 62% rodzice uczniów mających doświadczenia z alkoholem wiedzą, że dziecko piło alkohol.

Wyk. 47. Czy rodzice wiedzą, że zdarzyło Ci się pić alkohol?

**100% stanowi liczba osób, które piły alkohol – 37 osób*

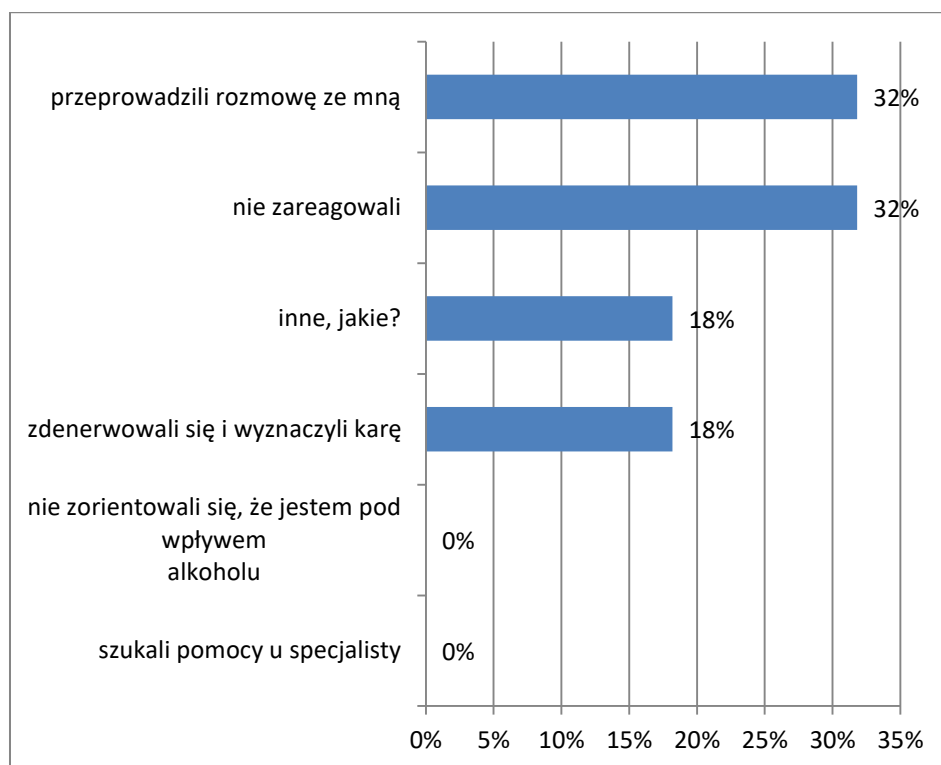
Tab.79. Czy rodzice wiedzą, że zdarzyło Ci się pić alkohol?

Odpowiedź	%	liczba
tak	62%	23
nie	38%	14

**100% stanowi liczba osób, które piły alkohol – 37 osób*

Rodzice dowiedziawszy się, że ich dzieci próbowały pić alkohol przeprowadzili z podopiecznymi rozmowę (32%). Niestety 32% w ogóle nie zareagowało. 18% rodziców pijących uczniów zdenerwowało się i wyznaczyli karę. 18% uczniów udzieliło odpowiedzi „inne”, nie wskazując na odpowiedzi odbiegające od kafeтерии.

Wyk. 48. Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez ciebie alkoholu.

*100% stanowi liczba osób, których rodzice zareagowali na spożywanie alkoholu – 23 osoby

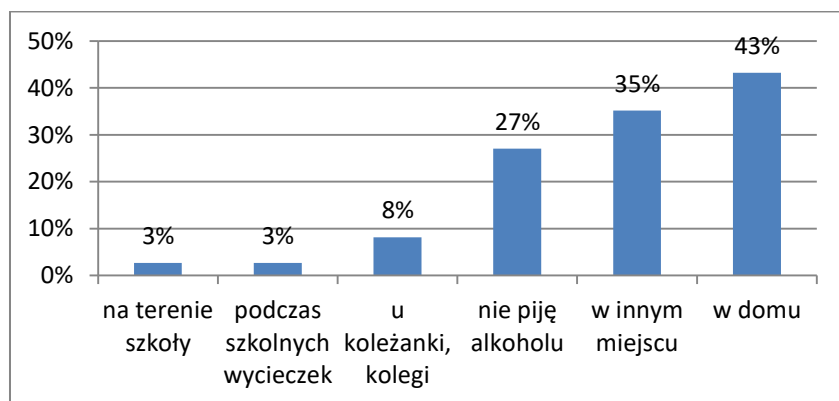
Tab.80. Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez ciebie alkoholu

Odpowiedź	%	liczba
nie zareagowali	32%	7
zdenerwowali się i wyznaczyli karę	18%	4
przeprowadzili rozmowę ze mną	32%	7
szukali pomocy u specjalisty	0%	0
nie zorientowali się, że jestem pod wpływem alkoholu	0%	0
inne, jakie?	18%	4

*100% stanowi liczba osób, których rodzice zareagowali na spożywanie alkoholu – 23 osoby

43% najmłodszych badanych spożywało wysokoprocentowe trunki w domu (43%), 35% wskazuje na inne miejsca, a 27% ankietowanych w ogóle nie pije alkoholu. 8% spożywało alkohol u koleżanki lub kolegi. Po 3% najmłodszych uczniów przyznało, że pili alkohol podczas szkolnych wycieczek lub na terenie szkoły.

Wyk. 49. Gdzie zdarzyło Ci się pić alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi. Można wybrać kilka odpowiedzi.

**100% stanowi liczba osób, które piły alkohol – 37 osób*

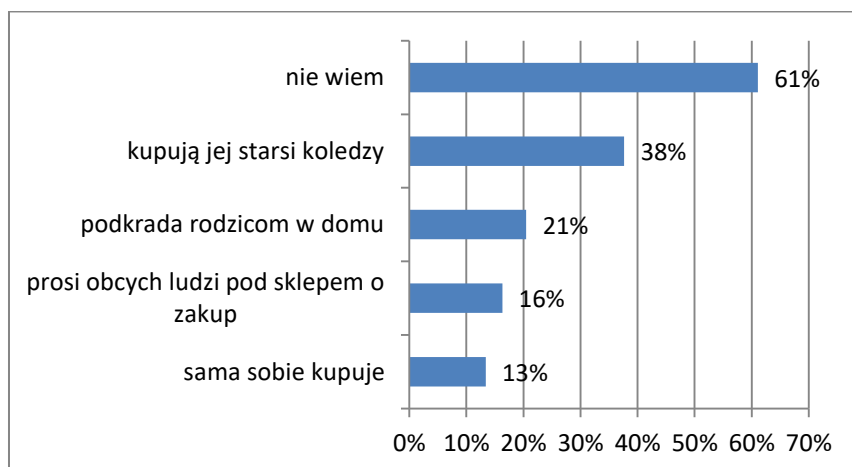
Tab. 81. Gdzie zdarzyło Ci się pić alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
nie piję alkoholu	27%	10
w domu	43%	16
na terenie szkoły	3%	1
u koleżanki, kolegi	8%	3
podczas szkolnych wycieczek	3%	1
w innym miejscu	35%	13

**100% stanowi liczba osób, które piły alkohol – 37 osób*

Największa część badanych przyznała, że napoje wysokoprocentowe kupują młodym starsi koledzy (38%), 21% uważa, że młodzi podkradają alkohol rodzicom, zaś 16% uznało, że młodzież prosi obcych ludzi o zakup. 13% uznało, że młodzież sama kupuje sobie alkohol. Ponad połowa badanych uczniów deklaruje, że nie wie jak młodzież zdobywa alkohol w okolicy (61%).

Wyk. 50. Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi.

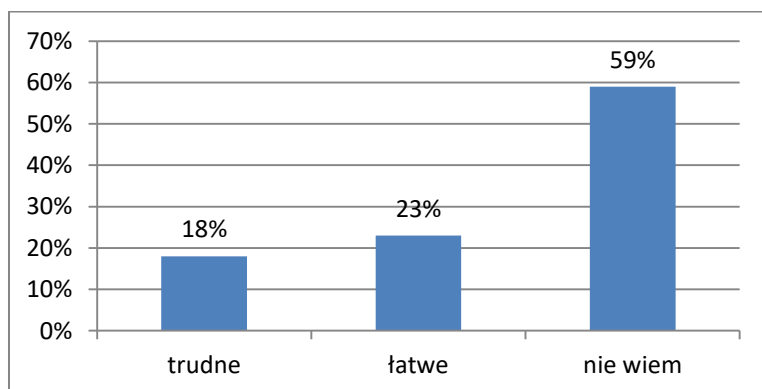

Tab. 82. Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Odpowiedź	%	liczba
nie wiem	61%	146
kupują jej starsi koledzy	38%	90
podkrada rodzicom w domu	21%	49
prosi obcych ludzi pod sklepem o zakup	16%	39
sama sobie kupuje	13%	32

Niepokoić może fakt, że 23% ankietowanych uczniów w wieku 12-13 lat uważa, że łatwo byłoby im zdobyć alkohol. 59% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „nie wiem”, co może oznaczać, że ta część uczniów nie interesowała się nigdy kupieniem sobie alkoholu.

Wyk. 51. Gdybyś chciał zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

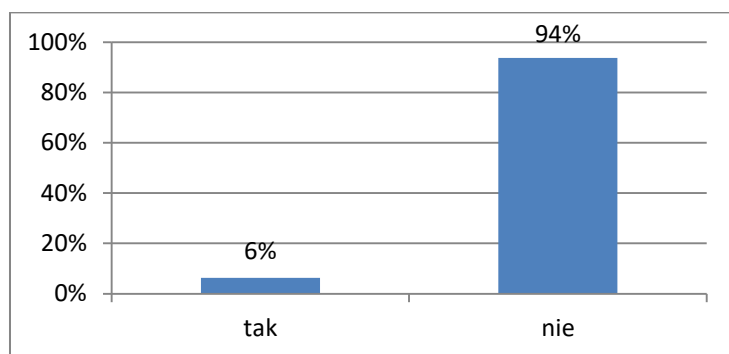

Tab. 83. Gdybyś chciał zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
łatwe	23%	55
trudne	18%	43
nie wiem	59%	141

W dalszej kolejności najmłodszych uczniów zapytano, czy w ich rodzinach występuje problem alkoholowy. 6% uczniów przyznało, że członek ich rodziny nadużywa alkoholu.

Wyk. 52. Czy ktoś z Twojej najbliższej rodziny (np. mama, tata, babcia, dziadek) nadużywa alkoholu?

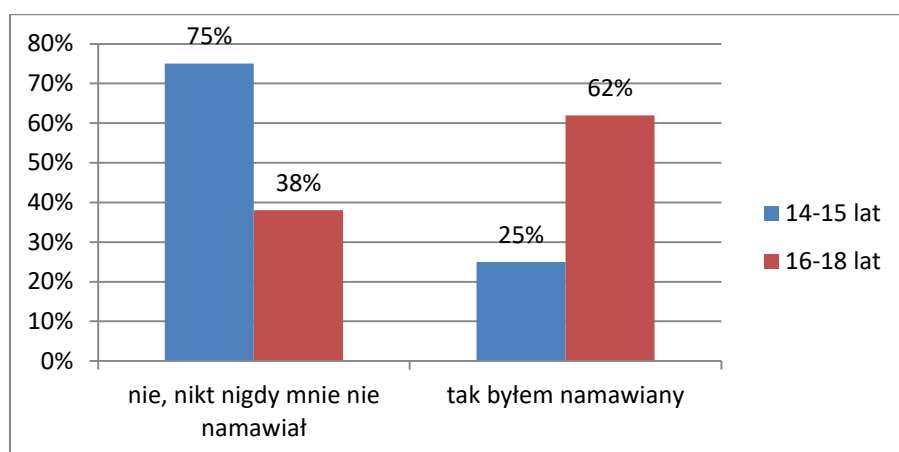
Tab. 84. Czy ktoś z Twojej najbliższej rodziny (np. mama, tata, babcia, dziadek) nadużywa alkoholu?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	6%	15
nie	94%	224

Wiek 14-15 oraz 16-18

Zauważalna jest istotna różnica w doświadczeniach związanych z konsumpcją alkoholu w przypadku uczniów w wieku 14-15 lat oraz 16-18 lat. 75% uczniów młodszych nigdy nie było namawiane do spożycia alkoholu. Sytuacja przedstawia się zupełnie odmiennie w grupie uczniów starszych, którzy w 62% byli namawiani do spożywania wysokoprocentowych trunków.

Wyk. 53. Czy ktoś namawiał Cię do wypicia alkoholu?

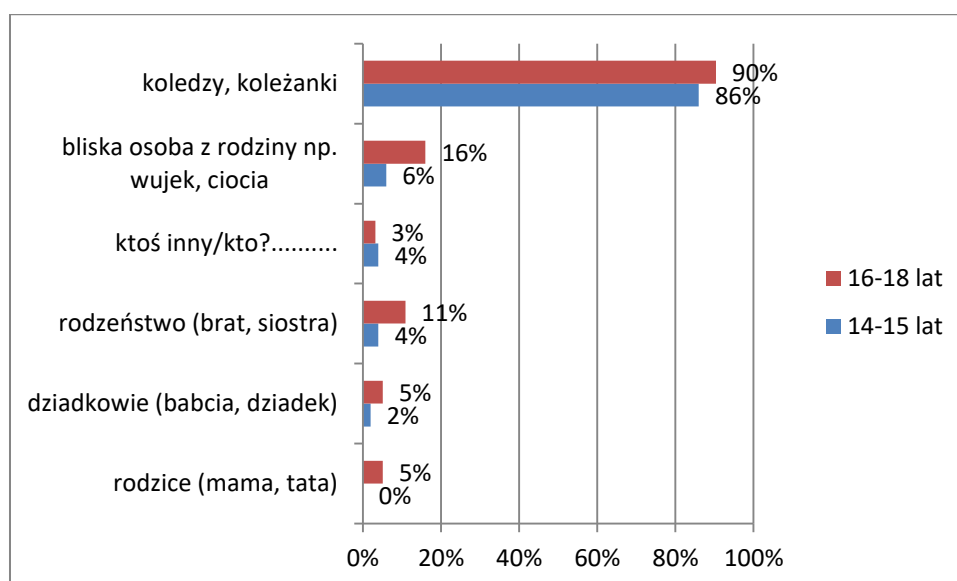

Tab. 85. Czy ktoś namawiał Cię do wypicia alkoholu?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
nie, nikt nigdy mnie nie namawiał	75%	150	nie, nikt nigdy mnie nie namawiał	38%	97
tak byłem namawiany	25%	50	tak byłem namawiany	62%	158

Do spożywania alkoholu namawiają przede wszystkim koledzy i koleżanki (86% w przypadku uczniów w wieku 14-15 lat oraz 16-18 w przypadku osób w wieku 16-18 lat). Do picia nakłaniają także bliskie osoby z rodziny, tj. ciocie i wujkowie (16% starsi, 6% młodszy), rodzeństwo (11% starsi, 4% młodszy), dziadkowie (5% starsi, % młodszy), a także rodzice (5% starsi). Z analizy danych można wysunąć pozytywny wniosek, że młodszy uczniowie rzadziej namawiani są do picia alkoholu, niż osoby starsze. 4% uczniów w wieku 14-15 lat oraz 3% w wieku 16-18 udzieliło odpowiedzi „inne”. Badani nie uszczegółowili odpowiedzi.

Wyk. 54. Kto Cię namawiał do picia alkoholu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

*100% stanowi liczba osób, które były namawiane do picia alkoholu 50/158 osób

Tab.86. Kto Cię namawiał do picia alkoholu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

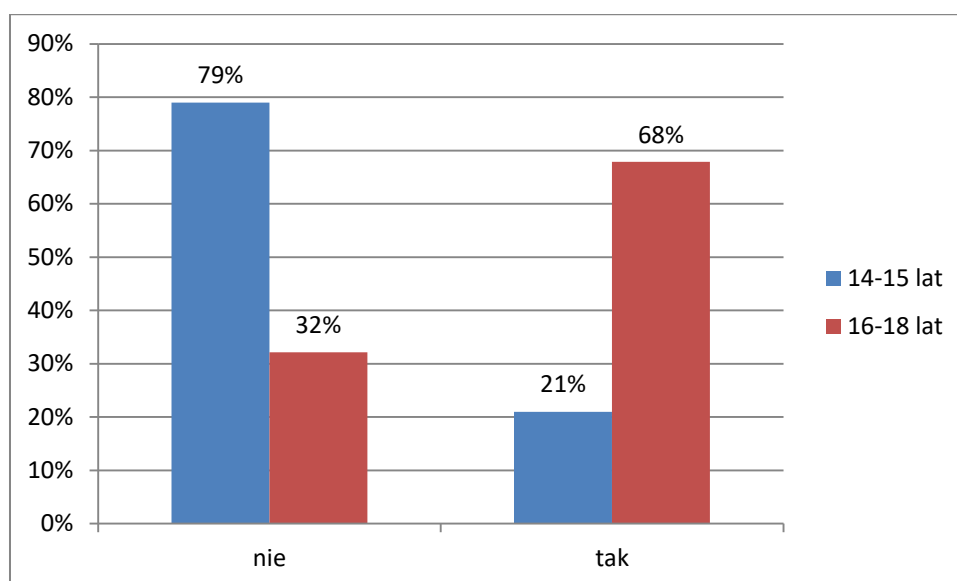
W podziale na wiek.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
rodzice (mama, tata)	0%	0	rodzice (mama, tata)	5%	8
koledzy, koleżanki	86%	43	koledzy, koleżanki	90%	141
rodzeństwo (brat, siostra)	4%	2	rodzeństwo (brat, siostra)	11%	17
dziadkowie (babcia, dziadek)	2%	1	dziadkowie (babcia, dziadek)	5%	8
bliska osoba z rodziny np. wujek, ciocia	6%	3	bliska osoba z rodziny np. wujek, ciocia	16%	25
ktoś inny	4%	2	ktoś inny	3%	5

*100% stanowi liczba osób, które były namawiane do picia alkoholu 50/158 osób

Jak wynika z analizy danych, respondenci mają już swoje doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu – co 5 uczniów w wieku 14-15 lat pił alkohol, zaś w przypadku uczniów starszych jest to większość (68%).

Wyk. 55. Czy kiedykolwiek piłeś alkohol?

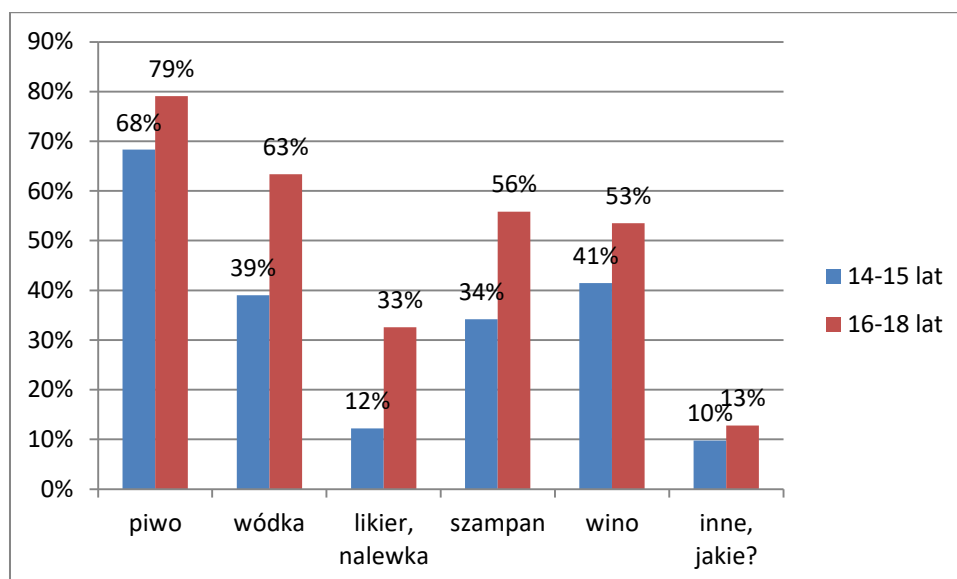

Tab. 87. Czy kiedykolwiek piłeś alkohol? W podziale na wiek.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak	21%	42	tak	68%	173
nie	79%	158	nie	32%	82

Najczęściej spożywanym rodzajem alkoholu, niezależnie od wieku jest piwo (79% konsumpcji wśród uczniów starszych oraz 68% wśród uczniów młodszych). W dalszej kolejności znalazły się wódka (63% starszych, 39% młodszych), szampan (56% starszych i 34% młodszych) oraz wino (53% starszych i 41% młodszych). Najmniej popularnym napojem wysokoprocentowym wśród młodzieży napojem jest likier i nalewka (33% starszych i 12% młodszych). W odpowiedzi „inne” badani nie wskazali konkretnego trunku.

Wyk. 56. Jaki rodzaj alkoholu pije? Można wybrać kilka odpowiedzi.

*100% stanowi liczba osób, które piły alkohol 42 osoby/173 osoby

Tab.88. Jaki rodzaj alkoholu pije? Można wybrać kilka odpowiedzi.

W podziale na wiek.

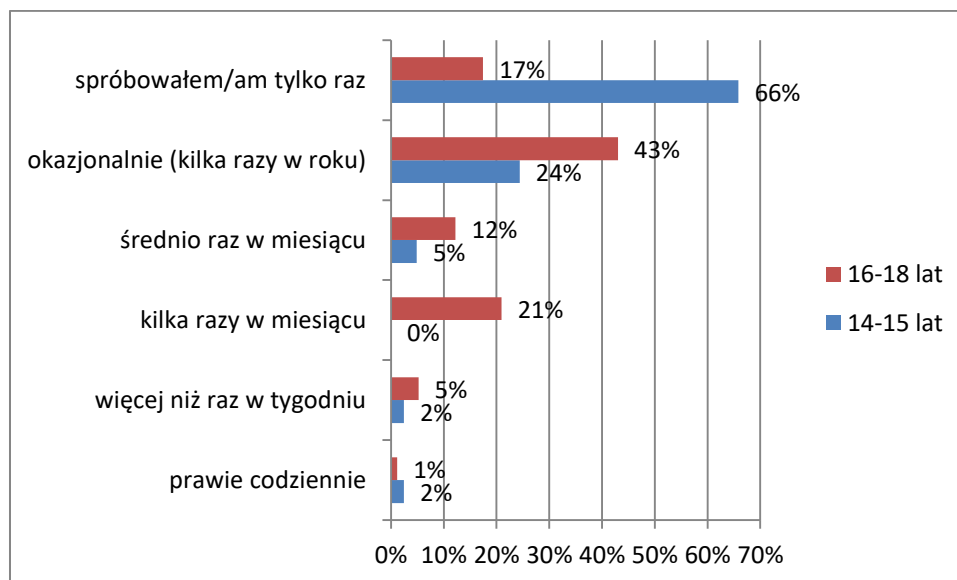
Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
piwo	68%	28	piwo	79%	136
wódka	39%	16	wódka	63%	109
likier, nalewka	12%	5	likier, nalewka	33%	56
szampan	34%	14	szampan	56%	96
wino	41%	17	wino	53%	92
inne	10%	4	inne	13%	22

*100% stanowi liczba osób, które piły alkohol 42 osoby/173 osoby

Jak zauważamy na poniższym wykresie, różne są wzory konsumpcji alkoholu, w zależności od wieku respondentów. Młodszy respondenci jedynie próbowali pić alkohol – 66%. 4% przedstawicieli tej grupy wiekowej spożywa alkohol okazjonalnie (kilka razy w roku), zaś pojedyncze odsetki sięgają po wysokoprocentowe trunki średnio raz w miesiącu (5%), więcej niż raz w tygodniu (2%), czy prawie codziennie (2%). Sytuacja kształtuje się odmiennie w grupie uczniów starszych. 43% pija alkohol okazjonalnie – kilka razy do roku, 21% robi to kilka razy w miesiącu, a 17% tylko raz próbowało pić alkohol. Warto zauważyć, że 5%

ankietowanych w wieku 16-18 la pije częściej niż raz w tygodniu. Sytuacja taka powinna niepokoić, gdyż w przyszłości może skutkować uzależnieniem.

Wyk. 57. Jak często spożywasz alkohol?

*100% stanowi liczba osób, które piły alkohol 42 osoby/173 osoby

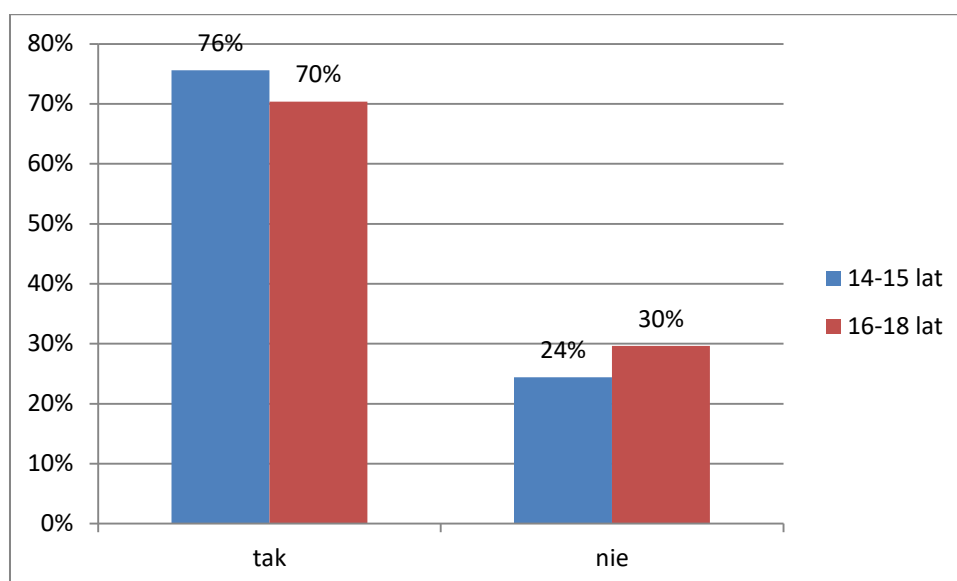
Tab.89. Jak często spożywasz alkohol? W podziale na wiek.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
prawie codziennie	2%	1	prawie codziennie	1%	2
więcej niż raz w tygodniu	2%	1	więcej niż raz w tygodniu	5%	9
kilka razy w miesiącu	0%	0	kilka razy w miesiącu	21%	36
średnio raz w miesiącu	5%	2	średnio raz w miesiącu	12%	21
okazjonalnie (kilka razy w roku)	24%	10	okazjonalnie (kilka razy w roku)	43%	74
spróbowałem/am tylko raz	66%	27	spróbowałem/am tylko raz	17%	30

*100% stanowi liczba osób, które piły alkohol 42 osoby/173 osoby

Co ciekawe, i w pewnym stopniu niepokojące, większość uczniów deklaruje, że ich rodzice wiedzą o piciu przez nich wysokoprocentowych trunków (76% uczniów młodszych i 70% starszych).

Wyk. 58. Czy rodzice wiedzą, że zdarzyło Ci się pić alkohol?

**100% stanowi liczba osób, które piły alkohol 42 osoby/173 osoby*

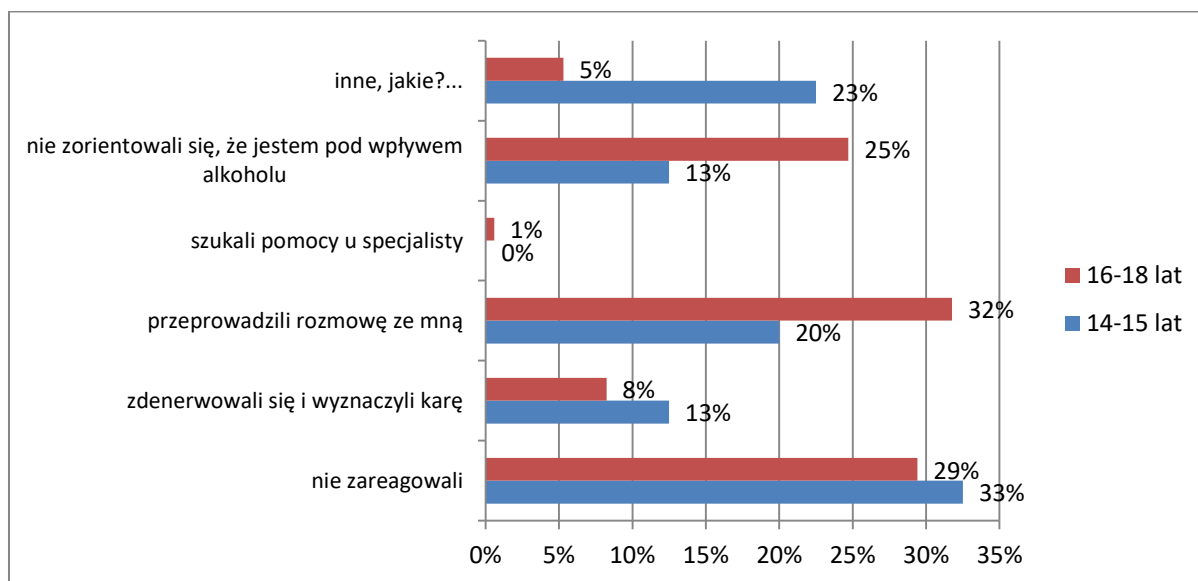
Tab.90. Czy rodzice wiedzą, że zdarzyło Ci się pić alkohol?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak	76%	31	tak	70%	121
nie	24%	10	nie	30%	51

**100% stanowi liczba osób, które piły alkohol 42 osoby/173 osoby*

W przypadku 14-16-latków rodzice dowiedziawszy się, że dzieci piją alkohol nie zareagowali (33%), przeprowadzili rozmowę (20%), zdenerwowali się i wyznaczili karę (13%) lub w ogóle się nie zorientowali (13%). W przypadku uczniów starszych rodzice przeprowadzili z dzieckiem rozmowę (32%) lub nie zorientowali się, że jest ono pod wpływem (25%). Niestety 9% uczniów odpowiedziało, że ich rodzice nie zareagowali w takiej sytuacji. 1% przyznało, że rodzice szukali pomocy u specjalisty. W odpowiedzi „inne” wskazują, że nie było konieczności reagowania rodziców, gdyż badani jedynie spróbowali alkoholu.

Wyk. 59. Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez Ciebie alkoholu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

*100% stanowi liczba osób, których rodzice wiedzą, że dzieci spożywają alkohol 31 osób/121 osób

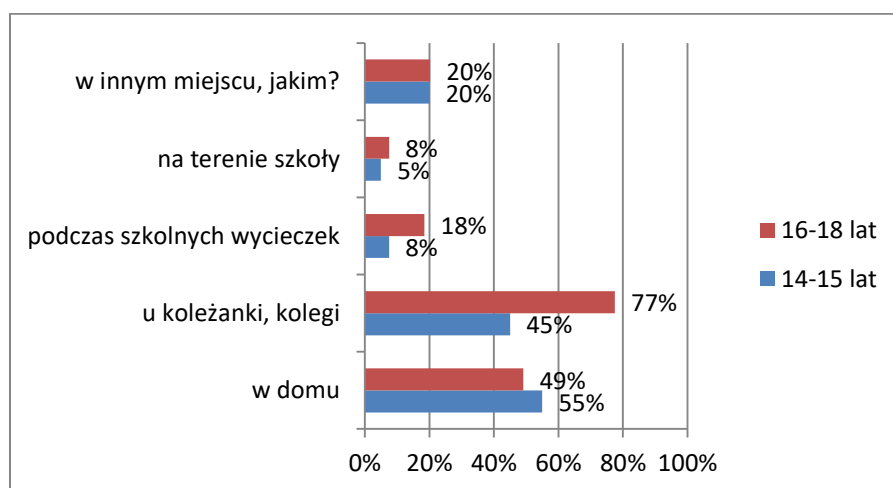
Tab.91. Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez Ciebie alkoholu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
nie zareagowali	33%	13	nie zareagowali	29%	50
zdenerwowali się i wyznaczyli karę	13%	5	zdenerwowali się i wyznaczyli karę	8%	14
przeprowadzili rozmowę ze mną	20%	8	przeprowadzili rozmowę ze mną	32%	54
szukali pomocy u specjalisty	0%	0	szukali pomocy u specjalisty	1%	1
nie zorientowali się, że jestem pod wpływem alkoholu	13%	5	nie zorientowali się, że jestem pod wpływem alkoholu	25%	42
inne	23%	9	inne	5%	9

*100% stanowi liczba osób, które piły alkohol 42 osoby/173 osoby

Uczniowie młodszy pili alkohol w domu (55%) lub u koleżanki/kolegi (45%). 8% 14-15-latków piło podczas wycieczek szkolnych, a 5% na terenie szkoły, a więc będąc pod opieką osób dorosłych – nauczycieli i pedagogów. Respondenci starsi spożywali alkohol u koleżanki/kolegi (77%), w domu (49%) lub podczas wycieczek szkolnych (18%). 8% starszych respondentów spożywało napoje wysokoprocentowe na terenie szkoły. W odpowiedzi inne, uczniowie w obu grupach wiekowych wskazali, że były to imprezy okolicznościowe – wesela i Sylwester.

Wyk. 60. Gdzie zdarzyło Ci się pić alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi.

*100% stanowi liczba osób, które piły alkohol 42 osoby/173 osoby

Tab. 92. Gdzie zdarzyło Ci się pić alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi.

W podziale na wiek.

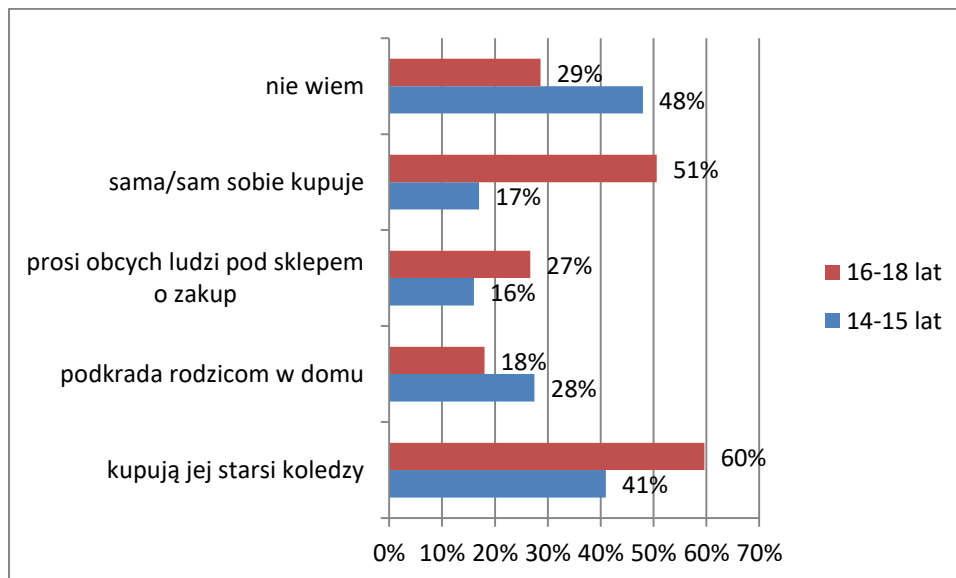
Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
w domu	55%	22	w domu	49%	85
u koleżanki, kolegi	45%	18	u koleżanki, kolegi	77%	134
podczas szkolnych wycieczek	8%	3	podczas szkolnych wycieczek	18%	32
na terenie szkoły	5%	2	na terenie szkoły	8%	13
w innym miejscu	20%	8	w innym miejscu	20%	35

*100% stanowi liczba osób, które piły alkohol 42 osoby/173 osoby

W dalszej kolejności uczniów zapytano jak osoby w ich wieku mogą zdobyć alkohol. 41% uczniów młodszych odpowiedziało, że alkohol kupują młodym starsi koledzy, 8% uważa, że podkrada się go rodzicom z domu. 16% uważa, że młodzi proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup, a 17%, że sama sobie kupuje. W przypadku uczniów starszych

największa część uznała alkohol kupują starsi koledzy (60%) lub, że młodzież sama go sobie kupuje (51%).

Wyk. 60. Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi.

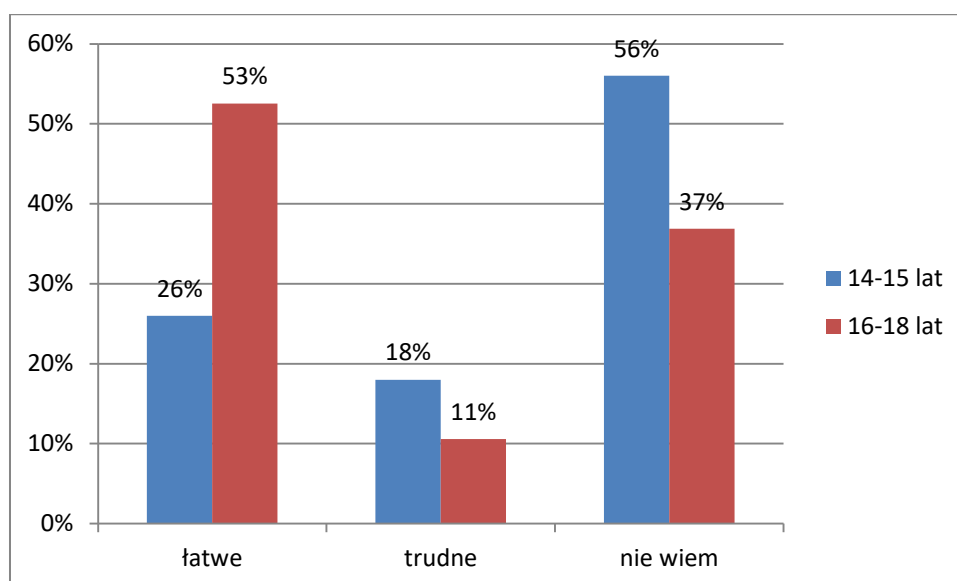
*100% stanowi liczba osób, które piły alkohol 42 osoby/173 osoby

Tab. 93. Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol? Można wybrać kilka odpowiedzi. W podziale na wiek.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
kupują jej starsi koledzy	41%	82	kupują jej starsi koledzy	60%	152
podkrada rodzicom w domu	28%	55	podkrada rodzicom w domu	18%	46
prosi obcych ludzi pod sklepem o zakup	16%	32	prosi obcych ludzi pod sklepem o zakup	27%	68
sama/sam sobie kupuje	17%	34	sama/sam sobie kupuje	51%	129
nie wiem	48%	96	nie wiem	29%	73

26% uczniów młodszych i 53% starszych uznało, że zdobycie alkoholu na terenie miasta byłoby dla nich łatwe. Oznacza to, że alkohol jest dostępny w dużo większym stopniu dla osób starszych niż młodszych respondentów.

Wyk. 61. Gdybyś chciał zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

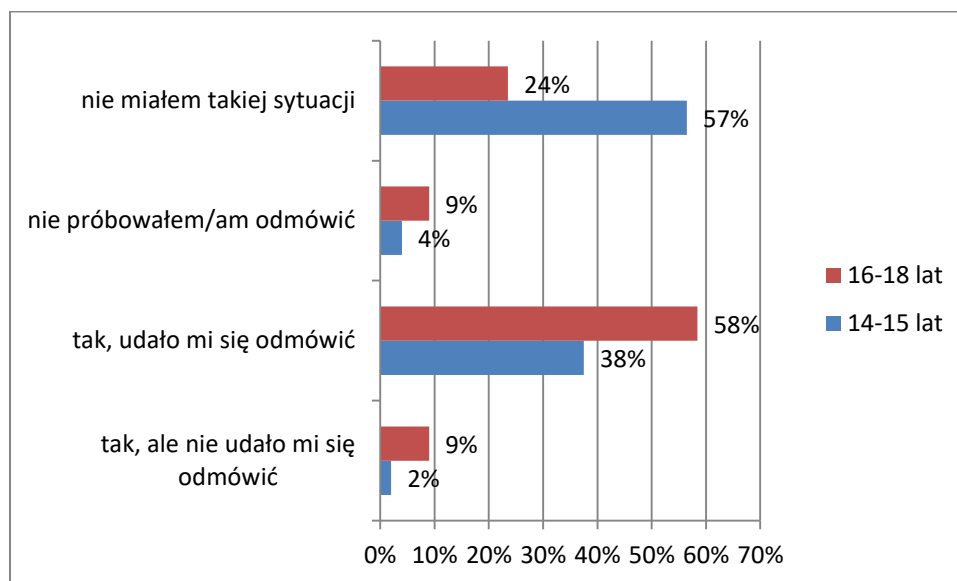

Tab.94. Gdybyś chciał zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to: W podziale na wiek.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
łatwe	26%	52	łatwe	53%	134
trudne	18%	36	trudne	11%	27
nie wiem	56%	112	nie wiem	37%	94

58% uczniów starszych i 38% młodszych podjęło skuteczne próby odmowy spożycia alkoholu. 9% respondentów ze starszej grupy wiekowej oraz 4% z młodszej nie udało się odmówić osobom namawiającym ich do spożycia alkoholu. Z dużo większą częstotliwością są namawiani do picia uczniowie starsi. Można także zaobserwować, że wraz z wiekiem coraz trudniej jest skutecznie odmówić alkoholu (różnica 7pp.).

Wyk. 62. Czy podejmowałeś/aś próby odmawiania na propozycje spróbowania alkoholu?

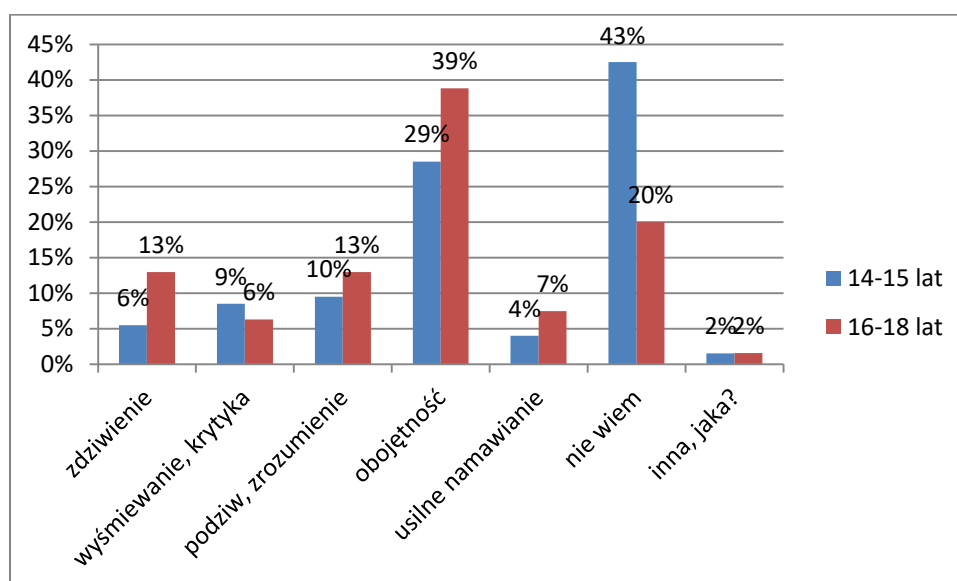
Tab. 95. Czy podejmowałeś/aś próby odmawiania na propozycje spróbowania alkoholu? W podziale na wiek.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak, ale nie udało mi się odmówić	2%	4	tak, ale nie udało mi się odmówić	9%	23
tak, udało mi się odmówić	38%	75	tak, udało mi się odmówić	58%	149
nie próbowałem/am odmówić	4%	8	nie próbowałem/am odmówić	9%	23
nie miałem takiej sytuacji	57%	113	nie miałem takiej sytuacji	24%	60

Z wypowiedzi respondentów można wnioskować, że w większości nie spotykają się oni z negatywną oceną rówieśników w sytuacji gdy odmawiają spożycia alkoholu – 9% uczniów młodszych i 39% starszych wskazało na obojętność, a 43% młodszych i 20% starszych „nie wiem”. Pozostałe reakcje to: w grupie starszej: zdziwienie (13%), ale też podziw i zrozumienie (13%). Niestety 6% uczniów jest w takiej sytuacji wyśmiewane i krytykowane, a 7% usilnie namawiane do spożycia. W grupie młodszej, respondenci, odmawiając alkoholu, spotykają się z podziwem i zrozumieniem (10%), wyśmiewaniem i krytyką (9%) oraz zdziwieniem (6%) i usilnym namawianiem (4%). Po 2% respondentów w każdej grupie wiekowej udzieliło odpowiedzi „inne” - badani nie wskazali przy tym konkretnych zachowań.

Wyk. 63. Jaka jest reakcja twoich rówieśników na osoby odmawiające picia alkoholu?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

*100% stanowi liczba osób, które podejmowały próby odmowy spożycia alkoholu 79 osób/172 osoby

Tab.96. Jaka jest reakcja twoich rówieśników na osoby odmawiające picia alkoholu?

Można wybrać kilka odpowiedzi. W podziale na wiek.

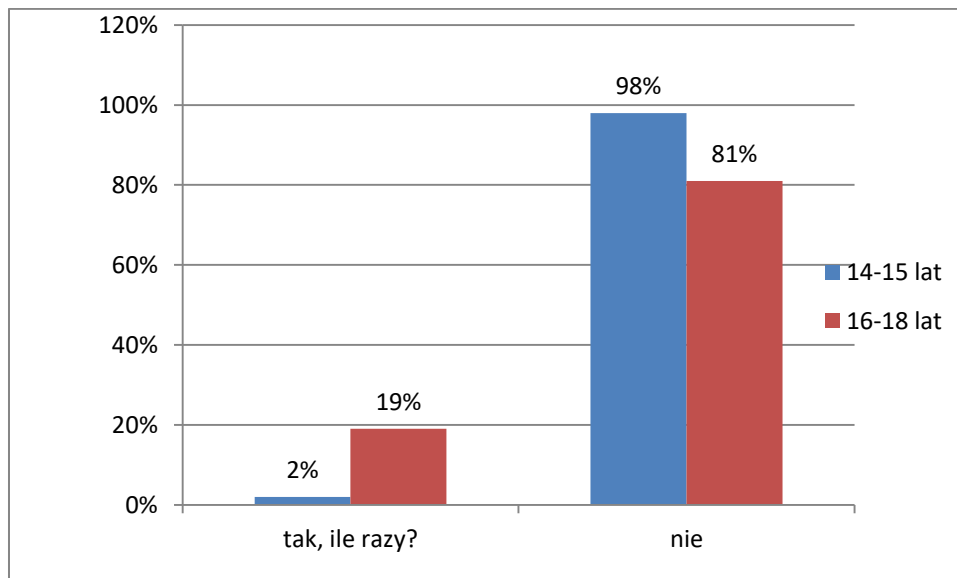
Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
zdziwienie	6%	11	zdziwienie	13%	33
wyśmiewanie, krytyka	9%	17	wyśmiewanie, krytyka	6%	16
podziw, zrozumienie	10%	19	podziw, zrozumienie	13%	33
obojętność	29%	57	obojętność	39%	99
usilne namawianie	4%	8	usilne namawianie	7%	19
nie wiem	43%	85	nie wiem	20%	51
inna	2%	3	inna	2%	4

*100% stanowi liczba osób, które podejmowały próby odmowy spożycia alkoholu 79 osób/172 osoby

Zauważamy, że wraz z wiekiem wzrasta odsetek uczniów, którzy kiedykolwiek w życiu upili się alkoholem. W przypadku 14-15-latków współczynnik jest minimalny i wynosi 2%.

W gronie uczniów starszych procent ten wynosi 19%, jednak były to pojedyncze przypadki do których dochodziło 1-3 razy.

Wyk. 64. Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek upić (stracić kontrolę nad swoim zachowaniem)?

*100% stanowi liczba osób, które piły alkohol 42 osoby/173 osoby

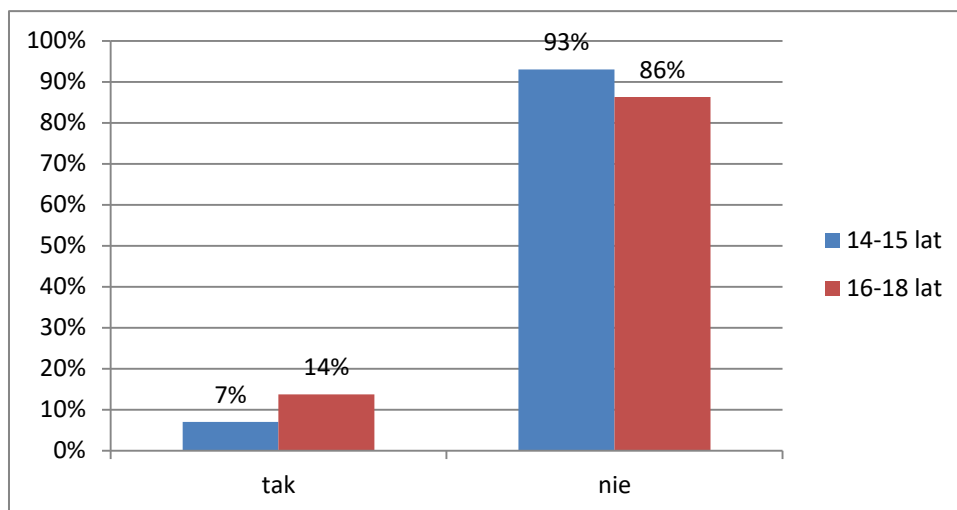
Tab. 97. Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek upić (stracić kontrolę nad swoim zachowaniem)? W podziale na wiek.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak, ile razy?	2%	4	tak, ile razy?	19%	49
nie	98%	196	nie	81%	206

*100% stanowi liczba osób, które piły alkohol 42 osoby/173 osoby

14% uczniów starszych i 7% młodszych zauważyło, że ktoś z członków ich rodzin nadużywa alkoholu.

Wyk. 65. Czy ktoś z Twojej najbliższej rodziny (np. mama, tata, babcia, dziadek) nadużywa alkoholu?

Tab.98. Czy ktoś z Twojej najbliższej rodziny (np. mama, tata, babcia, dziadek) nadużywa alkoholu? W podziale na wiek.

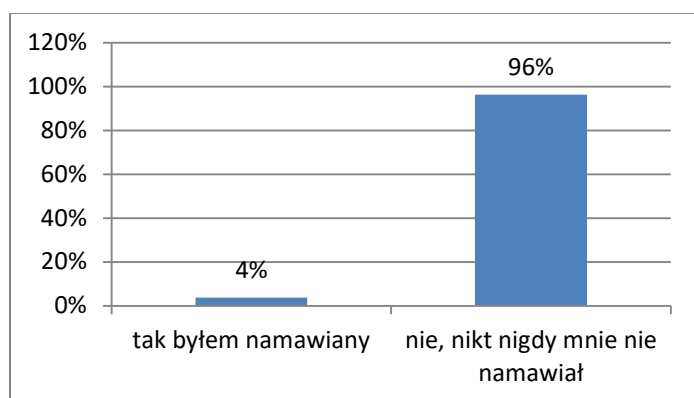
Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak	7%	14	tak	14%	35
nie	93%	186	nie	86%	220

Problem narkotykowy

Wiek 12-13

Kolejnym problemem poruszonym w niniejszej diagnozie była kwestia narkotyków – częstotliwości ich zażywania oraz dostępności dla mieszkańców – także tych najmłodszych. 4% najmłodszych respondentów w wieku 12-13 lat było namawiane do spożycia narkotyku.

Wyk. 66. Czy ktoś namawiał Cię do spróbowania narkotyku?

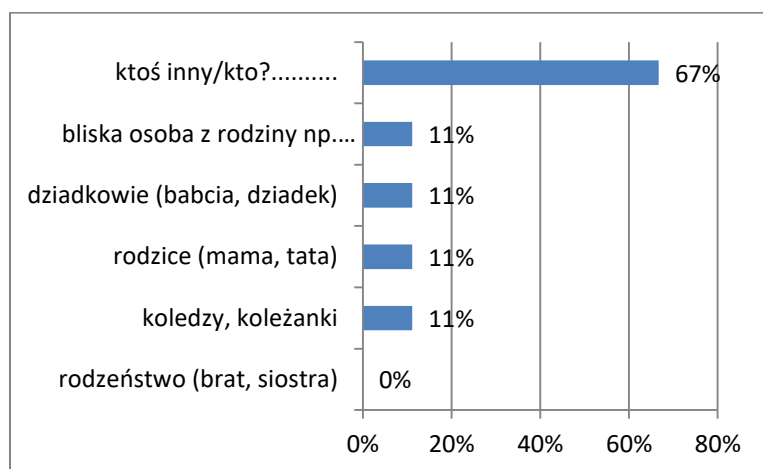

Tab.99. Czy ktoś namawiał Cię do spróbowania narkotyku?

Odpowiedź	%	liczba
nie, nikt nigdy mnie nie namawiał	96%	230
tak byłem namawiany	4%	9

Respondenci deklarują, że namawiani byli przez wujków/ciotki, dziadków, rodziców czy koleżanki i kolegów. Największa część badanych udzieliła odpowiedzi „ktoś inny”. 67% udzieliło odpowiedzi „inne”, nie wskazując przy tym na konkretną osobę.

Wyk. 67. Kto Cię namawiał do spróbowania narkotyku? Można wybrać kilka odpowiedzi.

**100% stanowi liczba osób, które były namawiane do spróbowania narkotyku – 9 osób*

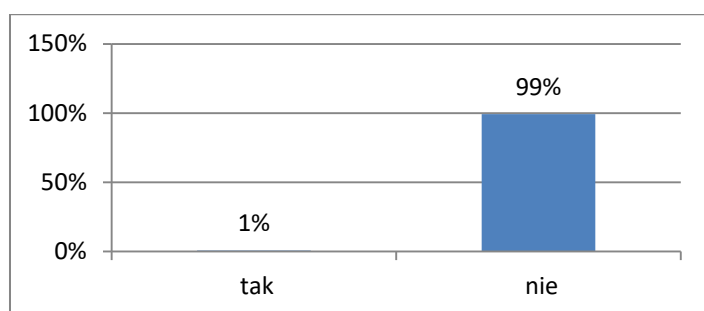
Tab.100. Kto Cię namawiał do spróbowania narkotyku? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Odpowiedź	%	liczba
koledzy, koleżanki	11%	1
rodzice (mama, tata)	11%	1
rodzeństwo (brat, siostra)	0%	0
dziadkowie (babcia, dziadek)	11%	1
bliska osoba z rodziny np. wujek, ciocia)	11%	1
ktoś inny/kto?	67%	6

**100% stanowi liczba osób, które były namawiane do spróbowania narkotyku – 9 osób*

1% respondentów w wieku 12-13 lat zażywało narkotyki. Narkotyki te były zakupione od koleżanek i kolegów, rodzice nie wiedzieli o zażywaniu przez dziecko narkotyków.

Wyk. 68. Czy zdarzyło Ci się zażyć kiedykolwiek narkotyki?

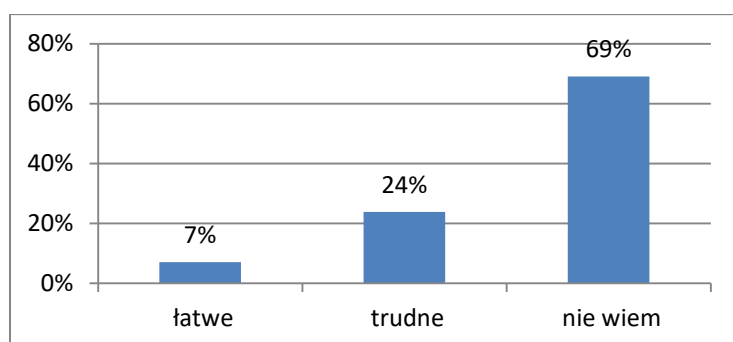

Tab.101. Czy zdarzyło Ci się zażyć kiedykolwiek narkotyki?

Odpowiedź	%	liczba
tak	1%	2
nie	99%	237

Niewielka część ankietowanych, 7% uznało, że łatwo byłoby im zdobyć narkotyki w miejscowości. W większości jednak narkotyki są trudno dostępne dla młodych mieszkańców Tarnowa (24%). 69% udzieliło odpowiedzi „nie wiem”, co oznacza, że nie interesowali się oni nigdy zażyciem narkotyku.

Wyk. 69. Gdybyś chciał zdobyć narkotyki w swojej miejscowości byłoby to:

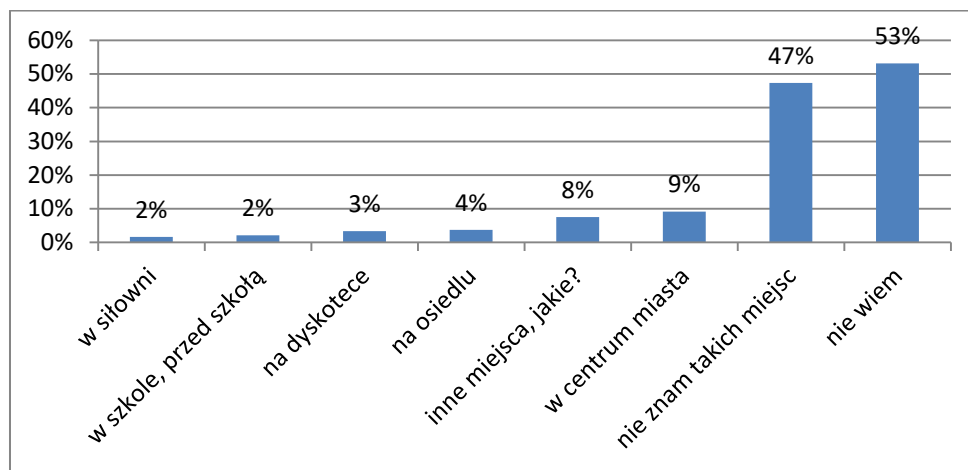
Tab.102. Gdybyś chciał zdobyć narkotyki w swojej miejscowości byłoby to:

Odpowiedź	%	liczba
łatwe	7%	17
trudne	24%	57
nie wiem	69%	165

Młodzi mieszkańcy miasta, w większości, nie znają miejsc, w których można kupić narkotyki (47%) dodatkowo 53% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „nie wiem”. Okazało się jednak, że pozostała część uczniów wie, gdzie można zdobyć takie środki. 9% uznało, że można

zdobyć je na w centrum miejscowości. Część wskazała na osiedle (4%), dyskotekę (3%), okolice szkoły (2%) oraz siłownię (2%). 8% udzieliło odpowiedzi inne, jednak ta część respondentów nie wskazała konkretnych miejsc.

Wyk. 70. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki? Można wybrać kilka odpowiedzi.

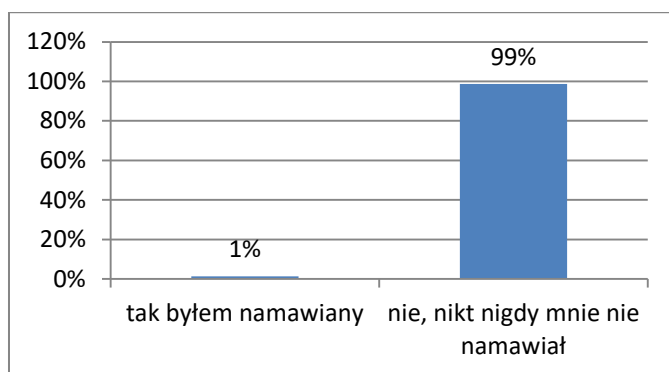

Tab.103. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
nie znam takich miejsc	47%	113
na osiedlu	4%	9
w szkole, przed szkołą	2%	5
w centrum miasta	9%	22
na dyskotecę	3%	8
w siłowni	2%	4
inne miejsca, jakie?	8%	18

1% ankietowanych było namawiane do zażycia dopalaczy. Jednak na pytanie kto namawiał badanych do tego czynu, wszyscy respondenci udzielili odpowiedzi „nie wiem”.

Wyk. 71. Czy ktoś namawiał Cię do spróbowania dopalaczy?

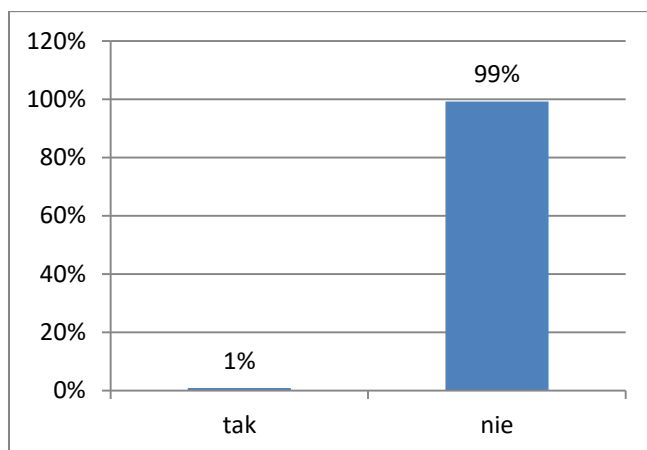

Tab.104. Czy ktoś namawiał Cię do spróbowania dopalaczy?

Odpowiedź	%	liczba
nie, nikt nigdy mnie nie namawiał	99%	234
tak byłem namawiany	1%	3

1% ankietowanych deklaruje, że zażywało dopalacze. Dopalacze zostały zakupione od kolegów i koleżanek. A rodzice respondentów nie wiedzą o ich zażywaniu.

Wyk. 72. Czy zdarzyło Ci się zażyć kiedykolwiek dopalacze?

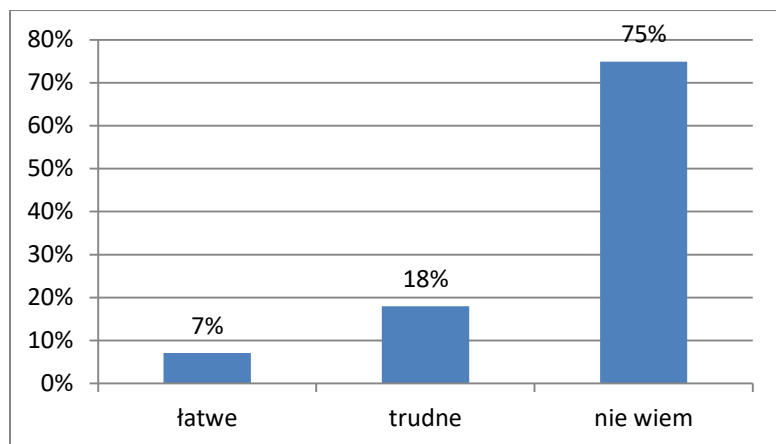

Tab.105. Czy zdarzyło Ci się zażyć kiedykolwiek dopalacze?

Odpowiedź	%	liczba
tak	1%	2
nie	99%	237

7% uważa, że zdobycie dopalaczy w miejscowości byłoby łatwe. Kwestię zdobycia dopalaczy ze trudną uznano 18% badanych. 75% udzieliło odpowiedzi nie wiem – znaczący odsetek tej grupy badanych mógł nigdy nie interesować się zakupem dopalaczy.

Wyk. 73. Gdybyś chciał zdobyć dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

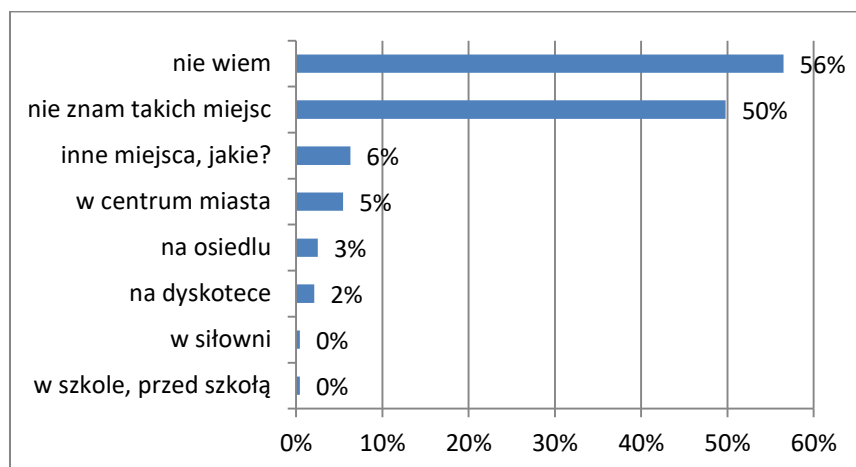

Tab.106. Gdybyś chciał zdobyć dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
łatwe	7%	17
trudne	18%	43
nie wiem	75%	179

5% ankietowanych uznało, że dopalacze można zdobyć w centrum miasta, 3%, że na osiedlu, 2% ankietowanych wskazało dyskotekę. 50% udzieliło odpowiedzi „nie znam takich miejsc”, a 56% udzieliło odpowiedzi „nie wiem”. 6% udzieliło odpowiedzi „inne”.

**Wyk. 74. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić dopalacze?
Można wybrać kilka odpowiedzi.**

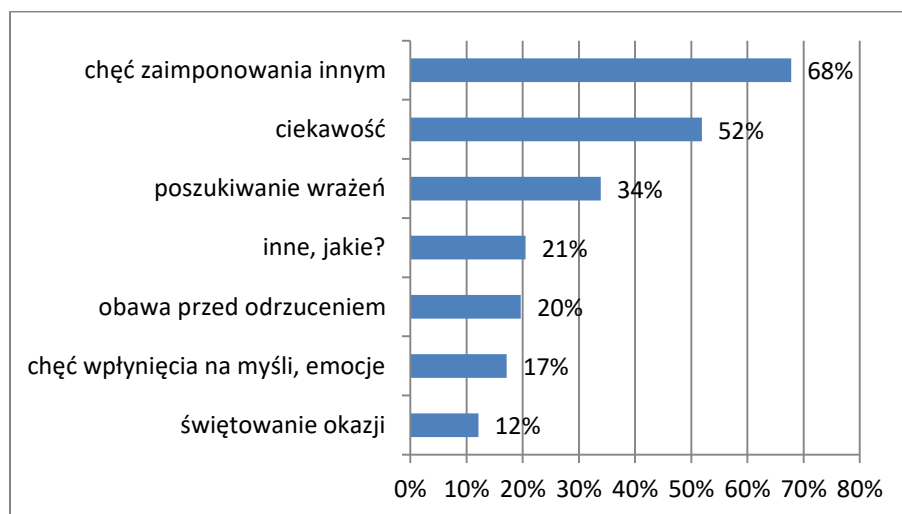

**Tab.107. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić dopalacze?
Można wybrać kilka odpowiedzi.**

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
nie znam takich miejsc	50%	119
na osiedlu	3%	6
w szkole, przed szkołą	0%	1
w centrum miasta	5%	13
na dyskotece	2%	5
w siłowni	0%	1
inne miejsca, jakie?	6%	15
nie wiem	56%	135

Uczniowie uważają, że ich rówieśnicy sięgają po alkohol, narkotyki i dopalacze głównie chcąc zaimponować innym (68%) i z ciekawości (52%). Część ankietowanych przyznała, że młodzi używają niedozwolonych substancji w poszukiwaniu wrażeń (34%). 20% badanych uczniów sięga po te środki z obawy przed odrzuceniem, a 12% by świętować okazje. 21% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź „inne”, gdzie wskazywali, że przyczyną mogą być osobiste problemy, chęć odreagowania, czy samotność.

Wyk. 75. Z jakich powodów osoby w Twoim wieku sięgają po środki takie jak alkohol, narkotyki, dopalacze. Można wybrać kilka odpowiedzi.

Tab.108. Z jakich powodów osoby w Twoim wieku sięgają po środki takie jak alkohol, narkotyki, dopalacze?

Odpowiedź	%	liczba
chęć zaimponowania innym	68%	162
ciekawość	52%	124
poszukiwanie wrażeń	34%	81
inne, jakie?	21%	49
obawa przed odrzuceniem	20%	47
chęć wpłynięcia na myśli, emocje	17%	41
świętowanie okazji	12%	29

Respondenci mają świadomość istnienia negatywnych skutków związanych z zażywaniem używek. 76% uznało, że należą do nich zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, 64% wskazuje na pogorszenie relacji rodzinnych, a 49% ankietowanych na obniżenie efektywności nauki. 38% zaś widzi zagrożenie w poważnych kłopotach finansowych. 18% ankietowanych nie umiało odpowiedzieć na to pytanie, zaś 5% ankietowanych uważa, że nie występują żadne negatywne konsekwencje uzależnienia od alkoholu, narkotyków, dopalaczy i papierosów. 7% badanych zaznaczyło odpowiedź „inne”, nie wskazując przy tym konkretnej odpowiedzi .

Wyk. 76. Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub dopalaczy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

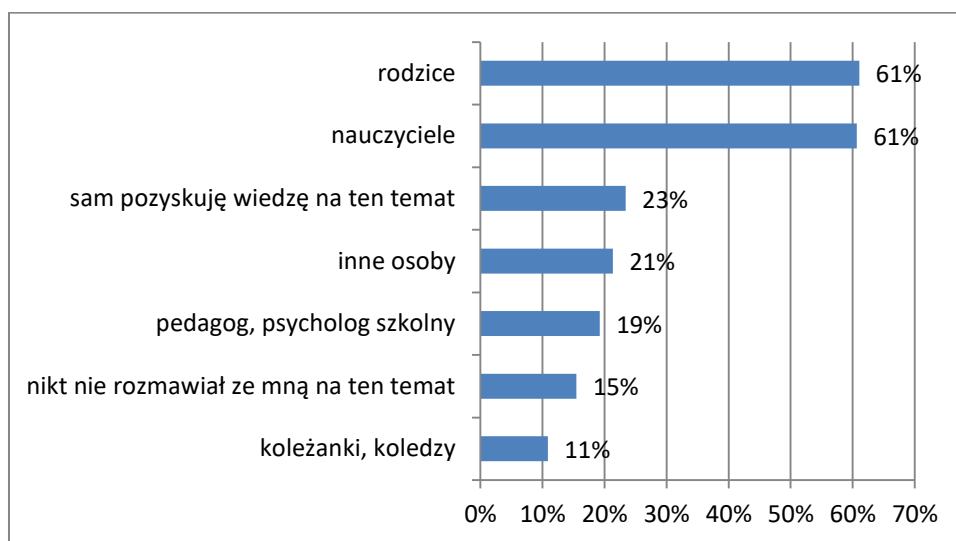

Tab.109. Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub dopalaczy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Odpowiedź	%	liczba
zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego	76%	182
pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych	64%	154
obniżenie efektywności nauki	49%	116
poważne kłopoty finansowe	38%	92
wysokie koszty leczenia	35%	84
nie wiem	18%	44
inne, jakie?	7%	17
nie występują negatywne konsekwencje	5%	11

Z młodymi mieszkańcami Tarnowa na temat szkodliwości używek rozmawiają głównie nauczyciele (61%) i rodzice (61%). W dalszej kolejności są to pedagog szkolny (19%) oraz koleżanki i koledzy (11%). 23% uczniów sama pozyskuje tę wiedzę. Niepokoi fakt, że 15% badanych przyznaje, że nikt nie rozmawiał z nimi na ten temat.

Wyk. 77. Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze? Można wybrać kilka odpowiedzi.

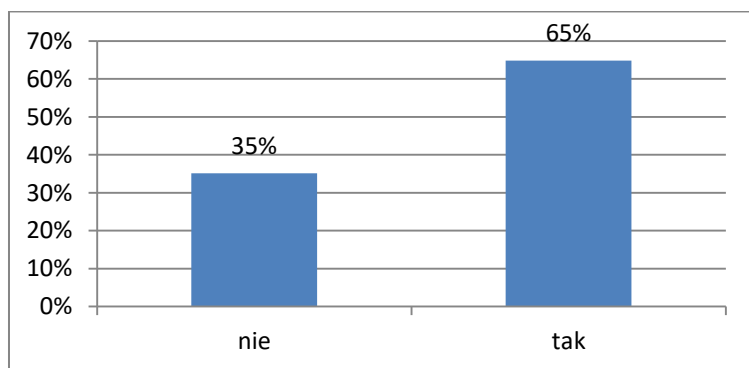

Tab.110. Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
rodzice	61%	146
nauczyciele	61%	145
sam pozyskuję wiedzę na ten temat	23%	56
inne osoby	21%	51
pedagog, psycholog szkolny	19%	46
koleżanki, koledzy	11%	26
nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat	15%	37

65% ankietowanych brało udział w zajęciach profilaktycznych dotyczących szkodliwości używania substancji psychoaktywnych.

Wyk. 78. Czy uczestniczyłeś w zajęciach profilaktycznych dotyczących szkodliwości używania alkoholu/narkotyków/dopalaczy?

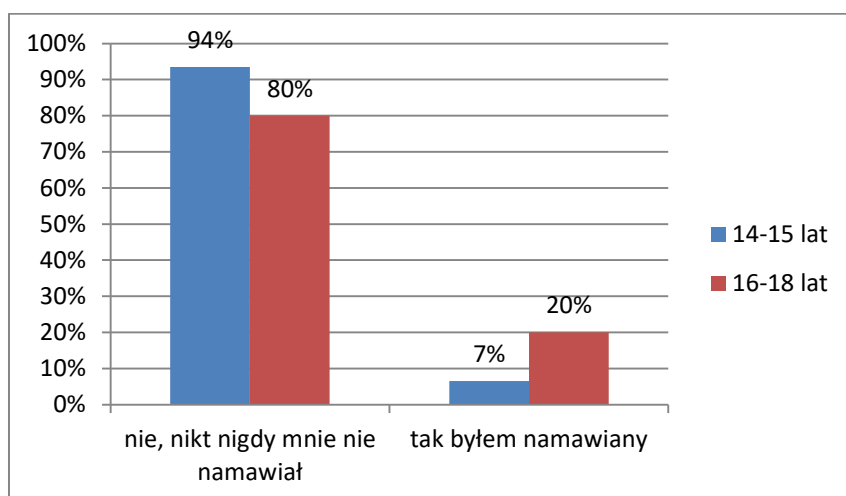
Tab.111. Czy uczestniczyłeś w zajęciach profilaktycznych dotyczących szkodliwości używania alkoholu/narkotyków/dopalaczy?

Odpowiedź	%	liczba
tak	65%	155
nie	35%	84

Wiek 14-15 oraz 16-18

Bardzo niepokojący może wydawać się fakt, że co 4 uczniów w wieku 16-18 lat był namawiany do spróbowania narkotyku (20%). W przypadku młodszej grupy, współczynnik ten jest mniejszy (7%), jednak sytuacja taka jest poważna i nie może być bagatelizowana – w przyszłości osoby te mogą zażyć narkotyk. Można sądzić, że jest to grupa ryzyka.

Wyk. 79. Czy ktoś namawiał Cię do spróbowania narkotyku?

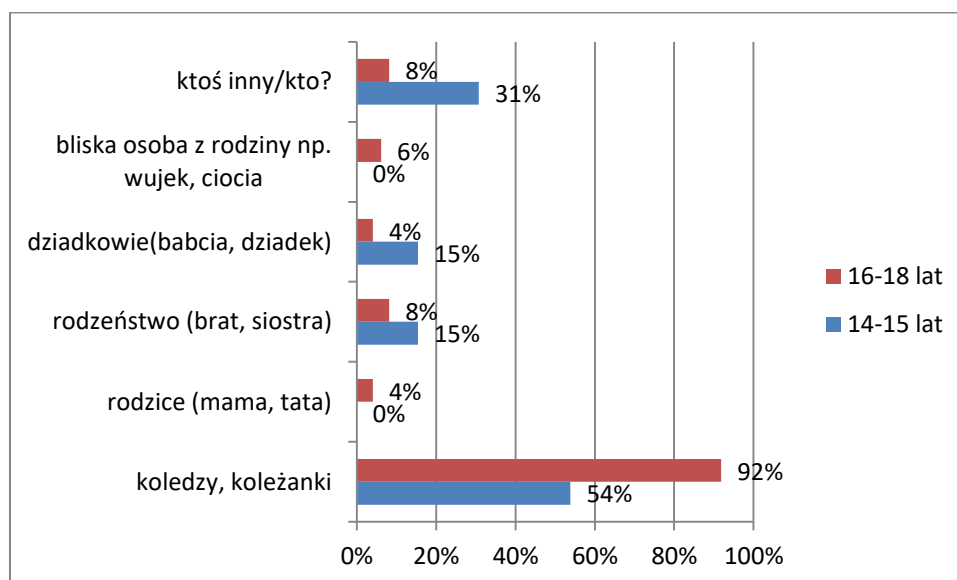

Tab.112 Czy ktoś namawiał Cię do spróbowania narkotyku?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
nie, nikt nigdy mnie nie namawiał	94%	187	nie, nikt nigdy mnie nie namawiał	80%	204
tak byłem namawiany	7%	13	tak byłem namawiany	20%	51

Osobami, które najczęściej namawiają do zażycia substancji psychoaktywnej są koleżanki i koledzy (54% w grupie młodszej i 9% w starszej). Badani udzielając odpowiedzi „inne” nie podali konkretnej odpowiedzi.

Wyk. 80. Kto Cię namawiał do spróbowania narkotyku? Można wybrać kilka odpowiedzi.

**100% stanowi liczba osób, które były namawiane do spróbowania narkotyku 13 osób/51 osób*

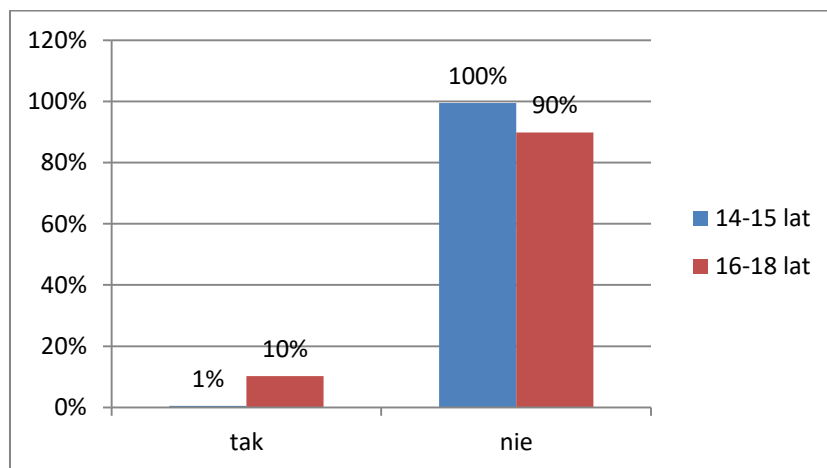
Tab.113. Kto Cię namawiał do spróbowania narkotyku? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>	<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
koledzy, koleżanki	54%	7	koledzy, koleżanki	92%	45
rodzice (mama, tata)	0%	0	rodzice (mama, tata)	4%	2
rodzeństwo (brat, siostra)	15%	2	rodzeństwo (brat, siostra)	8%	4
dziadkowie(babcia, dziadek)	15%	2	dziadkowie(babcia, dziadek)	4%	2
bliska osoba z rodziny np. wujek, ciocia	0%	0	bliska osoba z rodziny np. wujek, ciocia	6%	3
ktoś inny	31%	4	ktoś inny	8%	4

*100% stanowi liczba osób, które były namawiane do spróbowania narkotyku 13 osób/51 osób

Co 10% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej zażywał narkotyki. W przypadku uczniów młodszych liczba osób zażywających substancje psychoaktywne wynosi 1% - współczynnik ten mieści się w granicach błędu statystycznego i nie należy brać go pod uwagę.

Wyk. 81. Czy zdarzyło Ci się zażyć kiedykolwiek narkotyki?

Tab.114. Czy zdarzyło Ci się zażyć kiedykolwiek narkotyki?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>	<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	1%	1	tak	10%	26
nie	100%	199	nie	90%	229

Głównym źródłem pozyskiwania narkotyków są koleżanki i koledzy.

Tab. 115. Skąd pochodziły zażywane przez Ciebie narkotyki? Można wybrać kilka odpowiedzi.

	14-15 lat		16-18 lat		
<i>Odpowiedź</i>	%	liczba	%	liczba	
częstowali mnie koledzy/koleżanki	100%	1	częstowali mnie koledzy/koleżanki	81%	21
kupiłem od kolegów/koleżanek	0%	0	kupiłem od kolegów/koleżanek	8%	2
kupiłem od nieznanych handlarzy	0%	0	kupiłem od nieznanych handlarzy	8%	2
inna sytuacja/jaka?	0%	0	inna sytuacja/jaka?	4%	1

**100% stanowi liczba osób, które zażywały narkotyki 1 osoba/26 osób*

Warty uwagi jest fakt, że 15% uczniów starszych (4 osoby) sięga po narkotyki prawie codziennie. 35% robi to okazjonalnie, a 38% jedynie spróbowało substancji.

Tab. 116. Jak często sięgasz po narkotyki?

	14-15 lat		16-18 lat		
<i>Odpowiedź</i>	%	liczba	%	liczba	
prawie codziennie	0%	0	prawie codziennie	15%	4
więcej niż raz w tygodniu	0%	0	więcej niż raz w tygodniu	4%	1
kilka razy w miesiącu	0%	0	kilka razy w miesiącu	8%	2
średnio raz w miesiącu	0%	0	średnio raz w miesiącu	0%	0
okazjonalnie (kilka razy w roku)	0%	0	okazjonalnie (kilka razy w roku)	35%	9
spróbowałem tylko raz	100%	1	spróbowałem tylko raz	38%	10

**100% stanowi liczba osób, które zażywały narkotyki 1 osoba/26 osób*

3 osoby deklarują, że ich rodzice wiedzą o zażywaniu przez dzieci narkotyków.

Tab.117. Czy rodzice wiedzą, że zażywasz narkotyki?

Odpowiedź	14-15 lat		16-18 lat	
	%	liczba	%	liczba
tak	0%	0	12%	3
nie	100%	1	88%	23

**100% stanowi liczba osób, które zażywały narkotyki 1 osoba/26 osób*

Z deklaracji uczniów wynika, że rodzice nie zareagowali w takiej sytuacji (1 osoba), a pozostała część ankietowanych udzieliła odpowiedź „inne”, badani nie podali konkretnej reakcji.

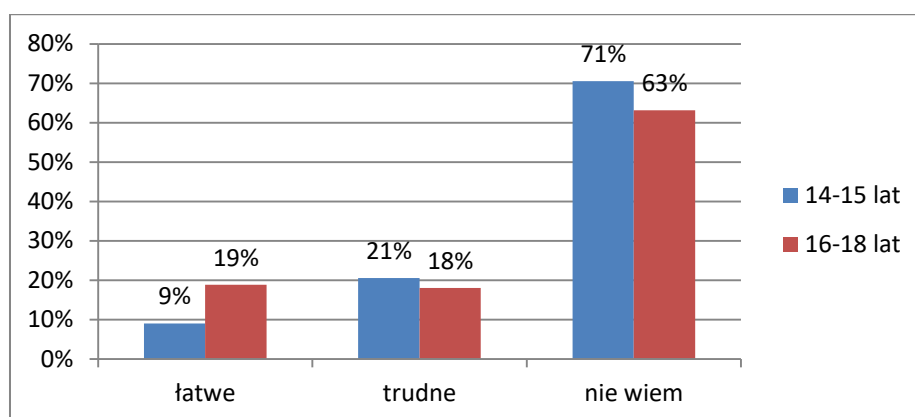
Tab.118. Jak Twoi rodzice zareagowali, gdy dowiedzieli się, że zażywasz narkotyki?

Odpowiedź	14-15 lat		16-18 lat		
	%	liczba	%	liczba	
nie zareagowali	0%	0	nie zareagowali	33%	1
zdenerwowali się i wyznaczyli karę	0%	0	zdenerwowali się i wyznaczyli karę	0%	0
przeprowadzili rozmowę ze mną	0%	0	przeprowadzili rozmowę ze mną	0%	0
szukali pomocy u specjalisty	0%	0	szukali pomocy u specjalisty	0%	0
nie zorientowali się, że jestem pod wpływem narkotyku	0%	0	nie zorientowali się, że jestem pod wpływem narkotyku	0%	0
inne, jakie?	0%	0	inne, jakie?	67%	2

**100% stanowi liczba osób, które zażywały narkotyki 1 osoba/26 osób*

9% uczniów młodszych i 19% starszych uważa, że zdobycie narkotyków na terenie miejscowości byłoby łatwe. Zdobycie takich środków uznało za trudne 21% uczniów młodszych i o 3 pp. mniej uczniów starszych.

Wyk. 82. Gdybyś chciał zdobyć narkotyki w swojej miejscowości byłoby to:

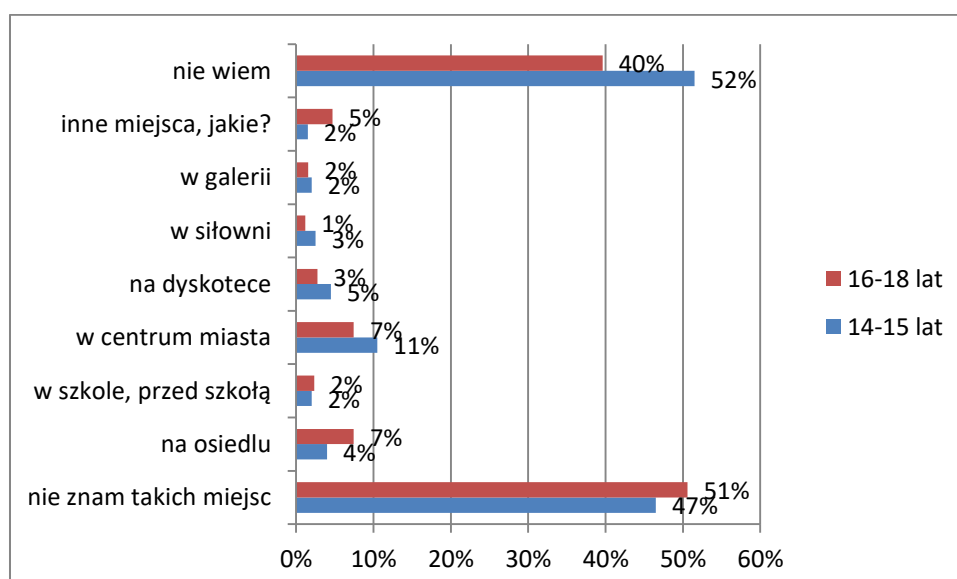

Tab.119. Gdybyś chciał zdobyć narkotyki w swojej miejscowości byłoby to:

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
łatwe	9%	18	łatwe	19%	48
trudne	21%	41	trudne	18%	46
nie wiem	71%	141	nie wiem	63%	161

Większość uczniów nie zna miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze. Pojedyncze odsetki ankietowanych wskazują, że można tego dokonać w centrum miasta (11% młodszy i 7% starsi) lub na osiedlu (4% młodszy i 7% starsi). Zaznaczając odpowiedź „inne” badani nie podali konkretnego miejsca, w którym można zdobyć takie środki.

Wyk. 83. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki? Można wybrać kilka odpowiedzi.

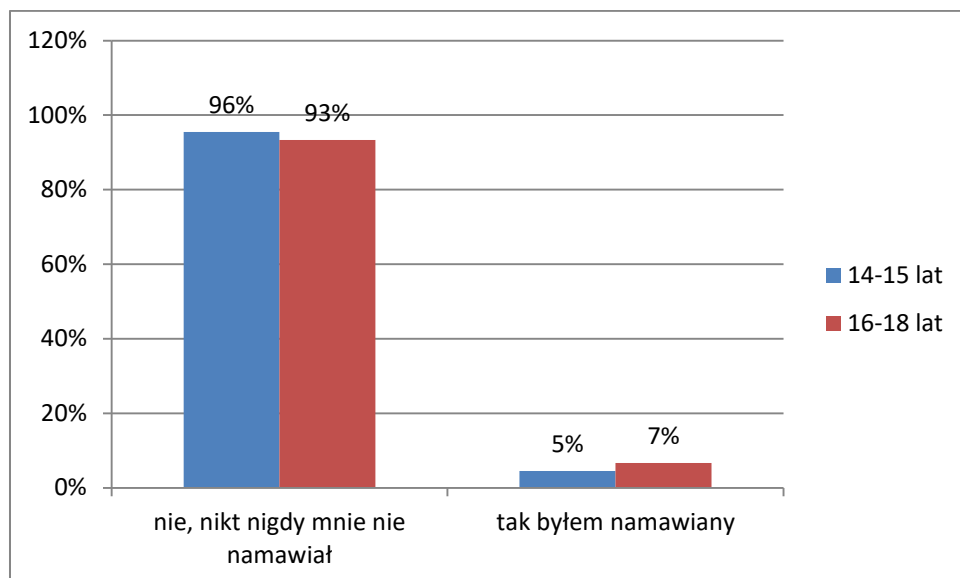

**Tab.120. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki?
Można wybrać kilka odpowiedzi.**

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
nie znam takich miejsc	47%	93	nie znam takich miejsc	51%	129
na osiedlu	4%	8	na osiedlu	7%	19
w szkole, przed szkołą	2%	4	w szkole, przed szkołą	2%	6
w centrum miasta	11%	21	w centrum miasta	7%	19
na dyskotecę	5%	9	na dyskotecę	3%	7
w siłowni	3%	5	w siłowni	1%	3
w galerii	2%	4	w galerii	2%	4
inne miejsca	2%	3	inne miejsca	5%	12
nie wiem	52%	103	nie wiem	40%	101

7% uczniów starszych i 5% młodszych było namawianych do spróbowania dopalaczy.

Wyk. 84. Czy ktoś namawiał Cię do spróbowania dopalaczy?

Tab. 121. Czy ktoś namawiał Cię do spróbowania dopalaczy?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
nie, nikt nigdy mnie nie namawiał	96%	191	nie, nikt nigdy mnie nie namawiał	93%	238
tak byłem namawiany	5%	9	tak byłem namawiany	7%	17

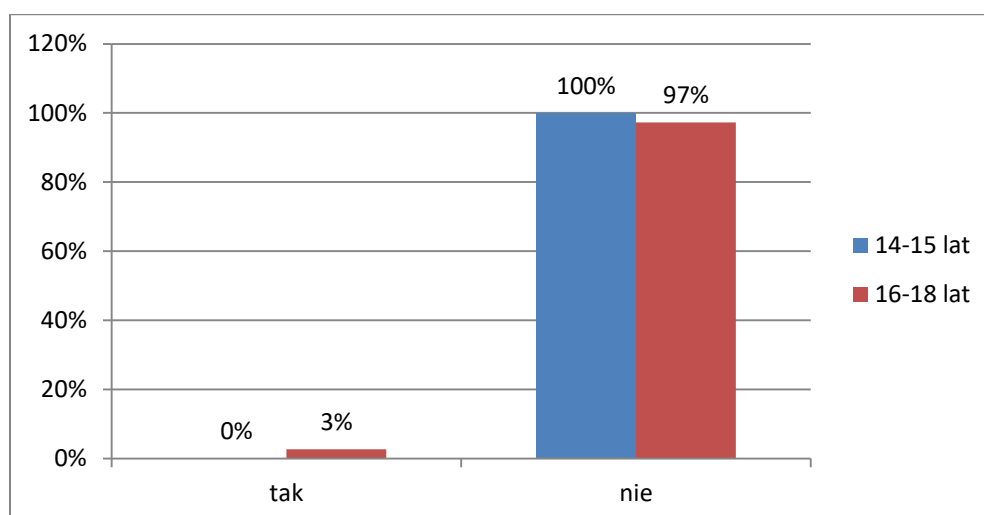
Osobami, które namawiały do spróbowania dopalaczy, to głównie koleżanki i koledzy badanych. 22% osób w wieku 14-15 lat oraz 18% w wieku 16-18 lat udzieliło odpowiedzi „inne”, jednak nie wskazali konkretnych osób.

Tab. 122. Kto Cię namawiał do spróbowania dopalaczy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

	14-15 lat		16-18 lat		
Odpowiedź	%	liczba	%	liczba	
koledzy, koleżanki	56%	5	koledzy, koleżanki	82%	14
rodzice (mama, tata)	11%	1	rodzice (mama, tata)	0%	0
rodzeństwo (brat, siostra)	11%	1	rodzeństwo (brat, siostra)	0%	0
dziadkowie (babcia, dziadek)	0%	0	dziadkowie (babcia, dziadek)	0%	0
bliska osoba z rodziny np. wujek, ciocia	0%	0	bliska osoba z rodziny np. wujek, ciocia	6%	1
ktoś inny/kto?	22%	2	ktoś inny/kto?	18%	3

Żaden z przedstawicieli młodszej grupy uczniów nie zadeklarował zażywania dopalaczy, zaś w przypadku uczniów starszych przyznaje się do tego 3% próby.

Wyk. 85. Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się zażyć dopalacze?

Tab.123. Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się zażyć dopalacze?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak	0%	0	tak	3%	7
nie	100%	200	nie	97%	248

Osoby deklarujące zażywanie dopalaczy przyznają, że byli częstowani przez kolegów i koleżanki (3 osoby) lub sami kupili substancję w sklepie (osoby). 2 osoby w wieku 16-18 lat udzieliły odpowiedzi inne, nie powiedziały jednak skąd pochodziły zażywane przez nich środki.

Tab.124. Skąd pochodziły zażywane przez Ciebie dopalacze? Można wybrać kilka odpowiedzi.

	14-15 lat		16-18 lat		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
częstowali mnie koledzy/koleżanki	0%	0	częstowali mnie koledzy/koleżanki	43%	3
kupiłem od kolegów/koleżanek	0%	0	kupiłem od kolegów/koleżanek	0%	0
sam kupiłem w sklepie	0%	0	sam kupiłem w sklepie	29%	2
inna sytuacja/jaka?	0%	0	inna sytuacja/jaka?	29%	2

*100% stanowi liczba osób, które zażywały dopalacze 0 osób/ 7 osób

Respondentów przyznało, że rodzice wiedzą o zażywaniu przez nich dopalaczy. Nie udzielili jednak odpowiedzi dotyczącej reakcji opiekunów w takiej sytuacji.

Tab.125. Czy rodzice wiedzą, że zażywasz dopalacze?

Odpowiedź	14-15 lat		16-18 lat	
	%	liczba	%	liczba
tak	0%	0	tak	29% 2
nie	0%	0	nie	71% 5

**100% stanowi liczba osób, które zażywały dopalacze 0 osób/ 7 osób*

1 osoba zadeklarowała, że zażywa dopalacze prawie codziennie, 1 z respondentów sięga po nie okazjonalnie, zaś 5 osób spróbowało substancji tylko raz.

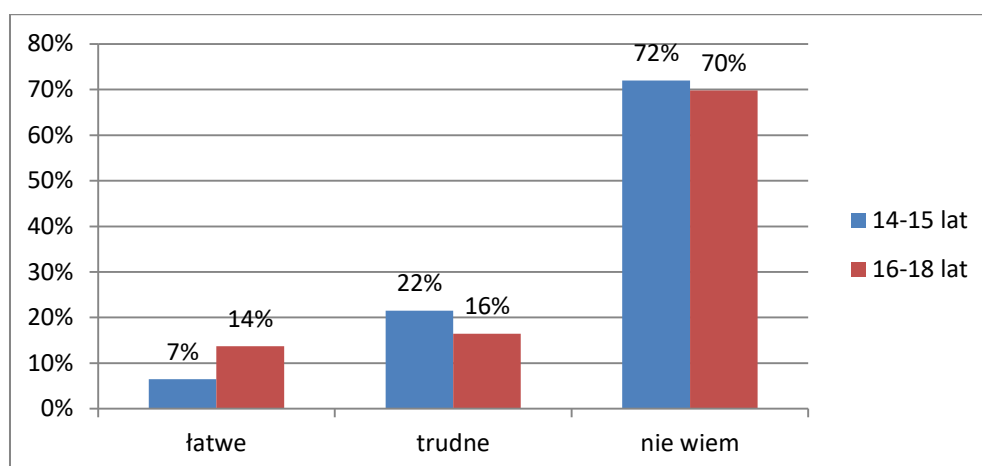
Tab. 126. Jak często sięgasz po dopalacze?

Odpowiedź	14-15 lat		16-18 lat	
	%	liczba	%	liczba
prawie codziennie	0%	0	14%	1
więcej niż raz w tygodniu	0%	0	0%	0
kilka razy w miesiącu	0%	0	0%	0
średnio raz w miesiącu	0%	0	0%	0
okazjonalnie (kilka razy w roku)	0%	0	14%	1
spróbowałem tylko raz	0%	0	71%	5

**100% stanowi liczba osób, które zażywały dopalacze 0 osób/ 7 osób*

7% uczniów młodszych i 14% starszy uznaje, że łatwo jest zdobyć dopalacze na terenie miasta.

Wyk. 86. Gdybyś chciał zdobyć dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

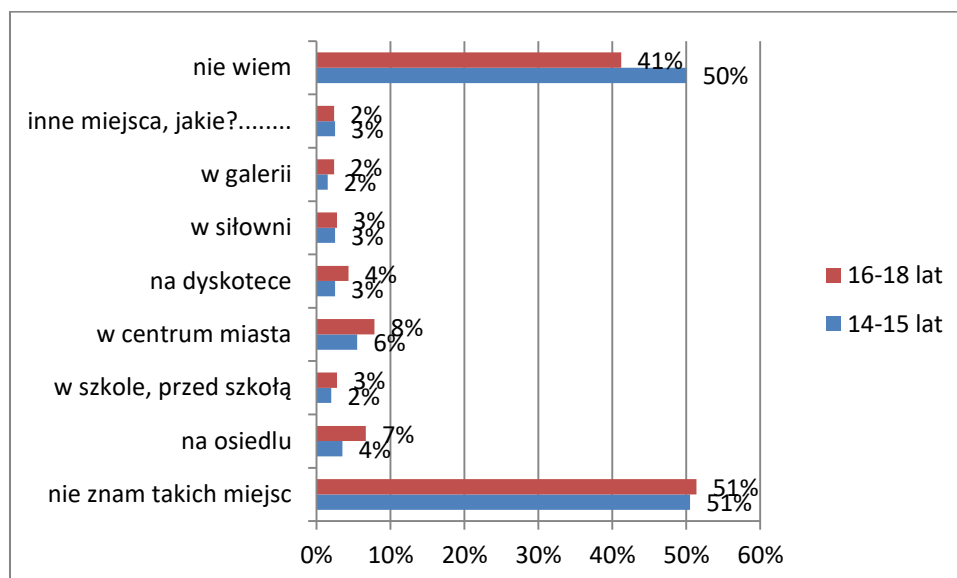
Tab.127. Gdybyś chciał zdobyć dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
łatwe	7%	13	łatwe	14%	35
trudne	22%	43	trudne	16%	42
nie wiem	72%	144	nie wiem	70%	178

Badani w większości nie znają miejsc gdzie mogliby kupić narkotyki lub dopalacze (51% odpowiedzi nie znam takich miejsc oraz 50% odpowiedzi „nie wiem” w młodszej grupie wiekowej i 41% w starszej). W odpowiedzi „inne” badani nie wskazali miejsc, w których można według nich zdobyć takie środki.

Wyk. 87. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości, gdzie można kupić dopalacze?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

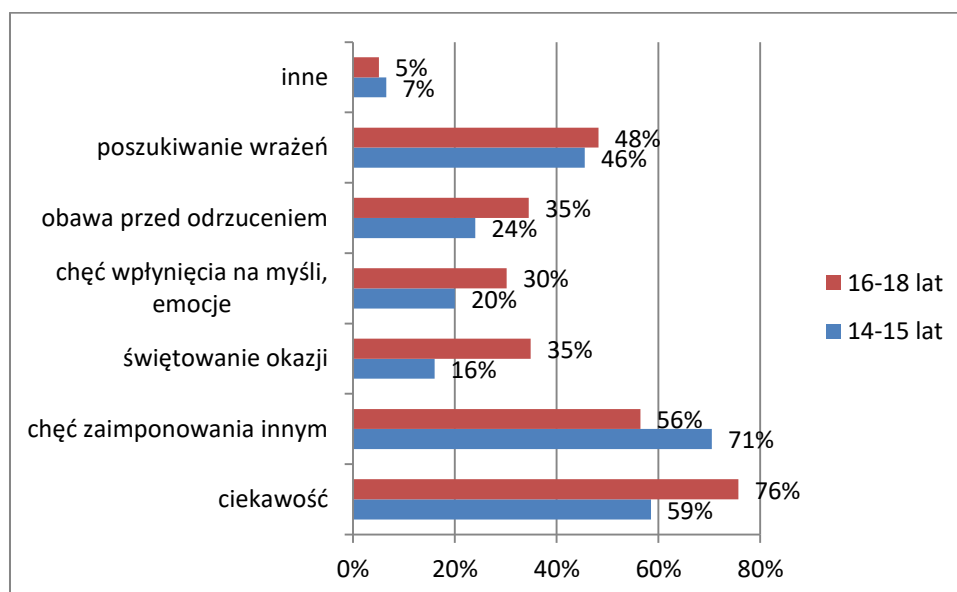

Tab.128. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości, gdzie można kupić dopalacze? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
nie znam takich miejsc	51%	101	nie znam takich miejsc	51%	131
na osiedlu	4%	7	na osiedlu	7%	17
w szkole, przed szkołą	2%	4	w szkole, przed szkołą	3%	7
w centrum miasta	6%	11	w centrum miasta	8%	20
na dyskotece	3%	5	na dyskotece	4%	11
w siłowni	3%	5	w siłowni	3%	7
w galerii	2%	3	w galerii	2%	6
inne miejsca, jakie?	3%	5	inne miejsca, jakie?	2%	6
nie wiem	50%	100	nie wiem	41%	105

Do głównych czynników mających wpływ na chęć sięgania po substancje psychoaktywne przez badane osoby należą ciekawość (59% w młodszej i 76% w starszej), chęć zaimponowania innym (71% w młodszej i 56% w starszej) oraz poszukiwanie wrażeń (46% w młodszej i 48% w starszej). Mniejsza ilość ankietowanych wskazała na obawę przed odrzuceniem (4% młodszych i 35% starszych), świętowanie okazji (16% młodszych i 35% starszych) oraz chęć wpłynięcia na myśli i emocje (0% młodszych i 30% starszych). W odpowiedzi „inne” badani wskazali chęć zapomnienia o problemach oraz stres

Wyk. 88. Jak uważasz, z jakich powodów osoby w Twoim wieku sięgają po alkohol, narkotyki, dopalacze. Możesz wybrać kilka odpowiedzi.

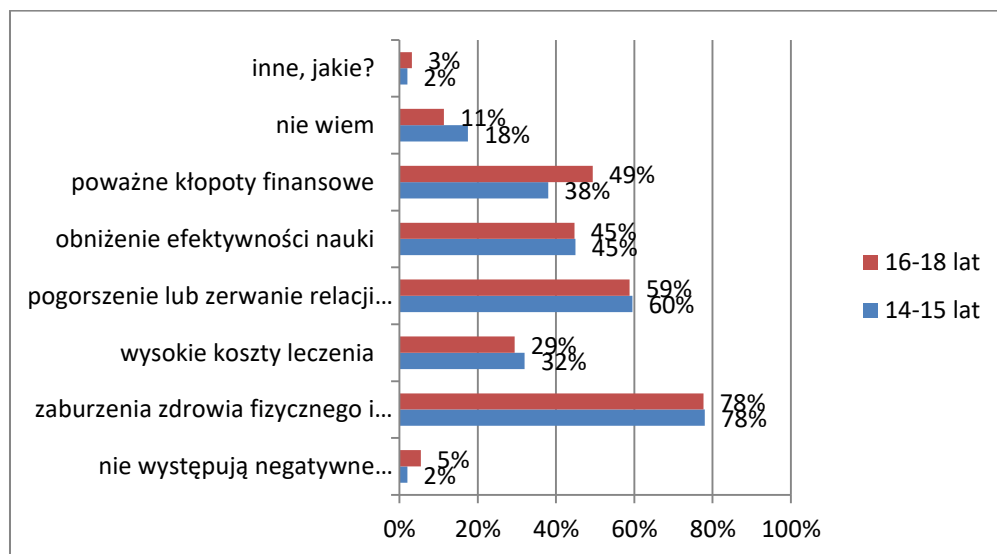

Tab.129. Jak uważasz, z jakich powodów osoby w Twoim wieku sięgają po alkohol, narkotyki, dopalacze?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
ciekawość	59%	117	ciekawość	76%	193
chęć zaimponowania innym	71%	141	chęć zaimponowania innym	56%	144
świętowanie okazji	16%	32	świętowanie okazji	35%	89
chęć wpłynięcia na myśli, emocje	20%	40	chęć wpłynięcia na myśli, emocje	30%	77
obawa przed odrzuceniem	24%	48	obawa przed odrzuceniem	35%	88
poszukiwanie wrażeń	46%	91	poszukiwanie wrażeń	48%	123
inne	7%	13	inne	5%	13

Za pozytywny można uznać fakt, że większość ankietowanych ma świadomość występowania negatywnych konsekwencji wynikających z nadużywania środków psychoaktywnych. Największa ilość respondentów, niezależnie od grupy wiekowej wskazała zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego (78% respondentów w obu grupach). Niestety 11% respondentów starszych i 18% młodszych udzieliło odpowiedzi „nie wiem”. 2% uczniów w wieku 14-15 lat i 3% w wieku 16-18 udzieliło odpowiedzi „inne”. Nie sprecyzowali odpowiedzi.

Wyk. 89. Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub dopalaczy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

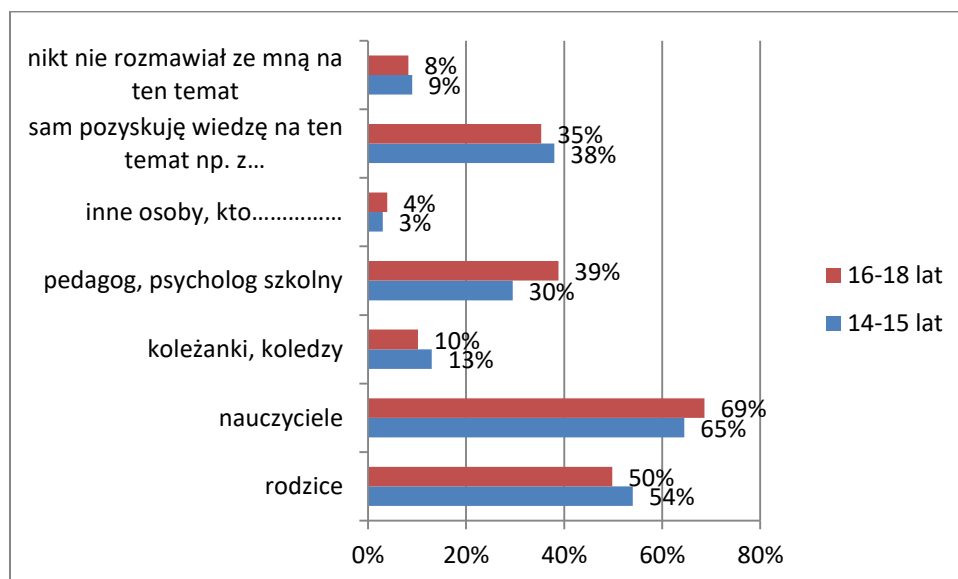

Tab.130. Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków lub dopalaczy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
nie występują negatywne konsekwencje	2%	4	nie występują negatywne konsekwencje	5%	14
zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego	78%	156	zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego	78%	198
wysokie koszty leczenia	32%	64	wysokie koszty leczenia	29%	75
pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych	60%	119	pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych	59%	150
obniżenie efektywności nauki	45%	90	obniżenie efektywności nauki	45%	114
poważne kłopoty finansowe	38%	76	poważne kłopoty finansowe	49%	126
nie wiem	18%	35	nie wiem	11%	29
inne	2%	4	inne	3%	8

Uczniów zapytano także o to, kto rozmawia z nimi na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych. 38% respondentów w młodszej grupie i 35% w starszej pozyskuje taką wiedzę sama. Niestety 9% młodszych i 8% starszych odpowiedziało, że nikt nie rozmawiał z nimi na ten temat. Grupą osób najczęściej wskazywaną przez młodzież byli nauczyciele (65% młodszych i 68% starszych) – to oni najczęściej udzielają informacji o szkodliwości alkoholu, narkotyków i dopalaczy. W dalszej kolejności wskazywano rodziców (54% młodszych i połowa starszych uczniów) oraz pedagoga szkolnego (30% młodszych i 39% starszych). Najmniejsza część ankietowanych wskazała na koleżanki i kolegów. Pojedyncze odsetki udzieliły odpowiedzi „inne”, nie wskazali jednak konkretnych osób.

Wyk. 90. Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze? Można wybrać kilka odpowiedzi.

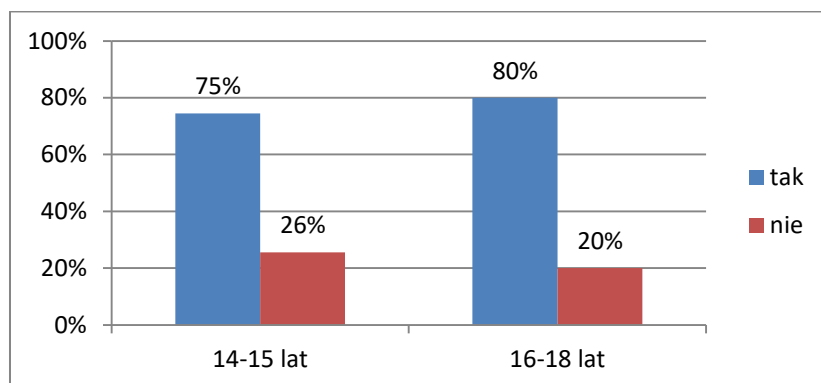

Tab.131. Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
rodzice	54%	108	rodzice	50%	127
nauczyciele	65%	129	nauczyciele	69%	175
koleżanki, koledzy	13%	26	koleżanki, koledzy	10%	26
pedagog, psycholog szkolny	30%	59	pedagog, psycholog szkolny	39%	99
inne osoby, kto	3%	6	inne osoby, kto	4%	10
sam pozyskuję wiedzę na ten temat np. z telewizji i Internetu	38%	76	sam pozyskuję wiedzę na ten temat np. z telewizji i Internetu	35%	90
nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat	9%	18	nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat	8%	21

75% uczniów młodszych i 80% starszych brało udział w zajęciach dotyczących szkodliwości używania alkoholu, narkotyków i dopalaczy.

Wyk. 91. Czy uczestniczyłeś w zajęciach profilaktycznych dotyczących szkodliwości używania alkoholu/narkotyków/dopalaczy?

Tab.132. Czy uczestniczyłeś w zajęciach profilaktycznych dotyczących szkodliwości używania alkoholu/narkotyków/dopalaczy?

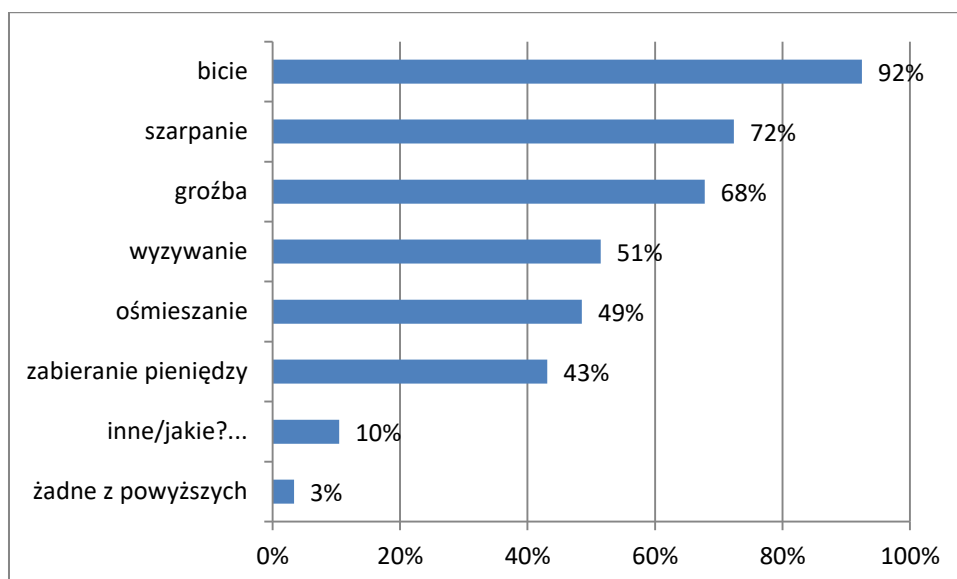
Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak	75%	149	tak	80%	204
nie	26%	51	nie	20%	51

Problem przemocy

Wiek 12-13

Kolejnym problemem poruszonym w badaniu dzieci i młodzieży był problem przemocy. Celem sprawdzenia wiedzy uczniów na temat tego zjawiska, poproszono ich o wskazanie sytuacji, które ich zdaniem można nazwać aktem przemocy. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, uczniowie często wskazują na zachowania związane z przemocą fizyczną: bicie (92%), szarpanie (72%). Spora część uczniów wskazała na groźby (68%), wyzywanie (51%) oraz ośmieszanie (49%). Najmniejsza część ankietowanych udzieliła odpowiedzi zabieranie pieniędzy (43%). W odpowiedzi „inne” nie znalazły się odpowiedzi metodologicznie istotne.

Wyk. 92. Co rozumiesz pod pojęciem przemocy? Można wybrać kilka odpowiedzi

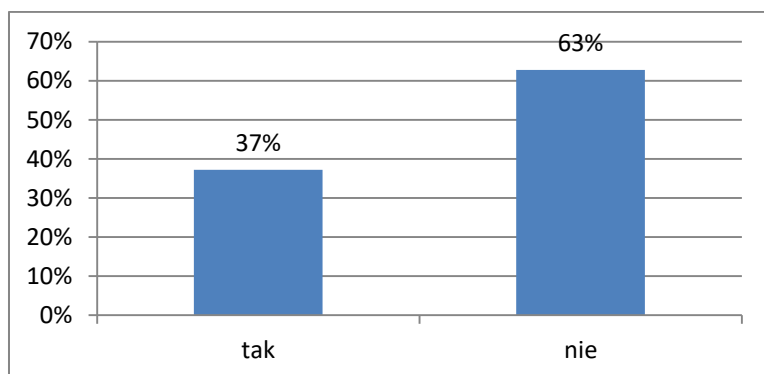

Tab.133. Co rozumiesz pod pojęciem przemocy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Odpowiedź	%	liczba
bicie	92%	221
szarpanie	72%	173
groźba	68%	162
wyzywanie	51%	123
ośmieszanie	49%	116
zabieranie pieniędzy	43%	103
inne/jakie?...	10%	25
żadne z powyższych	3%	8

37% najmłodszych uczniów zna osobę ze swojego otoczenia, która doznaje przemocy.

Wyk. 93. Czy znasz osobę ze swojego otoczenia, która doznaje przemocy (np. bicie, przezywanie, wyśmiewanie itp.) ze strony otoczenia rówieśniczego?

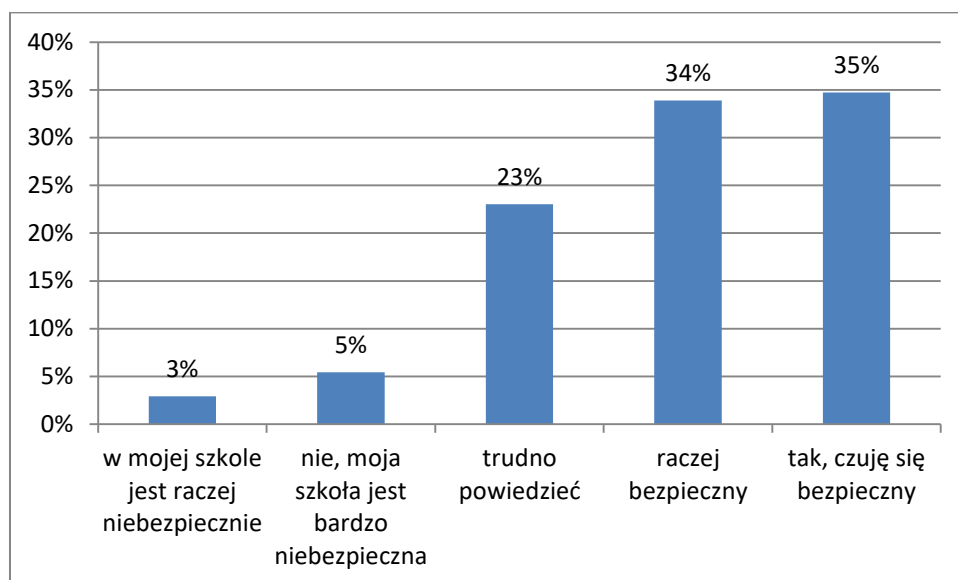

Tab.134. Czy znasz osobę ze swojego otoczenia, która doznaje przemocy (np. bicie, przezywanie, wyśmiewanie itp.) ze strony otoczenia rówieśniczego?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	37%	89
nie	63%	150

35% czuje się w szkole bezpiecznie, dodatkowo 34% uczniów czuje się raczej bezpiecznie, a 23% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Mała cześć uczniów czuje się w szkole niebezpiecznie – 5% udzieliło odpowiedzi „nie, moja szkoła jest bardzo niebezpieczna”, 3% „w mojej szkole jest raczej niebezpiecznie”.

Wyk. 94. Czy czujesz się w szkole bezpieczny/a?

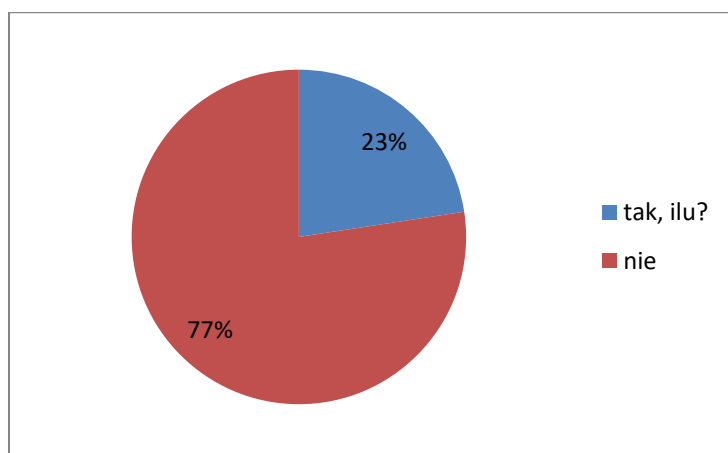

Tab. 135. Czy czujesz się w szkole bezpieczny/a?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak, czuję się bezpiecznie	35%	83
raczej bezpiecznie	34%	81
trudno powiedzieć	23%	55
nie, moja szkoła jest bardzo niebezpieczna	5%	13
w mojej szkole jest raczej niebezpiecznie	3%	7

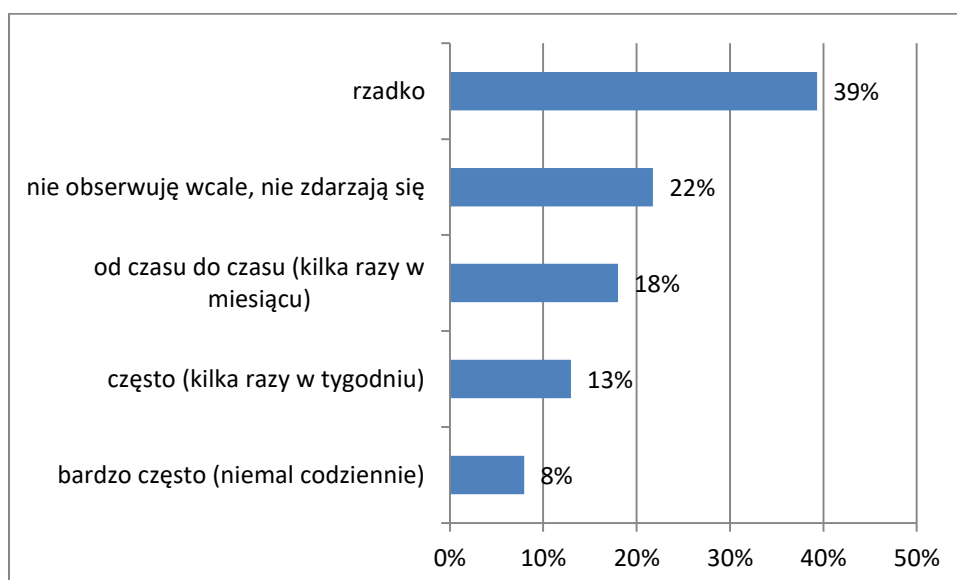
Niepokoić może fakt, że 23% najmłodszych uczniów przyznało, że w szkole są uczniowie, których się boją. Liczba uczniów, których ankietowani się obawiają waha się od 1 do 5.

Wyk. 95. Czy są w szkole uczniowie, których się boisz?

Za pozytywny można uznać fakt, że 39% uznało, że rzadko obserwuje zjawisko przemocy w szkole, a 22% uznaje, że do przemocy w szkole w ogóle nie dochodzi. 18% ankietowanych przyznaje, że zdarza się to od czasu do czasu (kilka razy w miesiącu), a 13% uważa, że często (kilka razy w tygodniu). 8% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „bardzo często”.

Wyk. 96. Jak często obserwujesz w szkole zjawiska przemocy (np. bicie, przezywanie, wyśmiewanie itp.)?

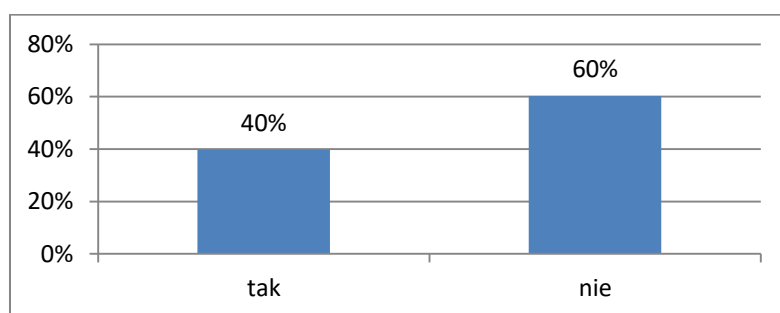

Tab.136. Jak często obserwujesz w szkole zjawiska przemocy (np. bicie, przezywanie, wyśmiewanie itp.)?

Odpowiedź	%	liczba
rzadko	39%	94
nie obserwuję wcale, nie zdarzają się	22%	52
od czasu do czasu (kilka razy w miesiącu)	18%	43
często (kilka razy w tygodniu)	13%	31
bardzo często (niemal codziennie)	8%	19

Co ciekawe, aż 40% młodszych uczniów doświadczyło przemocy ze strony rówieśników.

Wyk. 97. Czy doświadczyłeś/aś kiedykolwiek przemocy ze strony rówieśników?

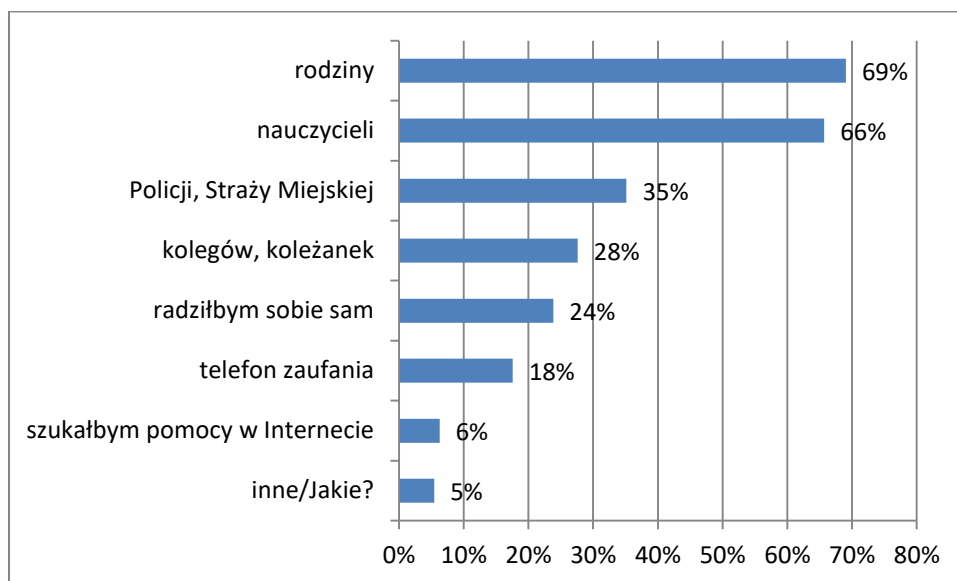
Tab.137. Czy doświadczyłeś/aś kiedykolwiek przemocy ze strony rówieśników?

Odpowiedź	%	liczba
tak	40%	95
nie	60%	144

W dalszej kolejności postanowiono sprawdzić znajomość instytucji pomocowych przez badanych, a także sprawdzić, czy wiedzą gdzie udać się po pomoc w przypadku doświadczenia przemocy. W pierwszej kolejności uczniowie prosiłoby o pomoc rodzinę (69%). Sporym zaufaniem cieszą się w Tarnowie nauczyciele – 66% uczniów poprosiłoby o pomoc zaufanego pedagoga. W dalszej kolejności znalazła się Policja (35%) oraz koleżanki i koledzy (28%).

Dużo mniejsza ilość uczniów zgłosiłaby się po pomoc do Telefonu Zaufania (18%). 24% radziłoby sobie samemu, a 6% badanych szukałoby pomocy w Internecie. 5% udzieliło odpowiedzi „inne”, odpowiedzi tych nie można uznać za istotnych metodologicznie.

Wyk. 98. Do kogo zwróciłbyś się o pomoc będąc świadkiem lub doświadczając przemocy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

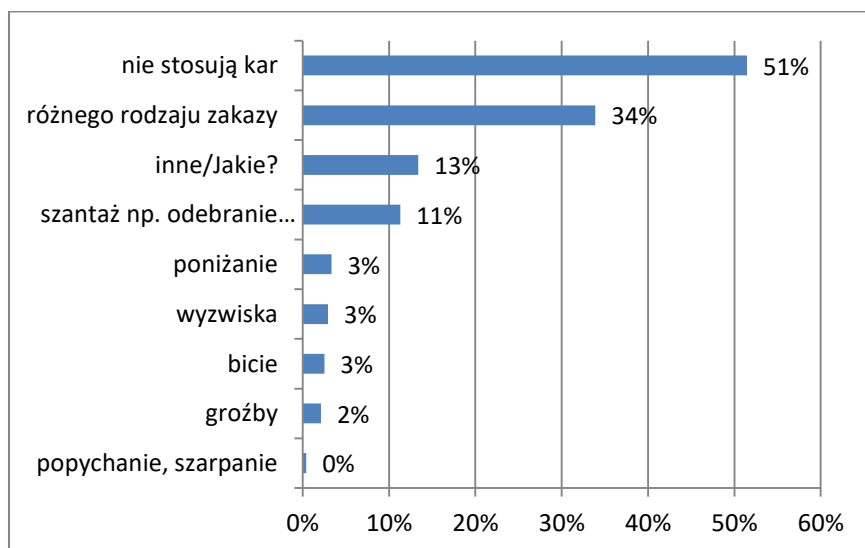

Tab. 138. Do kogo zwróciłbyś się o pomoc będąc świadkiem lub doświadczając przemocy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
rodziny	69%	165
nauczycieli	66%	157
Policji, Straży Miejskiej	35%	84
kolegów, koleżanek	28%	66
radziłbym sobie sam	24%	57
telefon zaufania	18%	42
szukałbym pomocy w Internecie	6%	15
Inne, jakie?	5%	13

51% najmłodszych uczniów przyznało, że ich rodzice w ogóle nie stosują kar. 34% wskazało na różnego rodzaju zakazy, a 11% szantaż. Pojedyncze odsetki uczniów przyznają, że rodzice stosują wobec nich wyzwiska (3%), bicie (3%) oraz groźby (2%). 13% udzieliło odpowiedzi „inne”, wskazując na odpowiedzi analogiczne jak kafeiterii – różnego rodzaju zakazy.

Wyk. 99. Które z poniższych kar są stosowane przez Twoich rodziców? Można wybrać kilka odpowiedzi

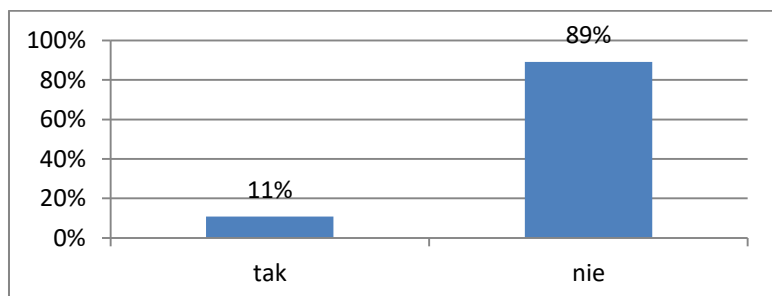

Tab.139. Które z poniższych kar są stosowane przez Twoich rodziców? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
nie stosują kar	51%	123
różnego rodzaju zakazy	34%	81
inne/Jakie?	13%	32
szantaż np. odebranie kieszonkowego	11%	27
poniżanie	3%	8
wyzwiska	3%	7
bicie	3%	6
groźby	2%	5
popychanie, szarpanie	0%	1

11% najmłodszych uczniów doświadczyło przemocy w swoim domu.

Wyk. 100. Czy zdarzyło Ci się być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?

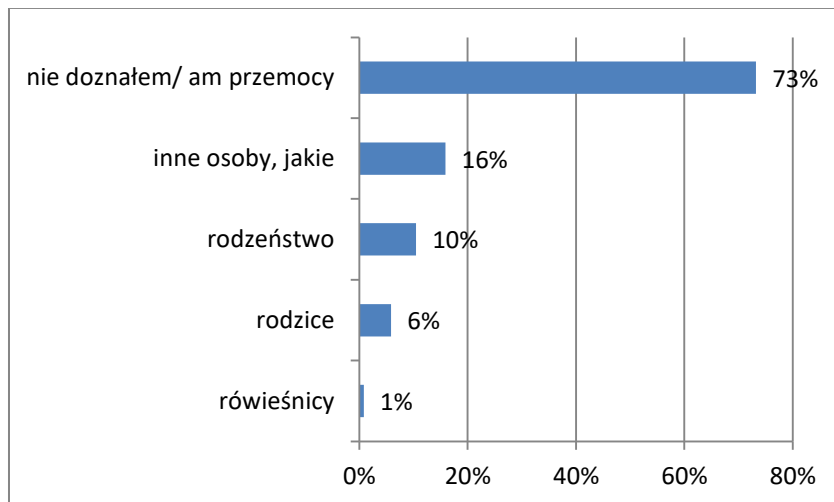

Tab.140. Czy zdarzyło Ci się być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?

Odpowiedź	%	liczba
tak	11%	26
nie	89%	213

10% doznało przemocy ze strony rodzeństwa, zaś 6% ze strony rodziców.

Wyk. 101. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

*100% stanowi liczba osób, które doświadczyły przemocy w domu – 26 osób

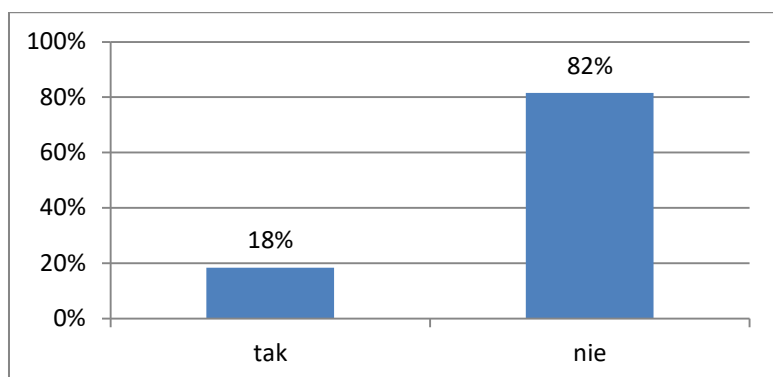
Tab. 141. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Odpowiedź	%	liczba
nie doznałem/ am przemocy	73%	175
inne osoby, jakie	16%	38
rodzeństwo	10%	25
rodzice	6%	14
dziadkowie	1%	2

*100% stanowi liczba osób, które doświadczyły przemocy w domu – 26 osób

Na uwagę zasługuje fakt, że 18% badanych stosowało przemoc. Przeciwniej odpowiedzi udzieliło 82% badanych.

Wyk. 102. Czy zdarzyło Ci się być kiedykolwiek sprawcą przemocy?

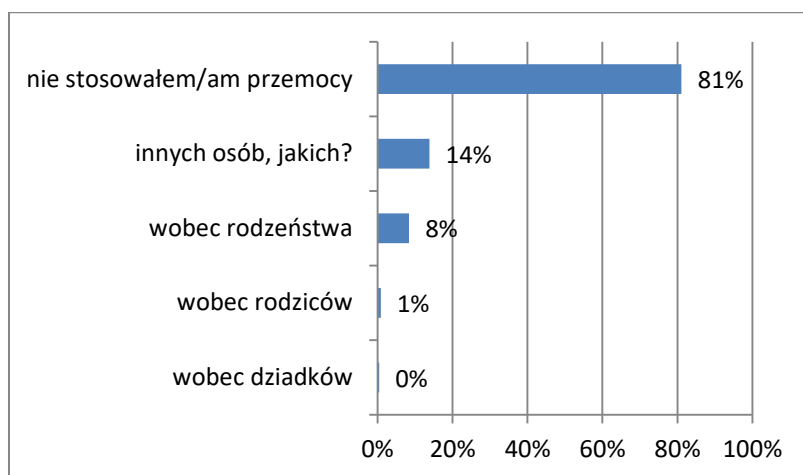

Tab. 142. Czy zdarzyło Ci się być kiedykolwiek sprawcą przemocy?

Odpowiedź	%	liczba
tak	18%	44
nie	82%	195

Przemoc ta stosowana była wobec rodzeństwa (8%), innych osób (14%) oraz wobec rodziców (1%). W odpowiedzi „inne” nie podano konkretnych osób.

Wyk. 103. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

*100% stanowi liczba osób, które stosowały przemoc w domu – 44 osoby

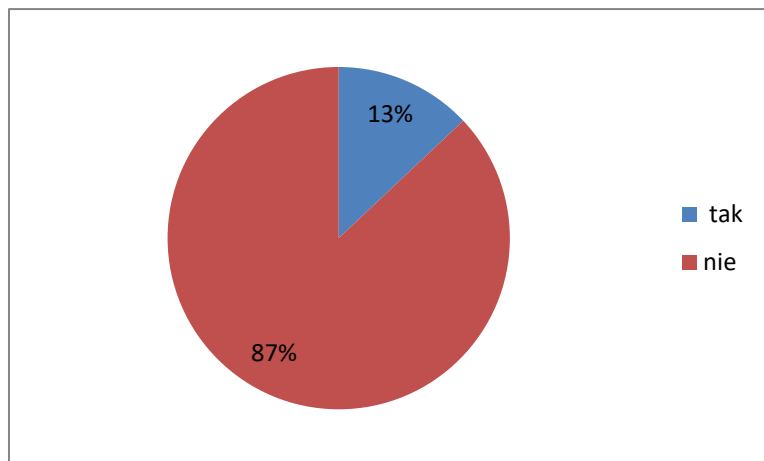
Tab.143. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
nie stosowałem/am przemocy innych osób, jakich?	81%	193
wobec rodzeństwa	8%	20
wobec rodziców	1%	2
wobec dziadków	0%	1

**100% stanowi liczba osób, które stosowały przemoc w domu – 44 osoby*

13% uczniów zna ofiarę przemocy domowej.

Wyk. 104. Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?

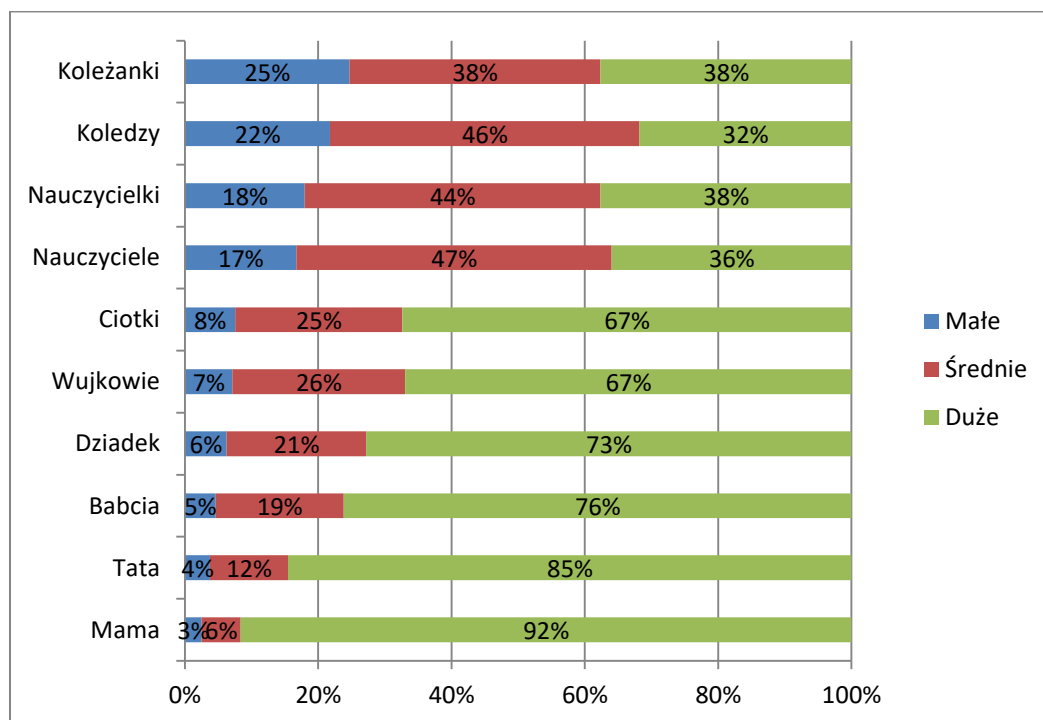

Tab. 144. Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	13%	31
nie	87%	208

Uczniowie zostali poproszeni o to, by ocenili swoje poczucie bezpieczeństwa w towarzystwie wybranych osób. Największym zaufaniem cieszą się rodzice – 92% uczniów czuje się bezpiecznie w towarzystwie matki, a 85% w towarzystwie ojca. Mało bezpiecznie uczniowie czują się w towarzystwie koleżanek (25%) i kolegów (22%) oraz nauczycielek (18%) i nauczycieli (17%).

Wyk. 105. Oceń swoje poczucie bezpieczeństwa w towarzystwie poniżej wymienionych osób. Wybierz po jednej odpowiedzi dla każdej z grup osób.

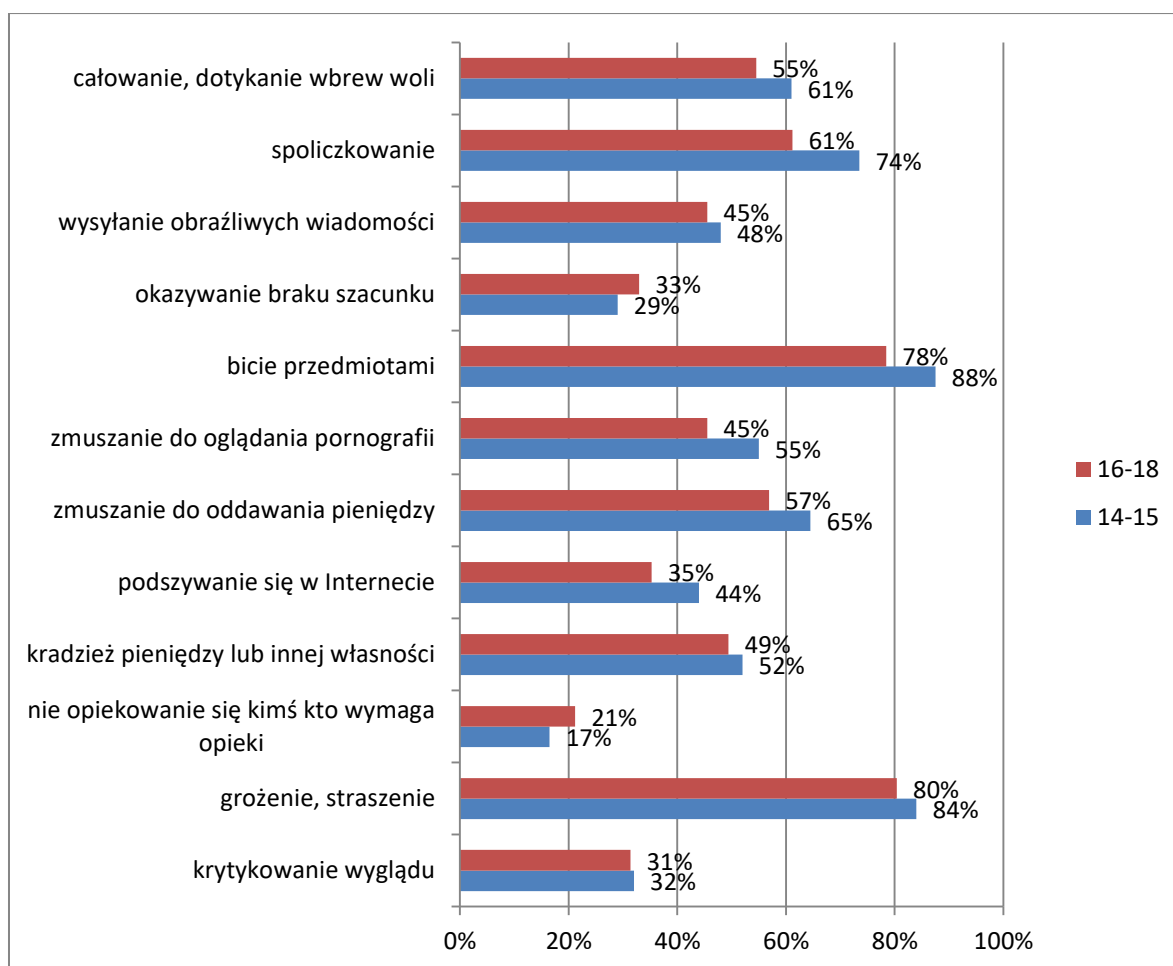
Tab.145. Oceń swoje poczucie bezpieczeństwa w towarzystwie poniżej wymienionych osób.

	<i>Małe</i>		<i>Średnie</i>		<i>Duże</i>	
	%	liczba	%	liczba	%	liczba
Mama	3%	6	6%	14	92%	219
Tata	4%	9	12%	28	85%	202
Babcia	5%	11	19%	46	76%	182
Dziadek	6%	15	21%	50	73%	174
Ciotki	8%	18	25%	60	67%	161
Wujkowie	7%	17	26%	62	67%	160
Nauczycielki	18%	43	44%	106	38%	90
Nauczyciele	17%	40	47%	113	36%	86
Koleżanki	25%	59	38%	90	38%	90
Koledzy	22%	52	46%	111	32%	76

Wiek 14-15 oraz 16-18

Uczniów będących w średniej i najstarszej grupie wiekowej zapytano, które z wymienionych zachowań uznaliby za przemoc. Największa część badanych w obu grupach wskazuje na groźenie/straszenie (84% młodsi, 80% starsi) oraz bicie przedmiotami (88% młodsi 78% starsi). Najmniejsza część ankietowanych uznała, że przemocą jest krytykowanie wyglądu (32% młodsi 31% starsi), okazywanie braku szacunku (29% młodsi 33% starsi) oraz zaniedbanie (17% młodsi, 21% starsi).

Wyk. 106. Jak uważasz, które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

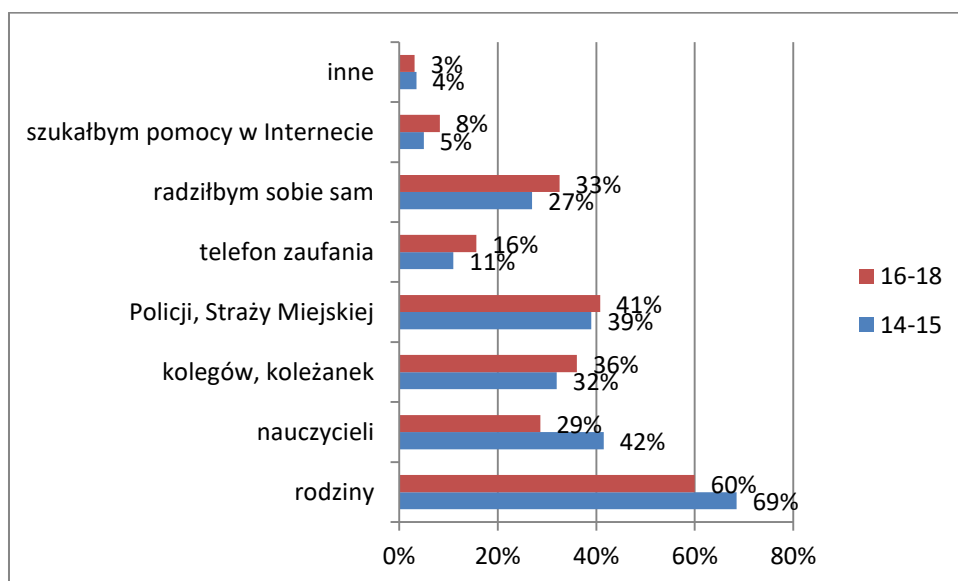

Tab.146. Jak uważasz, które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
krytykowanie wyglądu	32%	64	krytykowanie wyglądu	31%	80
groźenie, straszenie	84%	168	groźenie, straszenie	80%	205
nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki	17%	33	nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki	21%	54
kradzież pieniędzy lub innej własności	52%	104	kradzież pieniędzy lub innej własności	49%	126
podszycanie się w Internecie	44%	88	podszycanie się w Internecie	35%	90
zmuszanie do oddawania pieniędzy	65%	129	zmuszanie do oddawania pieniędzy	57%	145
zmuszanie do oglądania pornografii	55%	110	zmuszanie do oglądania pornografii	45%	116
bicie przedmiotami	88%	175	bicie przedmiotami	78%	200
okazywanie braku szacunku	29%	58	okazywanie braku szacunku	33%	84
wysyłanie obraźliwych wiadomości	48%	96	wysyłanie obraźliwych wiadomości	45%	116
spoliczkowanie	74%	147	spoliczkowanie	61%	156
całowanie, dotykanie wbrew woli	61%	122	całowanie, dotykanie wbrew woli	55%	139

Najbardziej zaufaną wśród młodzieży grupą, do której zgłosiliby się w przypadku doświadczania przemocy jest rodzina - 69% młodszych i 60% starszych uczniów poprosiłoby jej członka o pomoc. W dalszej kolejności wskazywano Policję (39% młodzi i 41% starsi). Warto zauważyć, że 14-15-lakowie darzą nauczycieli większym zaufaniem niż ma to miejsce w przypadku uczniów starszych. W przypadku młodszych 42% prosiłoby ich o pomoc, a w przypadku starszych współczynnik ten jest o 13 pp. niższy i wynosi 29%. Niepokoić może fakt, że część uczniów chciałaby sobie radzić samemu – 27% w przypadku uczniów młodszych i 33% w przypadku starszych. W odpowiedzi „inne” nie wskazano konkretnych sytuacji.

Wyk. 107. Do kogo zwróciłbyś się o pomoc będąc świadkiem lub doświadczając przemocy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

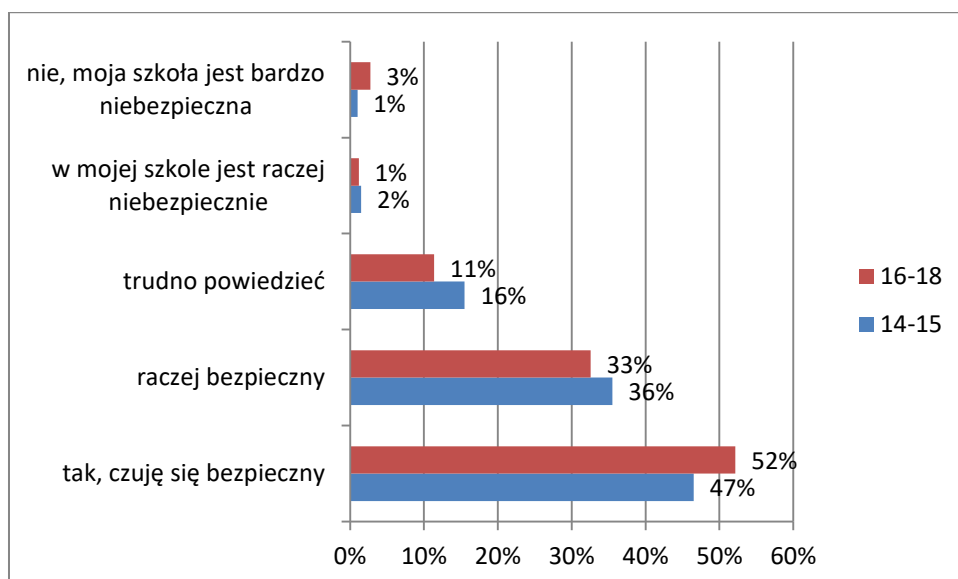

Tab. 147. Do kogo zwróciłbyś się o pomoc będąc świadkiem lub doświadczając przemocy? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
rodziny	69%	137	rodziny	60%	153
nauczycieli	42%	83	nauczycieli	29%	73
kolegów, koleżanek	32%	64	kolegów, koleżanek	36%	92
Policji, Straży Miejskiej	39%	78	Policji, Straży Miejskiej	41%	104
telefon zaufania	11%	22	telefon zaufania	16%	40
radziłbym sobie sam	27%	54	radziłbym sobie sam	33%	83
szukałbym pomocy w Internecie	5%	10	szukałbym pomocy w Internecie	8%	21

Za pozytywny można uznać fakt, że większość uczniów czuje się w swoich szkołach bezpiecznie (47% młodzi i 5% starsi), bądź raczej bezpiecznie 36% młodzi i 33% starsi). Pojedyncze odsetki uczniów przyznają, że ich szkoła jest niebezpieczna (2% młodzi i 1% starsi), lub bardzo niebezpieczna (1% młodzi i 3% starsi).

Wyk. 108. Czy czujesz się w szkole bezpieczny/a?

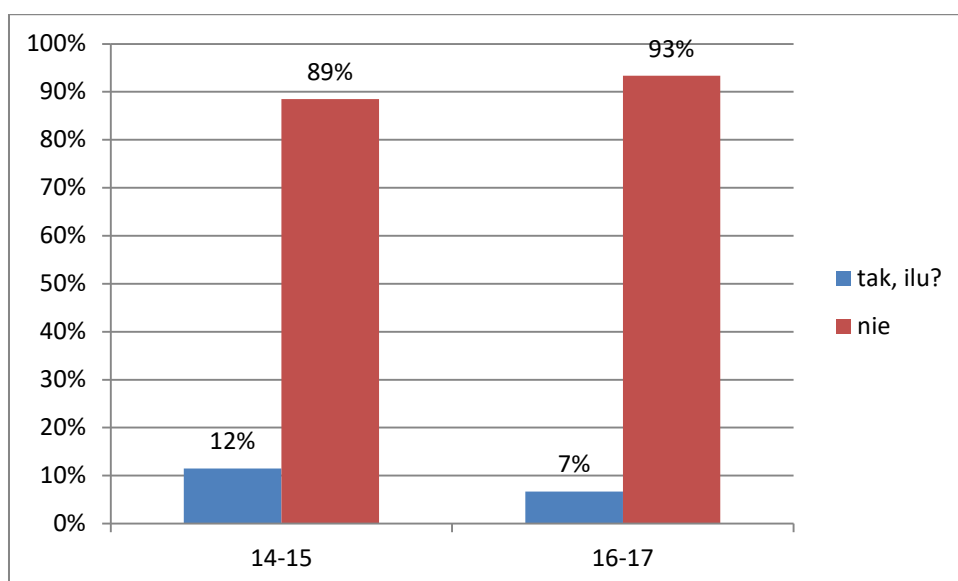

Tab. 148. Czy czujesz się w szkole bezpieczny/a?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak, czuję się bezpieczny	47%	93	tak, czuję się bezpieczny	52%	133
raczej bezpieczny	36%	71	raczej bezpieczny	33%	83
trudno powiedzieć	16%	31	trudno powiedzieć	11%	29
w mojej szkole jest raczej niebezpiecznie	2%	3	w mojej szkole jest raczej niebezpiecznie	1%	3
nie, moja szkoła jest bardzo niebezpieczna	1%	2	nie, moja szkoła jest bardzo niebezpieczna	3%	7

Respondenci zostali zapytani o to, czy są w ich szkole uczniowie, których się boją. Twierdząco odpowiedziało 12% uczniów młodszych i 7% starszych. Można zauważyć tendencję, że wraz z wiekiem spada odsetek uczniów bojących się swoich kolegów w szkole – zmniejsza się odsetek przemocy rówieśniczej.

Wyk. 109. Czy są w szkole uczniowie, których się boisz?

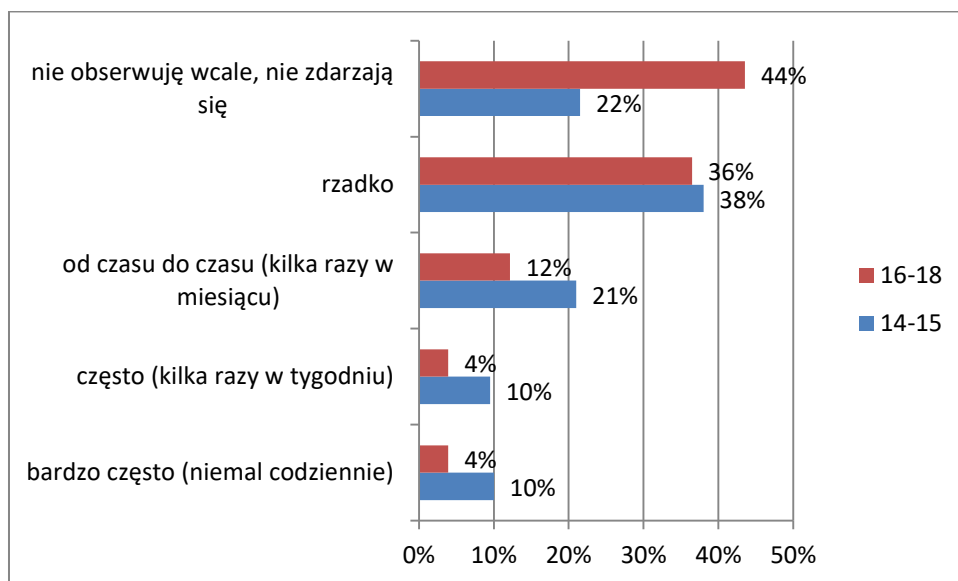

Tab.149. Czy są w szkole uczniowie, których się boisz?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak, ilu?	12%	23	tak, ilu?	7%	17
nie	89%	177	nie	93%	238

Należy zwrócić uwagę na fakt, że występują istotne różnice w zależności od wieku badanych w kwestii obserwowalności zjawiska przemocy w szkołach. W przypadku uczniów w wieku 14-15 lat, takie sytuacje zdarzają się rzadko (38%), od czasu do czasu (kilka razy w miesiącu) (21%). Co 10 ankietowany obserwuje takie zjawiska często, również co 10 bardzo często. 22% uczniów deklaruje, że nigdy nie zdarza im się obserwować tego typu zdarzeń. W grupie respondentów 16-18 lat większość nie wcale nie obserwuje w szkole zjawisk przemocy (44%), a jeśli do nich dochodzi, to ma to miejsce rzadko (36%). 12% ankietowanych obserwuje takie zjawiska od czasu do czasu, zaś pojedyncze odsetki wskazują na odpowiedź często (4%) lub bardzo często (4%).

Wyk. 110. Jak często obserwujesz w szkole zjawiska przemocy (np. bicie, przezywanie, wyśmiewanie itp.)?

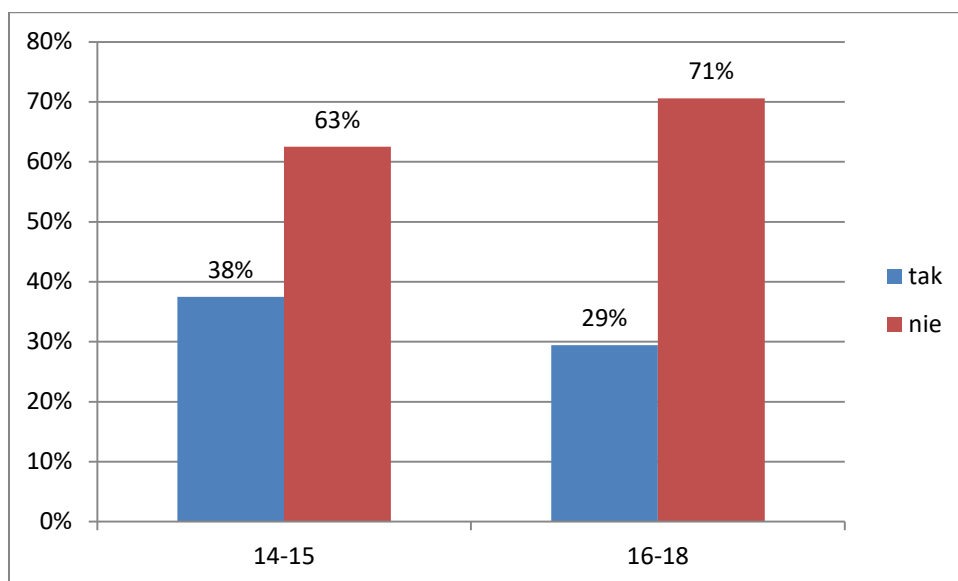

Tab.150. Jak często obserwujesz w szkole zjawiska przemocy (np. bicie, przezywanie, wyśmiewanie itp.)?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
bardzo często (niemal codziennie)	10%	20	bardzo często (niemal codziennie)	4%	10
często (kilka razy w tygodniu)	10%	19	często (kilka razy w tygodniu)	4%	10
od czasu do czasu (kilka razy w miesiącu)	21%	42	od czasu do czasu (kilka razy w miesiącu)	12%	31
rzadko	38%	76	rzadko	36%	93
nie obserwuję wcale, nie zdarzają się	22%	43	nie obserwuję wcale, nie zdarzają się	44%	111

Większa jest ilość uczniów młodszych doświadczających przemocy (38%), niż ma o miejsce w przypadku uczniów starszych (29%).

Wyk. 111. Czy doświadczyłeś kiedyś przemocy ze strony rówieśników?

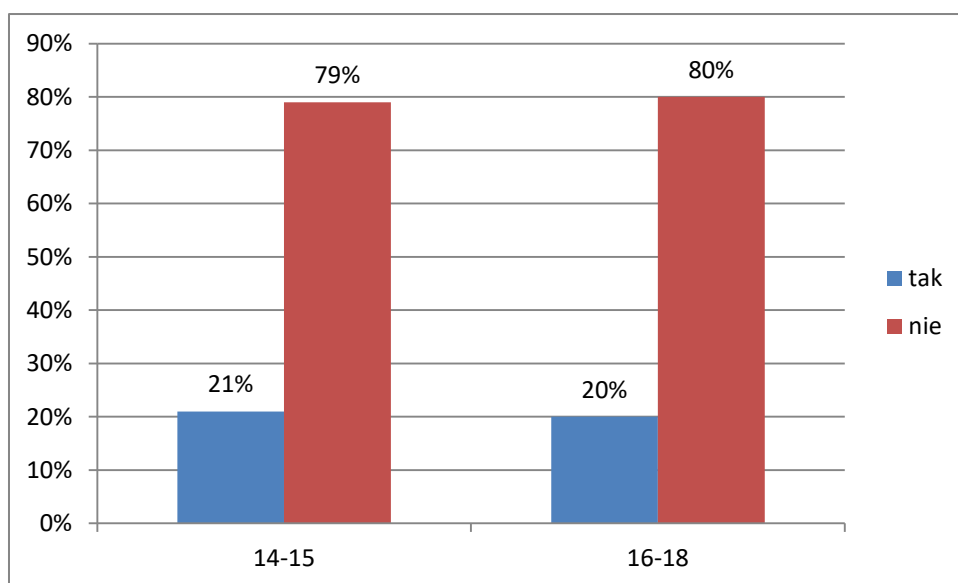

Tab.151. Czy doświadczyłeś kiedyś przemocy ze strony rówieśników?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak	38%	75	tak	29%	75
nie	63%	125	nie	71%	180

Liczba uczniów stosujących kiedykolwiek w życiu przemoc jest podobna, niezależnie od grupy wiekowej (21% w przypadku młodszych i 20% w przypadku starszych uczniów).

Wyk. 112. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec rówieśników?

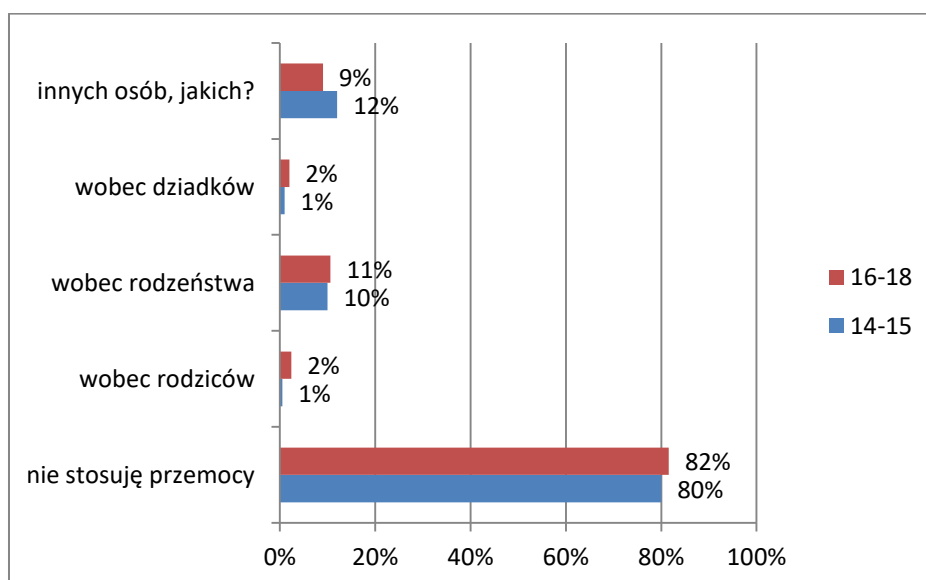

Tab.152. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec rówieśników?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak	21%	42	tak	20%	51
nie	79%	158	nie	80%	204

Przemoc ta była stosowana przede wszystkim wobec rodzeństwa (11%) starszych i 10% młodszych) oraz innych osób (najczęściej kolegów i koleżanek). Pojedyncze odsetki badanych uczniów wskazują na rodziców lub dziadków. W odpowiedzi „inne” nie podano konkretnych osób.

Wyk. 113. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

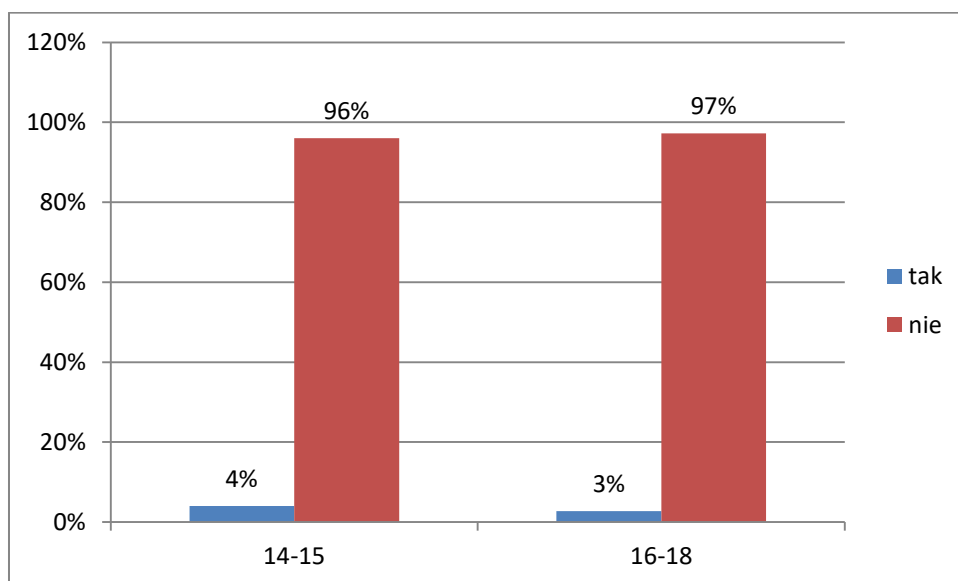

Tab. 153. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
nie stosuję przemocy	80%	160	nie stosuję przemocy	82%	208
wobec rodziców	1%	1	wobec rodziców	2%	6
wobec rodzeństwa	10%	20	wobec rodzeństwa	11%	27
wobec dziadków	1%	2	wobec dziadków	2%	5
innych osób	12%	24	innych osób	9%	23

4% uczniów młodszych oraz 3% starszych przyznało, że w ich domu występuje przemoc.

Wyk. 114. Czy w twoim domu występuje problem przemocy?

Tab.154. Czy w twoim domu występuje problem przemocy?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak	4%	8	tak	3%	7
nie	96%	192	nie	97%	248

Niewielkie odsetki badanych uczniów, niezależnie od grupy wiekowej deklarują, że doświadczyli przemocy w domu (5 osób w przypadku uczniów 14-15 lat, oraz 4 osoby w wieku 16-18 lat). Można wnioskować, że odsetek osób doświadczających przemocy w domu jest niewielki.

Tab.155. Czy zdarzyło ci się być kiedykolwiek ofiarą przemocy w swoim domu?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak	63%	5	tak	57%	4
nie	38%	3	nie	43%	3

**100% stanowi liczba osób, które zadeklarowały, że w ich domu występuje przemoc – 8 osób/7 osób*

Przemoc wobec młodych badanych stosowana była przez różnych członków rodziny – przede wszystkim rodziców, ale też rodzeństwo, dziadków i innych członków rodziny. Badani nie uszczegółowili odpowiedzi „inne”.

Tab.156. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
rodzice	60%	3	rodzice	100%	4
rodzeństwo	40%	2	rodzeństwo	25%	1
dziadkowie	20%	1	dziadkowie	0%	0
inne osoby	40%	2	inne osoby	25%	1

**100% stanowi liczba osób, które zadeklarowały, że w ich domu występuje przemoc – 8 osób/7 osób*

Respondenci deklarują, że osoby stosujące wobec nich przemoc nie były pod wpływem środków psychoaktywnych.

Tab. 157. Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem: Można wybrać kilka odpowiedzi.

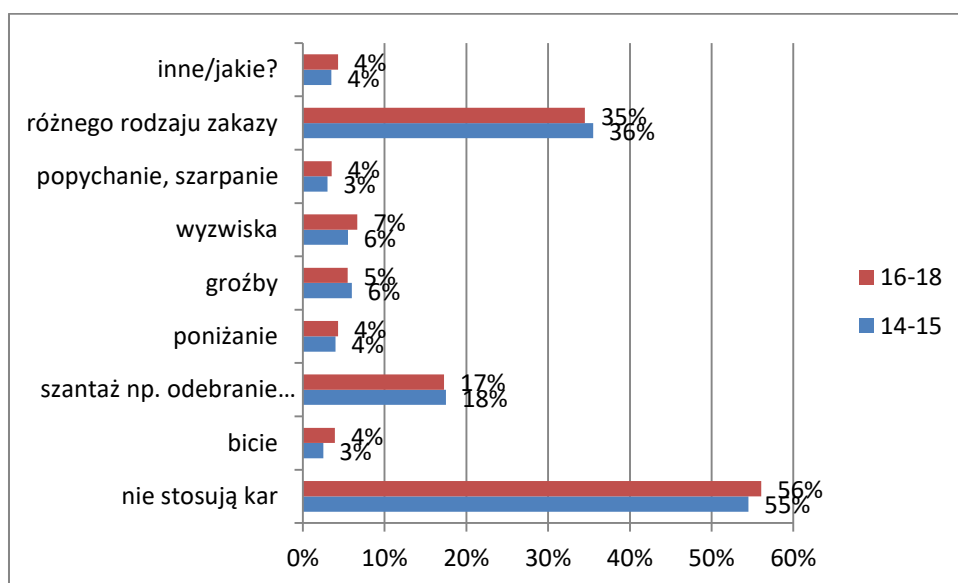
Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
alkoholu	0%	0	alkoholu	25%	1
narkotyków	0%	0	narkotyków	0%	0
dopalaczy	20%	1	dopalaczy	0%	0
leków	0%	0	leków	0%	0
inne, jakie?	20%	1	inne, jakie?	50%	2
nie była pod wpływem żadnego środka psychoaktywnego	60%	3	nie była pod wpływem żadnego środka psychoaktywnego	25%	1

**100% stanowi liczba osób, które odpowiedziały na pytanie 5 osób/4 osoby*

Kolejne pytanie stanowi swoisty wskaźnik uzupełniający, przydatny do uchwycenia skali występowania zjawiska przemocy w rodzinie. Uczniów zapytano o to, jakie kary są stosowane przez ich rodziców. Co ciekawe, większość uczniów przyznała, że ich rodzice nie stosują kar (55% młodszych i 56% starszych uczniów). Najpopularniejszym sposobem na

ukaranie podopiecznych jest stosowanie różnego rodzaju zakazów (36% wskazań przez uczniów w wieku 14-15 oraz 35% wskazań przez uczniów w wieku 16-18 lat) oraz szantaż (17% starszych i 18% młodszych uczniów). Mała część stosuje inne, nacechowane agresją sposoby – groźby, wyzwiska, poniżanie, czy nawet bicie. Okazuje się więc, że część młodzieży w Tarnowie jest karana w sposób agresywny. W odpowiedzi inne wskazywano odpowiedzi analogiczne do kafeterii – różnego rodzaju zakazy.

Wyk. 115. Które z poniższych kar są stosowane przez Twoich rodziców? Można wybrać kilka odpowiedzi.

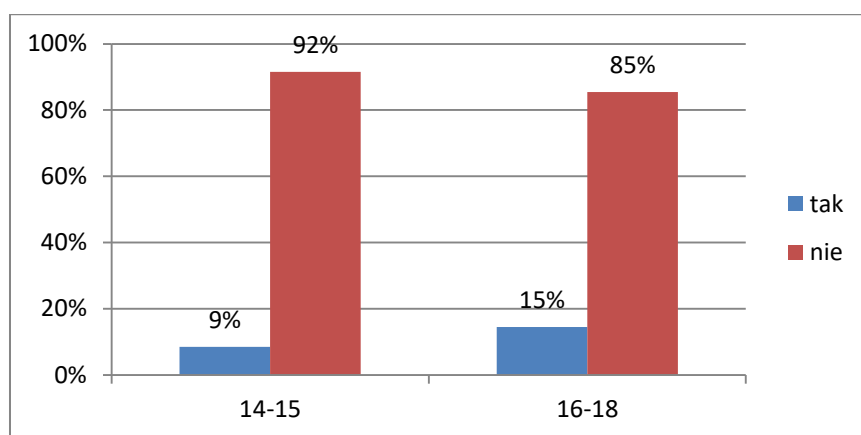

Tab. 158. Które z poniższych kar są stosowane przez Twoich rodziców? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
nie stosują kar	55%	109	nie stosują kar	56%	143
bicie	3%	5	bicie	4%	10
szantaż np. odebranie kieszonkowego	18%	35	szantaż np. odebranie kieszonkowego	17%	44
poniżanie	4%	8	poniżanie	4%	11
groźby	6%	12	groźby	5%	14
wyzwiska	6%	11	wyzwiska	7%	17
popychanie, szarpanie	3%	6	popychanie, szarpanie	4%	9
różnego rodzaju zakazy	36%	71	różnego rodzaju zakazy	35%	88
inne/jakie?	4%	7	inne/jakie?	4%	11

9% uczniów młodszych oraz 15% starszych deklaruje, że zna kogoś, kto doświadcza przemocy domowej.

Wyk. 116. Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?

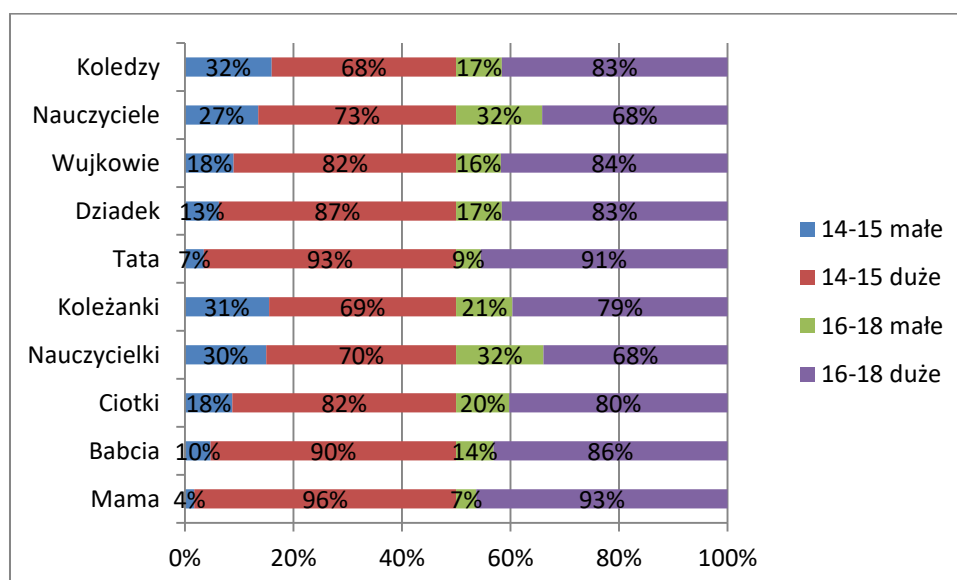

Tab.159. Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak	9%	17	tak	15%	37
nie	92%	183	nie	85%	218

Osobami, które cieszą się największym zaufaniem wśród respondentów są najbliżsi członkowie rodzin – matki (96% młodszych i 93% starszych uczniów) oraz ojcowie (93% młodszych i 91% starszych) to w ich gronie ankietowani czytają się bezpiecznie. Najmniej bezpiecznie czują się uczniowie w towarzystwie nauczycieli (30% młodzi i 32% starsi) oraz koleżanek i kolegów (31% młodzi i 21% starsi).

Wyk. 117. Oceń swoje poczucie bezpieczeństwa w towarzystwie poniżej wymienionych osób.

Tab. 160. Oceń swoje poczucie bezpieczeństwa w towarzystwie poniżej wymienionych osób.

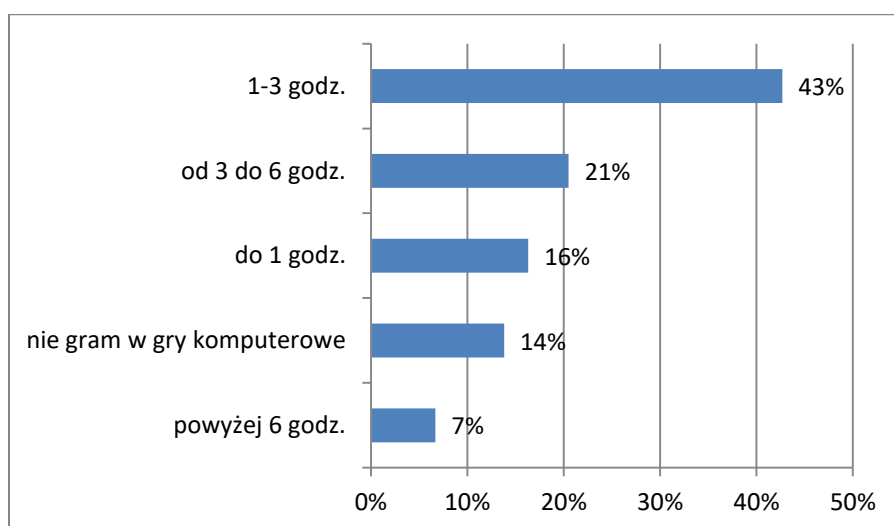
Wiek 14-15					Wiek 16-18				
	<i>małe</i>		<i>duże</i>			<i>małe</i>		<i>duże</i>	
	%	liczba.	%.	liczba		%	liczba	%	liczba
Mama	4%	7	97%	193	Mama	7%	19	93%	236
Babcia	10%	19	91%	181	Babcia	14%	35	86%	220
Ciotki	18%	35	83%	165	Ciotki	20%	50	80%	205
Nauczycielki	30%	60	70%	140	Nauczycielki	32%	82	68%	173
Koleżanki	31%	62	69%	138	Koleżanki	21%	53	79%	202
Tata	7%	14	93%	186	Tata	9%	23	91%	232
Dziadek	13%	25	88%	175	Dziadek	17%	43	83%	212
Wujkowie	18%	36	82%	164	Wujkowie	16%	42	84%	213
Nauczyciele	27%	54	73%	146	Nauczyciele	32%	81	68%	174
Koledzy	32%	64	68%	136	Koledzy	17%	43	83%	212

Uzależnienia od komputera i Internetu

Wiek 12-13

We współczesnym świecie zdominowanym przez nowoczesne technologie, dużym zagrożeniem okazują się być uzależnienia behawioralne, m.in. uzależnienie od Internetu oraz gier online. Młodzi mieszkańcy miasta także korzystają z Internetu. Największa część uczniów poświęca dziennie korzystanie z komputera od 1 do 3 godzin (43%), zaś co piąty uczeń korzysta z niego od 3 do 6 godzin dziennie (21%). 16% respondentów gra do 1 godziny każdego dnia, 7% powyżej sześciu godzin dziennie. 14% badanych uczniów nie gra w gry komputerowe.

Wyk. 118. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?

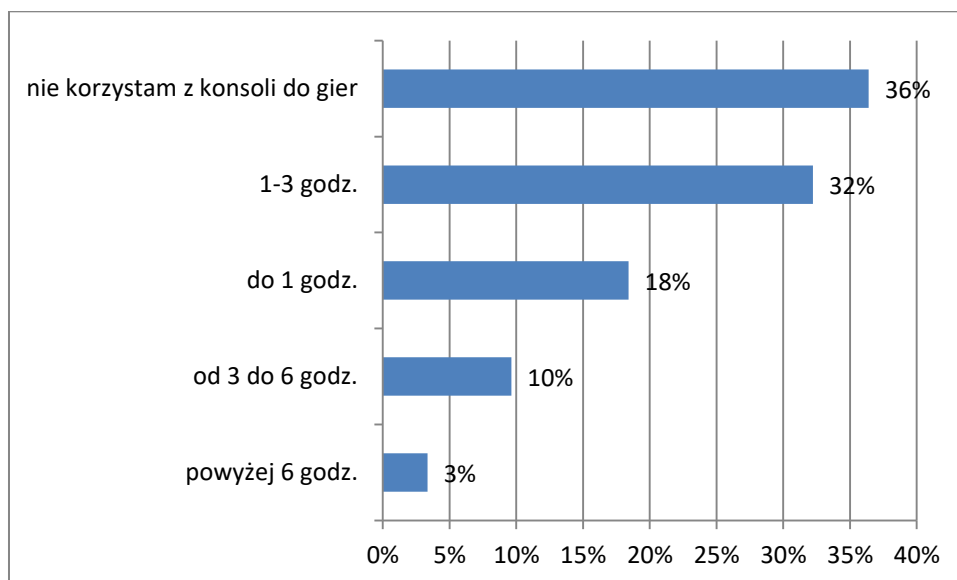
Tab. 161. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?

Odpowiedź	%	liczba
do 1 godz.	16%	39
1-3 godz.	43%	102
od 3 do 6 godz.	21%	49
powyżej 6 godz.	7%	16
nie gram w gry komputerowe	14%	33

Duża część uczniów nie korzysta z konsoli do gier (36%) Spośród tej części najmłodszych ankietowanych, którzy grają w gry, największa część robi to od 1 do 3 godzin dziennie (32%).

18% gra do 1 godziny na dzień. Niepokojący może wydawać się fakt, że 10% uczniów w wieku 12-13 lat gra w gry komputerowe od 3 do 6 godzin każdego dnia. 3% ankietowanych gra w gry powyżej 6 godzin.

Wyk. 119. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na granie w gry komputerowe czy korzystanie z konsoli do gier?

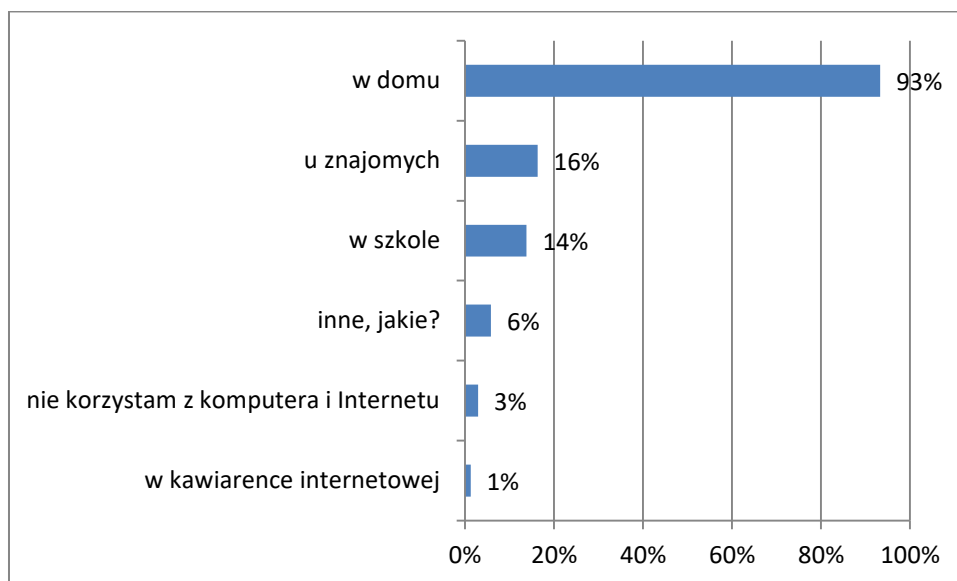

Tab.162. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na granie w gry komputerowe czy korzystanie z konsoli do gier?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
do 1 godz.	18%	44
1-3 godz.	32%	77
od 3 do 6 godz.	10%	23
powyżej 6 godz.	3%	8
nie korzystam z konsoli do gier	36%	87

Miejscem, w którym badani najczęściej korzystają z komputera i Internetu jest dom, wskazany przez 93% badanych. 16% ankietowanych korzysta z sieci u znajomych, 14% wskazało na szkołę. 6% badanych udzieliło odpowiedzi „inne”, nie wskazując odpowiedzi istotnych metodologicznie.

Wyk. 120. Gdzie najczęściej korzystasz z komputera i Internetu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

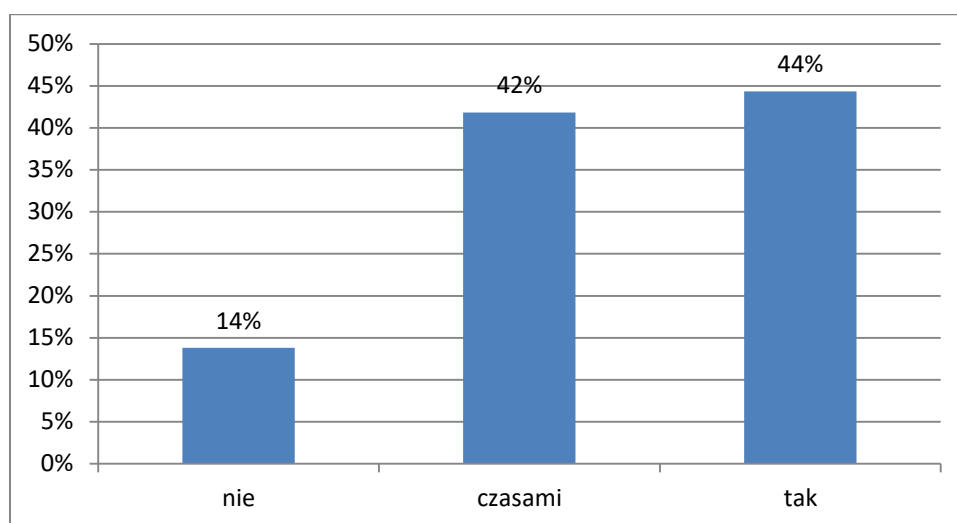

Tab. 163. Gdzie najczęściej korzystasz z komputera i Internetu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
nie korzystam z komputera i Internetu	3%	7
w domu	93%	223
w szkole	14%	33
u znajomych	16%	39
w kawiarence internetowej	1%	3
inne, jakie?	6%	14

Jak deklarują najmłodsi badani, ich rodzice nie zawsze kontrolują czas spędzany przez nich przed komputerem – 14% ankietowanych odpowiedziało, że ich rodzice nigdy tego nie robią, 4% uważa, że zdarza się to czasami. 44% uczniów odpowiedziało, że ich czas spędzany przed komputerem jest kontrolowany przez rodziców.

Wyk. 121. Czy rodzice kontrolują czas, jaki spędzasz przed komputerem?

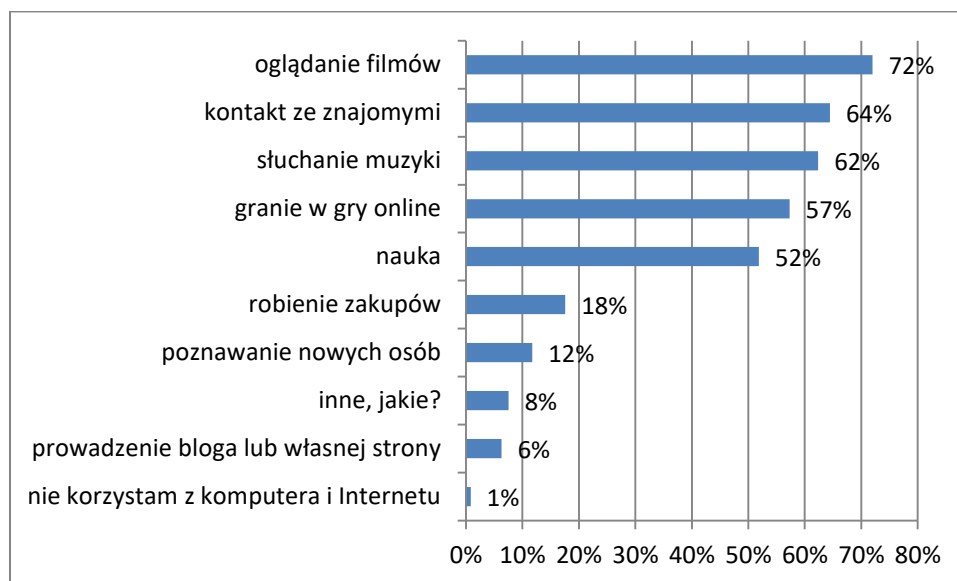

Tab. 164. Czy rodzice kontrolują czas, jaki spędzasz przed komputerem?

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
tak	44%	106
nie	14%	33
czasami	42%	100

Jak wynika z badań, korzystanie z Internetu jest popularną formą spędzania czasu wolnego przez młodych mieszkańców miasta. Najczęściej logują się do sieci by oglądać filmy (72%), kontaktować się ze znajomymi (64%), słuchać muzyki (62%), grać w gry online (57%). Warto zwrócić uwagę, że 52% badanych korzysta z komputera w celach naukowych. Ciekawą informacją jest fakt, że 12% badanych w sieci poznaje nowe osoby. Aż 6% uczniów prowadzi bloga lub własną stronę. 8% udzieliło odpowiedzi „inne” wskazując odpowiedzi analogiczna do kafeerii odpowiedzi – oglądanie filmów i granie w gry.

Wyk. 122. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

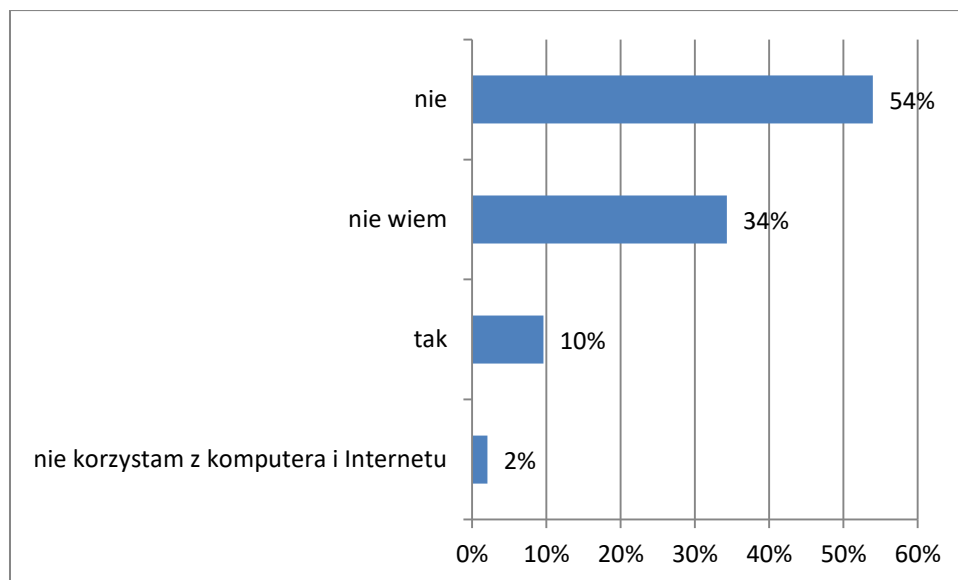
Tab.165. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>liczba</i>
nie korzystam z komputera i Internetu	1%	2
nauka	52%	124
kontakt ze znajomymi	64%	154
poznawanie nowych osób	12%	28
oglądanie filmów	72%	172
słuchanie muzyki	62%	149
granie w gry online	57%	137
robienie zakupów	18%	42
prowadzenie bloga lub własnej strony	6%	15
inne, jakie?	8%	18

Blokada rodzicielska z pewnością może stanowić dużą pomoc, zwłaszcza w wychowywaniu młodszych dzieci - ich osobowość dopiero zaczyna się kształtować, dlatego nie należy narażać ich na negatywne bodźce, które mogłyby zaburzyć ten proces. 10% uczniów przyznało, że na komputerze, z którego korzystają jest zainstalowana blokada rodzicielska. 34% uczniów najmłodszych przyznało, że nie ma wiedzy na ten temat. „Blokada rodzicielska” nie jest popularną formą ochrony młodych, przed wchodzeniem na strony dla

osób pełnoletnich. 54% uczniów deklaruje, że na ich komputerach taka blokada nie jest zainstalowana

Wyk. 123. Czy na komputerze z którego korzystasz jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”.

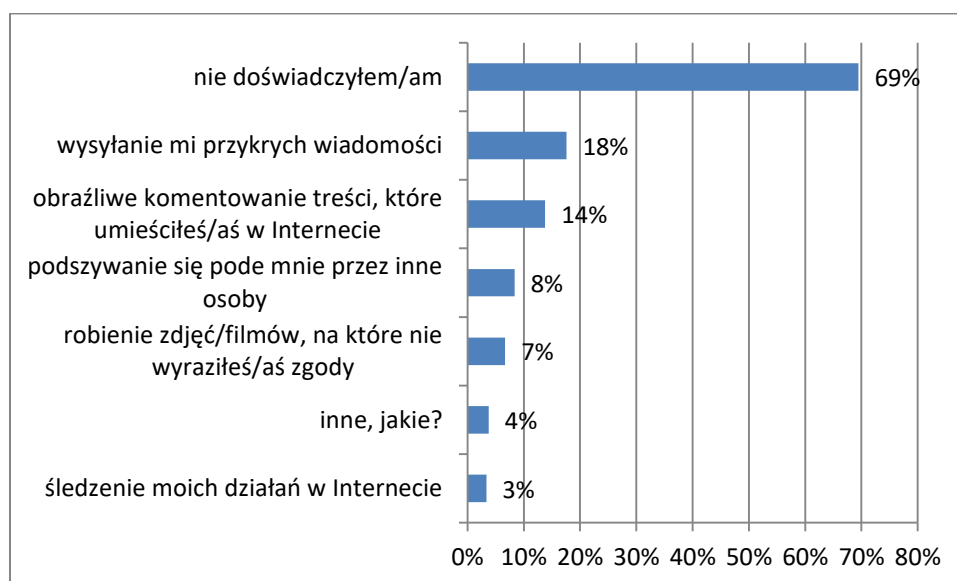
Tab.166. Czy na komputerze z którego korzystasz jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”.

Odpowiedź	%	liczba
nie korzystam z komputera i Internetu	2%	5
tak	10%	23
nie	54%	129
nie wiem	34%	82

W związku z coraz większym zagrożeniem cyberprzemocą, zapytaliśmy uczniów o to, czy zdarzyło im się doświadczyć negatywnych zjawisk, za pośrednictwem sieci. 69% badanych przyznało, że nie doświadczyli przykrych zachowań. 18% wskazało na wysyłanie przykrych wiadomości, 14% na obraźliwe komentowanie treści. Stosunkowo niewielka część badanych wskazała na podszywanie się (8%), robienie zdjęć i filmów bez zgody (7%), a 3% na śledzenie działań w Internecie. 4% badanych wskazało odpowiedź „inne”, jednak nie sprecyzowali o jakie zachowania chodzi.

Wyk. 124. Czy doświadczyłeś kiedyś przykrych dla siebie zachowań przez Internet?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

Tab.167. Czy doświadczyłeś kiedyś przykrych dla siebie zachowań przez Internet?

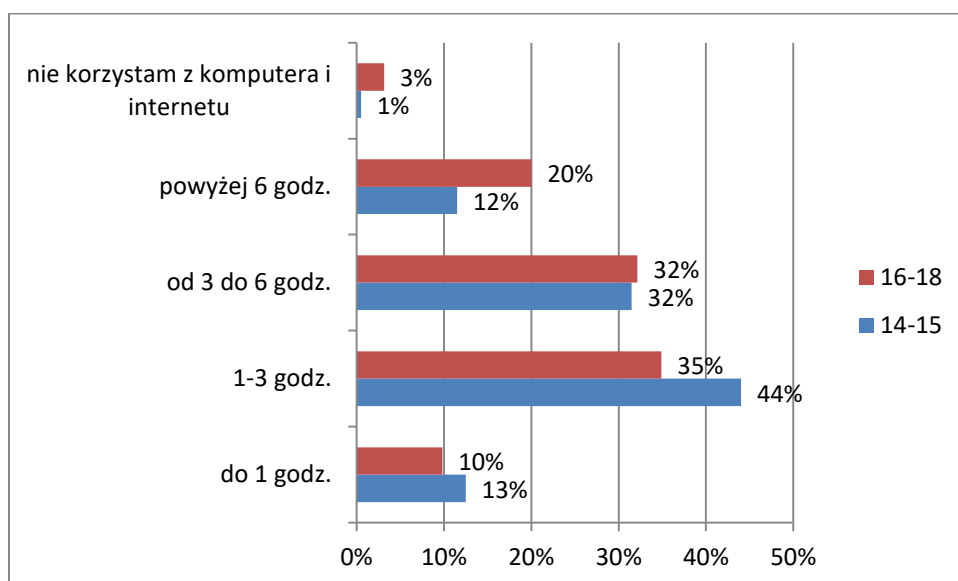
Można wybrać kilka odpowiedzi.

Odpowiedź	%	liczba
nie doświadczyłem/am	69%	166
wysyłanie mi przykrych wiadomości	18%	42
obraźliwe komentowanie treści, które umieściłeś/aś w Internecie	14%	33
podszycanie się pode mnie przez inne osoby	8%	20
robienie zdjęć/filmów, na które nie wyraziłeś/aś zgody	7%	16
inne, jakie?	4%	9
śledzenie moich działań w Internecie	3%	8

Wiek 14-15 oraz 16-18

Największa część uczniów korzysta z komputera i Internetu 1-3 godziny dziennie (44% młodszy i 35% starsi) inni od 3 do 6 godzin (32% młodszy i 32% starsi), 20% młodzieży w wieku 16-18 lat spędza w sieci powyżej 6 godzin dziennie, liczba osób młodszych korzystających tyle Internetu jest o 8pp. niższa i wynosi 1%. Uczniowie starsi spędzają w sieci zdecydowanie więcej czasu niż ich młodszy koledzy.

Wyk. 125. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?

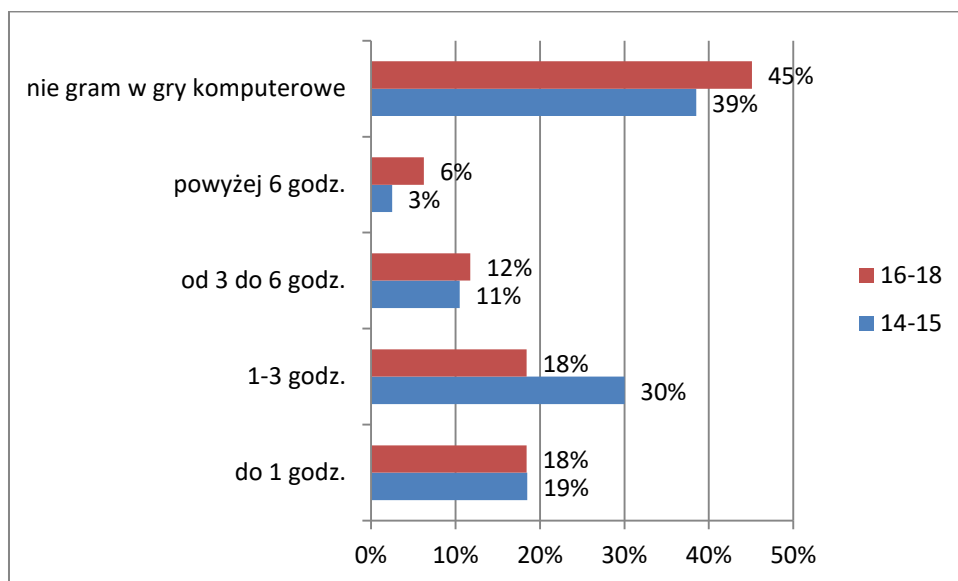

Tab.168. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
do 1 godz.	13%	25	do 1 godz.	10%	25
1-3 godz.	44%	88	1-3 godz.	35%	89
od 3 do 6 godz.	32%	63	od 3 do 6 godz.	32%	82
powyżej 6 godz.	12%	23	powyżej 6 godz.	20%	51
nie korzystam z komputera i Internetu	1%	1	nie korzystam z komputera i Internetu	3%	8

Największa część uczniów poświęca dziennie na gry komputerowe od 1 do 3 godzin (30% młodszy i 18% starsi), zaś blisko co piąty uczeń w każdej grupie wiekowej gra do godziny dziennie. Niepokoi fakt, że 11% respondentów młodszych i 12% starszych gra od 3 do 6 godzin. 3% młodszych i 6% starszych uczniów gra powyżej sześciu godzin dziennie. 45% badanych uczniów starszych i 39% młodszych nie gra w gry komputerowe.

Wyk. 126. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na granie w gry komputerowe czy korzystanie z konsoli do gier?

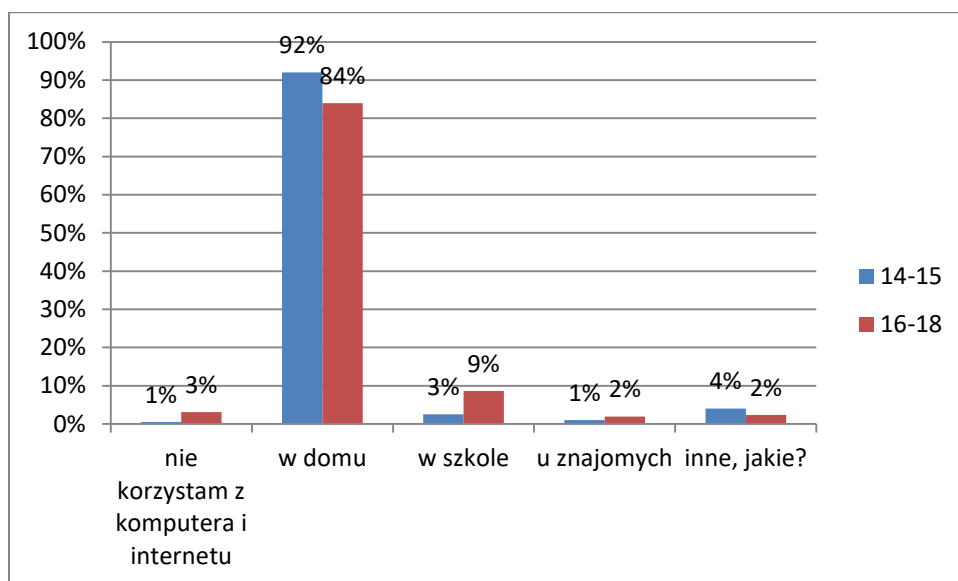

Tab. 169. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na granie w gry komputerowe czy korzystanie z konsoli do gier?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
do 1 godz.	19%	37	do 1 godz.	18%	47
1-3 godz.	30%	60	1-3 godz.	18%	47
od 3 do 6 godz.	11%	21	od 3 do 6 godz.	12%	30
powyżej 6 godz.	3%	5	powyżej 6 godz.	6%	16
nie gram w gry komputerowe	39%	77	nie gram w gry komputerowe	45%	115

Miejscem, w którym badani najczęściej korzystają z komputera i Internetu jest dom wskazany przez 92% respondentów młodszych i 84% starszych. Badani w odpowiedzi „inne” wskazywali odpowiedzi analogiczne do pytań w kafeferii.

Wyk. 127. Gdzie najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?

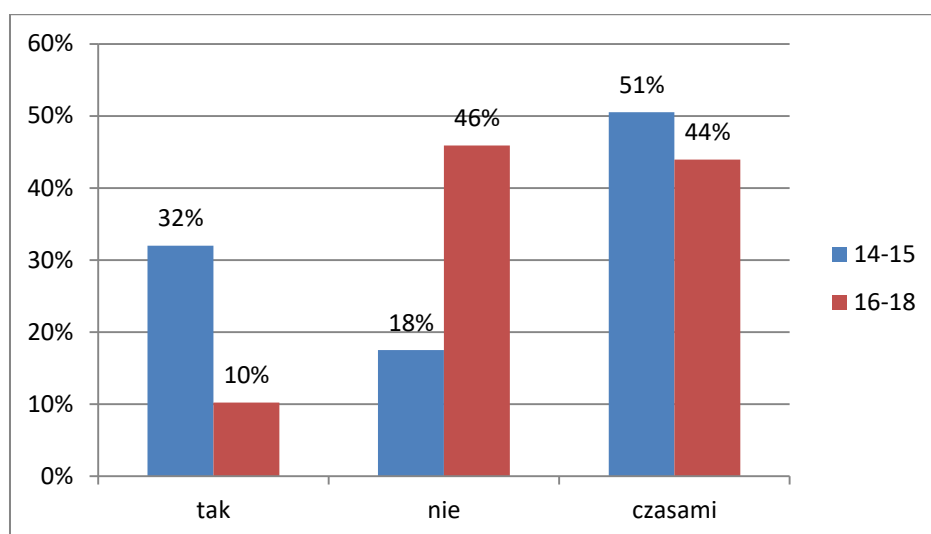

Tab.170. Gdzie najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
nie korzystam z komputera i Internetu	1%	1	nie korzystam z komputera i Internetu	3%	8
w domu	92%	184	w domu	84%	214
w szkole	3%	5	w szkole	9%	22
u znajomych	1%	2	u znajomych	2%	5
inne	4%	8	inne	2%	6

Zezwalanie dzieciom na korzystanie z komputera bez ograniczeń może skutkować spowolnieniem rozwoju w innych obszarach społecznościowych – w tworzeniu relacji i wyrażaniu uczuć. Zaleca się by nie spędzać przed komputerem więcej niż 4 godziny dziennie, gdyż niesie to za sobą szereg innych negatywnych konsekwencji. Uczniów zapytano, czy ich rodzice kontrolują czas spędzany przez nich przed komputerem. Z deklaracji ankietowanych można wnioskować, że osoby starsze mają większą swobodę w tej kwestii – co 10 ankietowany w wieku 16-18 lat przyznał, że rodzice kontrolują spędzany przez nich czas przed komputerem. 46% uczniów w tym wieku, przyznało, że ich rodzice nigdy tego nie robią, a 44%, że zdarza się to czasami. W przypadku uczniów młodszych, 32% przyznało, że ich czas spędzany przed komputerem jest kontrolowany. 51% respondentów młodszych przyznało, że kontrolowani są czasami, a jedynie 18% przyznało, że nigdy się to nie zdarza.

Wyk. 128. Czy rodzice kontrolują czas, jaki spędzasz przed komputerem?

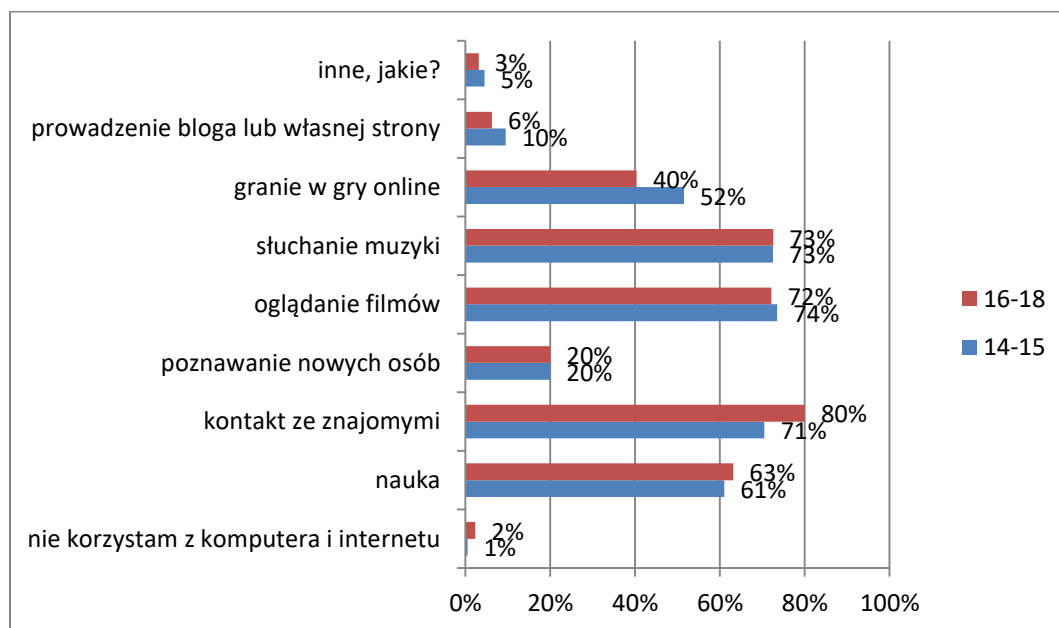

Tab.171. Czy rodzice kontrolują czas, jaki spędzasz przed komputerem?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
tak	32%	64	tak	10%	26
nie	18%	35	nie	46%	117
czasami	51%	101	czasami	44%	112

We współczesnym świecie dominującą formą spędzania czasu wolnego wśród młodzieży jest korzystanie z komputera i Internetu. Najczęściej badani logują się do sieci aby kontaktować się ze znajomymi (80% starsi i 71% młodzi), oglądać filmy (72% starsi i 74% młodzi) oraz słuchać muzyki (73% starsi i młodzi). W odpowiedzi „inne” nie wskazywano pozostałych powodów.

Wyk. 129. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

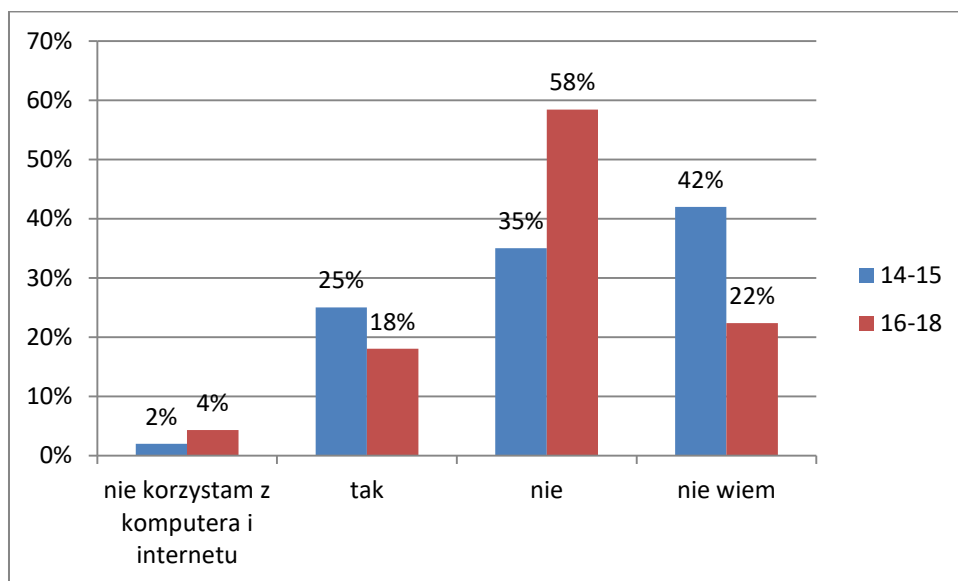

Tab. 172. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu? Można wybrać kilka odpowiedzi.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
nie korzystam z komputera i Internetu	1%	1	nie korzystam z komputera i Internetu	2%	6
nauka	61%	122	nauka	63%	161
kontakt ze znajomymi	71%	141	kontakt ze znajomymi	80%	204
poznawanie nowych osób	20%	40	poznawanie nowych osób	20%	51
oglądanie filmów	74%	147	oglądanie filmów	72%	184
słuchanie muzyki	73%	145	słuchanie muzyki	73%	185
granie w gry online	52%	103	granie w gry online	40%	103
prowadzenie bloga lub własnej strony	10%	19	prowadzenie bloga lub własnej strony	6%	16
inne	5%	9	inne	3%	8

25% uczniów starszych i 18% młodszych ma na swoich komputerach zainstalowaną blokadę rodzicielską. 42% uczniów młodszych i 22% starszych deklaruje brak wiedzy w tym zakresie. 58% uczniów starszych i 35% młodszych przyznało, że na ich komputerach nie ma blokady rodzicielskiej.

Wyk. 130. Czy na komputerze, z którego korzystasz jest zainstalowana blokada do niektórych stron internetowych?

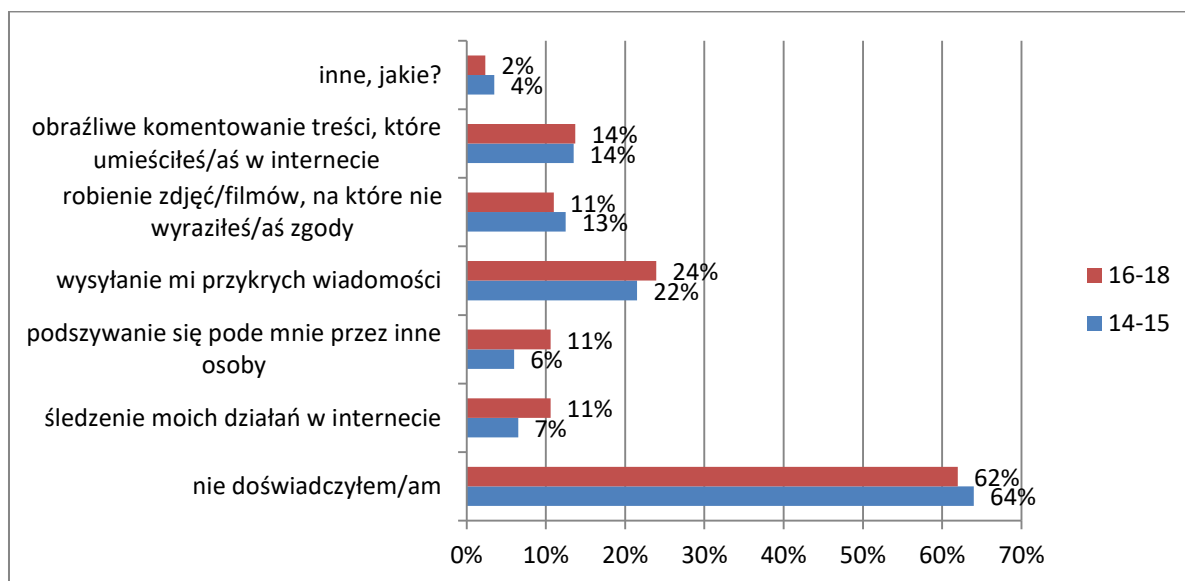
Tab. 173. Czy na komputerze, z którego korzystasz jest zainstalowana blokada do niektórych stron internetowych?

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
nie korzystam z komputera i Internetu	2%	4	nie korzystam z komputera i Internetu	4%	11
tak	25%	50	tak	18%	46
nie	35%	70	nie	58%	149
nie wiem	42%	84	nie wiem	22%	57

Pozytywną informacją jest fakt, że 64% uczniów młodszych i 62% starszych przyznało, że nie zdarzyło im się doświadczyć cyberprzemocy. Część osób otrzymywała przykre wiadomości (24% starszych i 22% młodszych) lub obraźliwe komentarze (po 14% reprezentantów każdej grupy wiekowej). Niestety pewien odsetek badanych doświadczył robienia im zdjęć i filmów bez ich zgody (13% młodszych i 11% starszych), śledzenia działań w Internecie (7% młodszych i 11% starszych) oraz podszywania się (6% młodszych i 11% starszych). W odpowiedzi „inne” wskazywano odpowiedzi analogiczne do kafeterii odpowiedzi.

Wyk. 131. Czy doświadczyłeś kiedyś przykrych dla Ciebie zachowań przez Internet?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

Tab.174. Czy doświadczyłeś kiedyś przykrych dla Ciebie zachowań przez Internet?

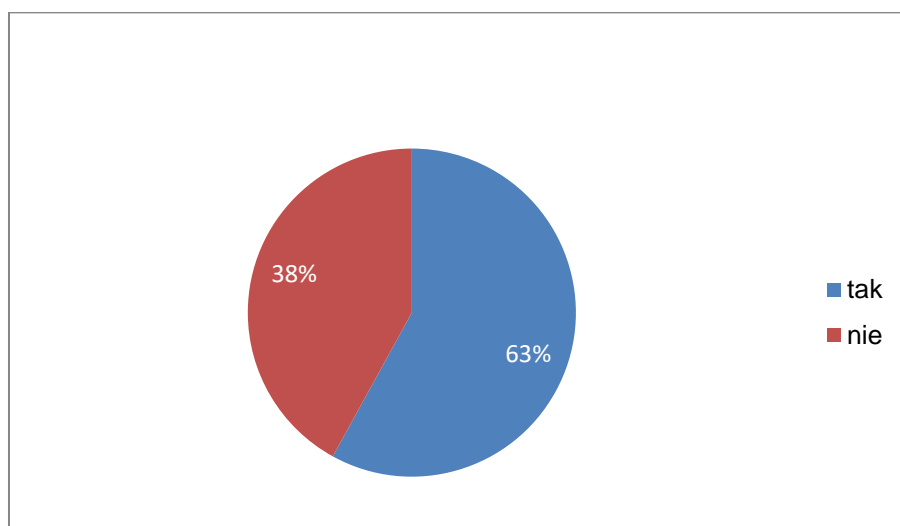
Można wybrać kilka odpowiedzi.

Wiek 14-15			Wiek 16-18		
Odpowiedź	%	liczba	Odpowiedź	%	liczba
nie doświadczyłem/am	64%	128	nie doświadczyłem/am	62%	158
śledzenie moich działań w Internecie	7%	13	śledzenie moich działań w Internecie	11%	27
podszycanie się pode mnie przez inne osoby	6%	12	podszycanie się pode mnie przez inne osoby	11%	27
wysyłanie mi przykrych wiadomości	22%	43	wysyłanie mi przykrych wiadomości	24%	61
robienie zdjęć/filmów, na które nie wyraziłeś/aś zgody	13%	25	robienie zdjęć/filmów, na które nie wyraziłeś/aś zgody	11%	28
obraźliwe komentowanie treści, które umieściłeś/aś w Internecie	14%	27	obraźliwe komentowanie treści, które umieściłeś/aś w Internecie	14%	35
inne	4%	7	inne	2%	6

KONTROLA PUNKTÓW SPRZEDAŻY ALKOHOLU

Częścią niniejszego projektu badawczego był także eksperyment badawczy zwany „zakupem kontrolowanym”, polegający na prowokacji sprzedaży alkoholu osobie wyglądającej na niepełnoletnią. Akcję zaplanowano i zrealizowano w 50 sklepach. Pełnoletni mężczyzna, którego wiek określony został na 17 lat dokonał we wskazanych punktach próby zakupu alkoholu we wskazanych 50 punktach sprzedaży napojów alkoholowych. 31 sprzedawców bez przeszkód podało alkohol osobie wyglądającej na niepełnoletnią, tj. 62%. W 19 punktach nie doszło do sprzedaży alkoholu badaczowi (38%).

Wyk. 132. Czy sprzedawca zdecydował się na podanie alkoholu?

Tab.175. Czy sprzedawca zdecydował się na podanie alkoholu?

Odpowiedź	%	Liczba
tak	62%	31
nie	38%	19

Na uwagę zasługuje fakt, że w żadnym z przypadków próby zakupu alkoholu przez osobę niepełnoletnią obecni klienci w sklepie nie zareagowali. Informacja o szkodliwości alkoholu, do której zobowiązuje ustawodawca została zauważona przez audytora w 34 sklepów (68%). W tej samej ilości sklepów zauważono informację o zakazie sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. W wielu punktach sprzedaży nie dostrzeżono informacji o zakazie sprzedaży osobom nietrzeźwym oraz na kredyt lub pod zastaw.

WNIOSKI

Dorośli mieszkańcy

Alkohol:

- największy jest odsetek osób pijących alkohol w grupie wiekowej od 27 do 45 lat – 73% pije alkohol; wśród osób w wieku od 46 do 65 lat pije 71% ankietowanych. Najmniej osób pijących jest w grupie wiekowej od 19 do 26 lat (68%). Odsetki te są jednak względnie porównywalne.
- wśród osób pijących często – kilka razy w tygodniu lub codziennie – występują istotne różnice pomiędzy grupami wiekowymi – najczęściej piją reprezentanci grupy 19-25 lat i 27-45 lat (11% kilka razy w tygodniu). W grupie wiekowej 46-65 lat więcej niż raz w tygodniu pije tylko 5% ankietowanych. We wszystkich grupach wiekowych dominuje styl picia okazjonalny (kilka razy w roku). Najchętniej spożywanym przez mieszkańców trunkiem jest piwo wybierane przez 60% pijących mieszkańców.
- mieszkańcy Tarnowa piją głównie dla towarzystwa. Można jednak zauważyć, że w grupie wiekowej 19-26 lat mniej pije się z uwagi na czynniki negatywne, tj. chęć zapomnienia o problemach i złagodzenie stresu (po 1%). W grupie wiekowej od 27 do 45 lat 7% pije by zapomnieć o problemach, a 2% by złagodzić stres. W przypadku osób w wieku od 46 do 65 lat 3% pije by zapomnieć o problemach, a 9% robi to by złagodzić stres. W kontekście przytoczonych danych należy wysunąć wniosek, że wśród młodszych mieszkańców miasta pije się z pobudek towarzyskich. Wraz z wiekiem wzrasta ilość osób pijących z pobudek tzw. „negatywnych”, jak chęć zapomnienia o problemach oraz stres.
- 11% respondentów stwierdziło, że napoje wysokoprocentowe są szkodliwe w małym stopniu, zaś 3% mieszkańców Tarnowa uważa, że alkohol jest nieszkodliwy.
- według większości mieszkańców nadużywanie alkoholu w mieście w ostatnim czasie jest stałe – takiej odpowiedzi udzieliło aż 55% ankietowanych.
- zdaniem przeważającej większości mieszkańców liczba punktów sprzedaży alkoholu jest wystarczająca (60%).

Substancje psychoaktywne:

- ponad połowa próby miała trudności z określeniem skali problemu narkomanii w mieście – 57% udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”. 33% ankietowanych stwierdziło, że problem ten jest umiarkowany, zaś 4% badanych uznało, że problem jest niewielki.
- 53% ankietowanych uznało, że narkotyki zdecydowanie są szkodliwe, a 22% uznało, że są one raczej szkodliwe. Mała część badanych stwierdziła, że narkotyki są raczej nieszkodliwe (2%) i zdecydowanie nieszkodliwe (1%).
- największy jest odsetek osób zażywających narkotyki wśród osób w wieku 19-26 lat. W 2018 roku współczynnik ten wyniósł aż 24%. W grupie wiekowej 27-45 lat 6% badanych zażywało kiedykolwiek w życiu narkotyki, a wśród respondentów w wieku 46-65 lat, zażywało je 5%. Wiek jest tu istotnym czynnikiem różnicującym.
- największa część osób zażywających narkotyki na terenie Tarnowa sięgnęła po nie dla towarzystwa (46%) oraz by lepiej się bawić (27%). Istotnym czynnikiem jest także chęć wpływ znajomych (25%).
- dopalacze to mniej rozpowszechnione substancje wśród mieszkańców Tarnowa. Do styczności z tymi środkami kiedykolwiek w życiu przyznało się 1% dorosłych Tarnowian.
- 56% społeczności Tarnowa uznało, że zażywanie dopalaczy jest zdecydowanie szkodliwe, a 11% uważa, że raczej szkodliwe.

Problem przemocowy:

- niewielka część respondentów przyznała, że w ich rodzinach występuje problem przemocy (4%). Jako główną przyczynę badani wskazali alkohol.
- najczęściej stosowana była przemoc psychiczna (56%).
- 21% członków rodzin, w których występuje przemoc przyznało się do jej stosowania.
- 47% z 19 osób padło ofiarą przemocy domowej.
- 89% mieszkańców uznało, że przemoc nie można usprawiedliwiać. Niepokój budzi fakt, że 9% ankietowanych nie wie, czy można usprawiedliwiać przemoc, a 2% usprawiedliwiałoby ją.

- 17% ankietowanych uznało, że osoby z zewnątrz powinny wtrącać się w prywatne sprawy rodziny. 65% ankietowanych uznało, że nie powinno dochodzić do takiej sytuacji.
- szczególnie niepokojący jest fakt, że 18% mieszkańców uznaje za przemoc wobec najmłodszych za dobrą metodę wychowawczą, a 17% udzieliło odpowiedzi „nie wiem”.
- można wysunąć wniosek, iż wśród młodszych respondentów istnieje mniejsze przyzwolenie na stosowanie kar fizycznych wobec dzieci.

Dzieci i młodzież

Alkohol:

- 15% uczniów w wieku 12-13 lat ma za sobą pierwsze doświadczenia związane z zażywaniem alkoholu. co 5 uczeń w wieku 14-15 lat pił alkohol, zaś w przypadku 16-18 latków jest to większość (68%).
- najczęściej spożywanym rodzajem alkoholu, niezależnie od wieku jest piwo.
- pijący respondenci 12-13 letni jedynie próbowali pić alkohol – 66%. Sytuacja kształtuje się odmiennie w grupie uczniów w wieku 16-18. 43% pija alkohol okazjonalnie – kilka razy do roku, 21% robi to kilka razy w miesiącu.
- wszyscy uczniowie deklarują, że piją alkohol głównie w domu lub u koleżanki/kolegi. Część badanych piła podczas wycieczek szkolnych i na terenie szkoły, a więc będąc pod opieką osób dorosłych – nauczycieli i pedagogów.
- ponad połowa uczniów w wieku 16-18 uznała, że zdobycie alkoholu na terenie miasta byłoby dla nich łatwe.
- z wypowiedzi respondentów ze wszystkich grup wiekowych można wnioskować, że w większości nie spotykają się oni z negatywną oceną rówieśników w sytuacji gdy odmawiają spożycia alkoholu.

Substancje psychoaktywne:

- problem narkotykowy i dopalaczowy występuje jedynie w przypadku uczniów w wieku 16-18 lat. Co 10 uczeń szkoły ponadpodstawowej zażywał narkotyki, 3% w tej grupie zażywało dopalacze.
- głównym źródłem pozyskiwania narkotyków są koleżanki i koledzy.

- 15% uczniów 16-18 lat (4 osoby) sięga po narkotyki prawie codziennie. 35% robi to okazjonalnie, a 38% jedynie spróbowało substancji.
- 9% uczniów w wieku 14-15 lat i 19% w wieku 16-18 uważa, że zdobycie narkotyków na terenie miejscowości byłoby łatwe.
- większość uczniów nie zna miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze. Pojedyncze odsetki ankietowanych wskazują, że można tego dokonać w centrum miasta lub na osiedlu.
- badani licealiści sięgali po substancje psychoaktywne przede wszystkim z ciekawości oraz by zaimponować innym.

Problem przemocowy:

- 40% respondentów w wieku 12-13 lat doświadczyło przemocy ze strony rówieśników, a 23% przyznało, że w szkole są uczniowie, których się boją - podobnego zdania jest 12% uczniów w wieku 14-15 lat i 7% w wieku 16-18 lat.
- większa jest ilość uczniów w wieku 12-13 lat doświadczających przemocy niż ma to miejsce w przypadku uczniów w wieku 14-15 oraz 16-18 lat.
- pojedyncze odsetki badanych doświadczyły przemocy domowej. Wskaźnik ten jest niewielki i wynosi 4% we wszystkich badanych grupach.

Uzależnienia behawioralne:

- badani najczęściej spędzają przed komputerem od 1 do 3 godzin dziennie, jednak są osoby które spędzają w sieci więcej czasu – od 3 do 6 godzin. Z wiekiem zwiększa się czas badanych spędzany przed komputerem.
- badani – niezależnie od grupy wiekowej przyznali, że doświadczają negatywnych zjawisk za pośrednictwem sieci.

Kontrola Punktów Sprzedaży alkoholu

- w 62% przypadków, czyli w 31 punktach, wyrażono chęć sprzedaży alkoholu osobie, co do której nie było pewności, czy jest dorosła.
- w żadnym z przypadków próby zakupu alkoholu przez osobę niepełnoletnią obecni klienci w sklepie nie zareagowali.
- informacja o szkodliwości alkoholu, do której zobowiązuje ustawodawca została zauważona przez audytora w 34 sklepów (68%).

PORÓWNANIE DO BADAŃ Z LAT UBIEGŁYCH

Dorośli mieszkańcy	2012	2014	2016	2018
Problem alkoholowy	- brak danych	-ponad połowa uważa, że spożycie alkoholu wzrosło -w 30,4% rodzin respondentów zdarzają się przypadki nadużywania alkoholu	-50% uważa, że spożycie alkoholu wzrosło -76% uważa, że liczba punktów sprzedaży alkoholu jest zbyt duża -70% spożywa alkohol: 1% codziennie, 9% kilka razy w tygodniu, 28% kilka razy w miesiącu -największe jest spożycie wina (32%), wódki (27%) oraz piwa (24%) -17% mieszkańców pije żeby złagodzić stres, a 12% pod wpływem znajomych -9% uznało, że alkohol jest w małym stopniu szkodliwy, a także nieszkodliwy	-55% jest zdania, że spożycie alkoholu utrzymuje się na stałym poziomie -60% uważa, że liczba punktów sprzedaży alkoholu jest wystarczająca -71% spożywało alkohol: 1% codziennie, 9% więcej niż raz w tygodniu, 21% kilka razy w miesiącu -najchętniej spożywane jest piwo (34%) oraz wódka (32%) -63% pije dla towarzystwa, 29% bez konkretnego powodu, 6% by złagodzić stres, 5% by zapomnieć o problemach, -11% uważa, że alkohol jest w małym stopniu szkodliwy, a 3%, że nieszkodliwy
Problem narkotykowy (w tym dopalaczowy)	-brak danych	-29% ocenia, że problem narkomanii jest nasilony w mieście -17,7% kiedykolwiek w	-17% zażywało narkotyki: najczęściej kilka razy w miesiącu lub kilka razy w roku -najczęściej	-12% badanych zażywało narkotyki, jednak w grupie wiekowej 19-26 lat, zażywało takie substancje 24%

		<p>życiu zażywało narkotyki, w większości przypadków były to eksperymenty,</p> <p>-10% zażywało dopalacze</p>	<p>zażywany narkotykiem jest marihuana (67%)</p> <p>-niewielki procent zażywa dopalacze</p> <p>-ponad połowa zażywa substancje psychoaktywne by złagodzić stres</p> <p>-20% wskazuje, że narkotyki oraz dopalacze są łatwo dostępne, a największy dostęp mają mieszkańcy w wieku 19-25 lat.</p>	<p>badanych</p> <p>-narkotyki zażywane są okazjonalnie (52% kilka razy w roku)</p> <p>-1% ankietowanych zażywało dopalacze</p> <p>-najpopularniejszą substancją jest marihuana, zażywana przez 88% badanych</p> <p>-46% zażywa narkotyki dla towarzystwa, najmniejsza ilość wskazała stres oraz chęć zapomnienia o problemach (4%)</p> <p>-20% uważa, że narkotyki są łatwo dostępne,</p>
Problem przemocowy	-brak danych	<p>-28,9% zna osobę doświadczającą przemocy w rodzinie</p> <p>-w przybliżeniu co 10 respondent (9,4%) deklaruje, że w jego rodzinie występuje problem przemocy</p> <p>-przemoc często współwystępuje z nadużywaniem alkoholu – 34,9% przyznało, że wie o przypadkach przemocy domowej w otoczeniu</p>	<p>-15% zna kogoś, kto doświadczył przemocy,</p> <p>-5% deklaruje, że w ich domu występuje problem przemocy</p> <p>-przemoc jest często związana z nadużywaniem alkoholu (76%)</p> <p>-7% było ofiara przemocy w swoim domu</p> <p>-15% usprawiedliwiłoby przemoc</p>	<p>-8% zna kogoś kto doświadczył przemocy w rodzinie</p> <p>-4% deklaruje, że w ich domu występuje problem przemocy – w gronie tych osób 47% padło ofiarą przemocy, a 21% było jej sprawcą</p> <p>-2% uważa, że istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy</p>

		<p>respondenta, kiedy sprawca był pod wpływem alkoholu</p> <p>-25,4% zna przypadki bicia dzieci przez ich rodziców czy opiekunów</p>	<p>-33% uważa, że „klaps” jest dobrą metodą wychowawczą,</p> <p>-38 uważa, że osoby z zewnątrz nie powinny wtrącać się w prywatne sprawy rodziny</p> <p>-większość wie gdzie udać się po pomoc w przypadku doświadczania przemocy</p>	<p>-65% uważa, że osoby z zewnątrz nie powinny wtrącać się w prywatne sprawy rodziny</p>
Dzieci i młodzież	2012	2014	2016	2018
Problem alkoholowy	<p>-68,5% uczniów spożywało alkohol</p> <p>-75% uważa, że zdobycia alkoholu we Tarnowie nie stanowi problemu</p> <p>-przyczyny sięgania po alkohol są różne: społeczno-towarzyskie, próby radzenia sobie z problemami oraz presja rówieśników</p>	<p>- wśród uczniów szkoły podstawowej problem spożywania alkoholu praktycznie nie istnieje</p> <p>- alkohol spożywało 4,2% uczniów szkoły podstawowej, 18,3% gimnazjalistów oraz 73,2% uczniów szkół ponadgimnazjalnych</p> <p>-głównymi przyczynami picia są: różna okazje, chęć zaimponowania innym oraz presja rówieśników</p> <p>-wraz z wiekiem wzrasta odsetek badanych, którzy spożywają alkohol z braku alternatywy spędzenia czasu w inny sposób</p>	<p>-na problem alkoholowy narażeni są przede wszystkim uczniowie szkoły gimnazjalnej (25%) i ponadgimnazjalnej (45%)</p> <p>-wśród uczniów szkoły podstawowej problem eksperymentowania z alkoholem oraz substancjami psychoaktywnymi praktycznie nie istnieje; 5% ankietowanych przyznało się do spożywania alkoholu;</p> <p>-uczniowie szkoły ponadgimnazjalnej spożywają alkohol kilka razy w miesiącu,</p>	<p>-na problem narażeni są uczniowie wszystkich grup wiekowych – 15% 12-13 latków piło alkohol, 21% 14-15 latków oraz 68% w grupie 16-18 lat</p> <p>-66% osób w wieku 14-15 lat jedynie próbowało pić alkohol, 43% uczniów w wieku 16-18 lat najczęściej pije okazjonalnie (kilka razy do roku)</p> <p>-23% 12-13 latków, 26% 14-15 latków i 53% 16-18 latków uważa, że łatwo jest zdobyć alkohol na terenie miejscowości</p>

			<p>gimnazjaliści najczęściej spożywają kilka razy w roku</p> <p>-najbardziej lubianym alkoholem w badanych grupach jest piwo</p> <p>-alkohol jest spożywany przez młodzież dla towarzystwa oraz z ciekawości</p> <p>-zdobycie alkoholu przez młodzież jest możliwe i odbywa się najczęściej za pośrednictwem starszych kolegów, część kupuje alkohol sama, a część prosi obcych ludzi o zakup</p> <p>-uczniowie częstokroć podejmują próbę odmowy picia alkoholu, co wiąże się z obojętnością, ale także podziwem i zrozumieniem kolegów</p>	<p>-alkohol na ogół jest kupowany przez starszych kolegów, część uczniów sama kupuje sobie alkohol lub prosi obcych ludzi pod sklepem o zakup</p> <p>-próby odmawiania spożycia alkoholu wiążą się na ogół z obojętnością wśród badanych</p>
Problem narkotykowy (w tym dopalaczowy)	- do kontaktu z narkotykami przyznaje się 7,8% ankietowanych, a dopalacze zażywało 2% badanych uczniów	- żaden uczeń szkoły podstawowej nie miał doświadczenia z narkotykami. Odsetek badanych uczniów szkół gimnazjalnych sięgających po narkotyki wyniósł 3%, zaś odsetek badanych uczniów	-do zażywania narkotyków przyznało się 5% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 6% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej -1% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej	-1% uczniów w wieku 12-13 lat, 1% w wieku 14-15 oraz 10% w wieku 16-18 lat zażywało narkotyki -7% uczniów w wieku 12-13 lat, 9% w wieku 14-15 oraz 19% w wieku

		<p>szkół ponadgimnazjalnych – 17,8%</p> <p>- dopalacze cieszą się niewielką popularnością wśród badanych uczniów – 0,8% badanych uczniów szkół podstawowych, 2% badanych gimnazjalistów oraz 6,2% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało się do zażywania ich</p> <p>- jedna trzecia badanych gimnazjalistów oraz dwie piąte badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych uważa, że zdobycie narkotyków jest łatwe</p>	zażywało dopalacze	16-18 uważa, że łatwo jest zdobyć narkotyki
Problem przemocy	<p>-świadkami agresji w szkole było 58,3% badanych</p> <p>-dominuje przemoc fizyczna oraz psychiczna</p>	<p>-25,9% uczniów szkół podstawowych, 25,8% gimnazjalistów oraz 26,9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych zna w swoim otoczeniu kogoś, kto doświadcza przemocy</p> <p>-23,7% uczniów szkół podstawowych, 20,2% gimnazjalistów oraz 21,2% uczniów szkół</p>	<p>-14% uczniów szkoły podstawowej, 19% gimnazjalnej oraz 17% ponadgimnazjalnej zna w swoim otoczeniu kogoś, kto doświadcza przemocy w domu,</p> <p>-36% uczniów szkoły podstawowej, 42% gimnazjalnej i 27% ponadgimnazjalnej doświadczyło przemocy ze strony rówieśników</p>	<p>-13% uczniów w wieku 12-13 lat 9% w wieku 14-15 lat i 15% w wieku 16-18 lat przyznaje, że zna kogoś kto doświadcza przemocy w domu</p> <p>-40% uczniów w wieku 12-13 lat, 38% w wieku 14-15 lat, 29% uczniów w wieku 16-18 lat przyznało się do bycia ofiarą przemocy ze strony rówieśników</p>

		<p>ponadgimnazjalnych przyznaje, że osobiście doświadczył przemocy ze strony rówieśników</p> <p>-6,2% gimnazjalistów oraz 14,4% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało, że kiedykolwiek doświadczyło przemocy ze strony członka rodziny</p>	<p>- do stosowania przemocy przyznało się 20% uczniów szkoły podstawowej, 29% gimnazjalnej i 16% ponadgimnazjalnej</p>	<p>-11% 12-13 latków było ofiarą przemocy w domu; w przypadku 14-15 latków przemocy w domu doświadczyło 5 osób, a w grupie 16-18 latków 4 osoby</p> <p>-18% 12-13 latków, 21% 14-15 latków i 20% 16-18 latków było sprawcą przemocy wobec rówieśników</p>
Kontrola punktów sprzedaży	2012	2014	2016	2018
Sprzedaż alkoholu osobie wyglądającej na niepełnoletnią	-brak danych	-w 42% przypadków alkohol został sprzedany osobie, której wygląd nie wskazywał jednoznacznie na ukończenie osiemnastego roku życia	- do sprzedaży alkoholu przez badanych doszło w 38% przypadków	- w 62% przypadków wyrażono chęć sprzedaży alkoholu osobie, co do której nie było pewności, czy jest dorosła

PODSUMOWANIE

Celem badania było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących mieszkańców miasta Tarnowa. Badanie zostało przeprowadzone wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów tarnowskich szkół. Wyniki opracowano w podziale na grupy wiekowe respondentów. Wśród dorosłych zastosowano podział na 3 grupy 19-26 lat, 27-45 lat oraz 46-65 lat., zaś wśród uczniów ankietowaniu poddane zostały osoby w wieku 12-13 lat, 14-15 lat oraz 16-18 lat. Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła:

- rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców, ich opinii i postaw względem wybranych problemów społecznych,
- zapoznanie się z problemami uczniów szkoły podstawowej oraz ponadpodstawowej w zakresie postaw i doświadczeń związanych z zagrożeniem alkoholem, narkotykami, dopalaczami i przemocą, a także oceny poczucia bezpieczeństwa wśród wybranych osób.
- ocenę dostępności alkoholu dla osób niepełnoletnich poprzez kontrolę punktów sprzedaży alkoholu.

BIBLIOGRAFIA

1. P. B. Hortona i G. R. Leslie, „The Sociology Of Social Problems”,
2. T. Pilch, *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, str. 92.
3. J. Polanowski, *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Prawo i praktyka.*, Wydawnictwo Edukacyjne „Parpamedia”, Warszawa 1999, s. 21.
4. I. Pospiszyl, *Patologie społeczne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r. poz. 224).
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390).